

312468

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 21-వ తేది శుక్ర వారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY, 21th FEBRUARY 1930.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మాఖమాస బహుళ అష్టమి

సంచిక ౨౭౨
No. 272

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీనివంటిది

ఈ నొప్పుల మాన్యును. వాయువుపోట్ల
కాళ్లును. పార్శ్వపునొప్పుల కారదోలును.
చోట్ల బొగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన తీరమంబలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విశేషము
లలో నూతన వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
తేలకుతేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చిత్ర చూచి కొనిన
తాపము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-2 0-10-0
దబ్బితో 1-2 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసిది.

అమృతాంజన : డిపో

6, 7 కలలు కట్టపిడి, చంద్రావతి
రే

109, ఫ్రెజిడెన్సీ, పోస్టు, బొంబాయి.

ఇ ం డి యా గ వ ర్న మె ం టు వా రి

పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫికే ట్లు

యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వత్తున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్ ను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్కువసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుండినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 13 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేబోస్టుఆఫీసుసందేశము అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

కాంట్రా సెప్టిన్

బక్కలే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర వివరములకు:—

బి. గామపండ్రావు, 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు-సోల్ ఏజంటు

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్

ఇతర టెబుల్టులు అండ్, డ్రగ్గిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రమమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపాటు, చుండ

అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట

శిశువడిమి మొదలగువాటిని హరించి

మొదలగు చల్లదనమును, బుద్ధి బా

మును, కలిగించి వెంట్రుకలను నల్ల

పరిచి వృద్ధినించును.

1 సిసాకు 1. 8 సిసాలు రు 2-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అంతా శ్రద్ధవహించి, పేజీవేసి, పేజీలను పా

నాచురిక

106-2

ఈమధ్య కొందరు ముఠేదారులవంటి మార్కుల తయారుచేసి నారిబట్టలకుచేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టిమార్కులున్నంచమూత్రమున అవి పున్న బట్టలు మాచి అని ప్రజల పొరపాటు పడవచ్చు. పెద్దాపురము సింగ్ల-పంచలు కొనుగోవులకు మాయొక్క ప్రేడు పురుగులును, ఆ మార్కులక్రింద మూకం పెనీ నీలును అమ్ములమీదపున్నవా లేవా అని పరీక్షచేసి మాచి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనుగోవునెను. లేనియెడల కొనవద్దని వేరేచెప్ప నక్కరలేదు.

మావద్ద సింగ్ల ఖండునాలు ధోవతులు, మర్రింగులు, జూటింగులు, నారమడి (పాన్లు) పంచలు, చీరలు మొదలయినవి అన్ని రూపలలోను, అన్ని ప్రజలలోను ఉన్నవి. నగిషీ అంచులతోను, జరితోను, జరి తలపండ్లగును, బీదలకును, ధనవంతులకును అన్ని పరగలవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు వగైరాలు మాయొద్ద దొరకును. రు 500/-ల రూపాయలవరకు ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

కాంపిల్స్ కోరునారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇట్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & ఏర్తాజు.

ప్రాచయటర్సు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం

తంజివిలాసము } (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)

సింగ్ల-గుడ్డు

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుచేట్ట, బెజవాడ.

గవర్నరు మిక్చర్

గ్వారంటీగా 3 రోజులలో మరచును

(1) ఈమందు పెగ్గోగములను నివారించి, మూతలను బిడుచునప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యుజ్యముతోను పెచ్చివారిలోను నిమిత్తమునెండల తప్పుక మున్నును. పీసా 1-12-0 8-4-0

మూర్ఖత్వము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెత్తునం. త్వరమునందీయన్న మూర్ఖులైనను గాఢరచిగా మరున్నును. నెలకు పరిపూవుమందు రు 3-0-0.

పొడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలపొడలనే గాక యితిరవికములైన పొడలను గూడ పొంగుట్టును. ఇంకను తొమర, గజ్జ, కర్పాటి మొదలగుగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను వాగొట్టి చర్మమును మామూలునీతికి మార్చును. చర్మ 1 క రు 1-0-0.

*గుంటూరు జిల్లాకు యెంతెంత:—

తాడికొండ మల్లి కార్తసరావుగారు, గుంటూరు.

ఏజెంట్ల రావలెను.

181

యెత్తుకువెయెత్తు

(యద్దనపూడి వెంకటరత్నంగారు)

పూర్వకాలము దోకరాజు రాజ్యమేలు చుండెడివాడు అతడు తన శౌర్యప్రతాపములకు, బుద్ధిశక్తిలతో నూతగాజేసి, పరస్పర వైమమ్యములకు నిలయునుగ సన్నిపాతదేశములను అనాయాసముగా నాక్రమింపగలిగెను. రథగజతురగములగు యుద్ధభూమియందు ప్రవేశపెట్టిన దత్తజే. సాగినంతవరకు దిండయాత్ర విజయవంతముగానే సాగినది. ప్రతిభాకాలంరగు వారలకు, తమ చిత్తవృత్తికి అంతరాయములు కలుగునని తోచినప్పుడు, మెల్లగా వెనుకకు మరలుట నైజముగాన, అట్టి నీతి ననుసరించియు, యాప్రభువుకూడ, స్వదేశస్థులుడాయెను. ఘటమునింటికి జేరవేసినాడుగాని, మనస్సునాత్రము కుడుటబడలేదు. తాను తరుమనొట్టిన ప్రజలే తన్ను వెంటాడింతురేమో అనే అనుమానముకనక, తాను వారిపైన ప్రయోగించిన సాధనసంపత్తినే, తనపైనగూడ ప్రయోగింతురేమో అనుభీతాహముకనక, కంపింప జేయుచుండెను. విజయము చేసారినదని యుద్ధిల్లారు చుండెనుగాని, దానివలన చేసారిన విధము నిర్మమైనదను నమ్మక మురలేదు.

తదాది, నిద్రాహారములు విస్మరించి, వ్యూహములపై వ్యూహములను పన్ను మొదలిడెను. కడపటికి దొరికిందొకటి, తన వ్యూహము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు, తన దేశమునందు విస్తారము జనసముదాయమును జేర్చగలుగుట. ఒకపర్యాయ మునుగపెట్టిన వానిని, తిరిగిపొమ్మనినను, “నేనుపోను” అనునంతటి అనురాగ మాదేశము దుడయింపజేయుట” అట్టివారల ఉనికిపాటువలన, తన ప్రభుత్వమునకు, తటస్థము, ఆదాయమునకు అభ్యుదయము, చేసూరటకు సదుపాయములమధ్యట. ఇది యితని వ్యూహముయొక్క సారాంశము-తీరిమిచ్చిన తన తరపున యుద్ధముచేయుట కంగీకరించు యుద్ధభటు లాకాలము చుండెడివాడుకారు. ప్రాద్దుస్థు మొదలు సాయుకాలమువరకు యుద్ధభూమి యందుండటం. సాయుకాలము యెవరింటివద్ద వారే భోజనంచేయడం-మొన్న మొన్నటివరకు మొఖాసాలు, జాగీరులు తంతిడే.

ఏమనిచేస్తే ఏవైనా జనసముదాయము గమిగూడుతారు? జనసముదాయము గమిగూర్చిన తర్వాత ఉపపత్తికి తెరవేర్చుటక నిరుద్యోగులగా నుంచిన, విపరీత బుద్ధివంతులైన రాష్ట్రవిప్లవనూచన ఎగురెత్తకమానవు. అట్టివిపరీతులు సుభవించినయెడల, తనపక్షకి విదేశీయులవలన గాక, స్వీయదేశాలవలననే ముప్పుపొట్టిక తప్పరా? అని తలపోయగా, తలపోయగా తుదకు నిద్రాహారమున మార్గము నున్నవనిచె- తన పాలితదేశమునందు ఏవైనా జీవనములందు టాలను కన్నెట్టెను. వీటికి, గట్టు, ఆనకట్టలు, కాలువలు, ఇంకెవలు, ఇత్యాదులను నిర్మించి, వాటి క్రిందిభూములను ప్రజలకు పన్ను గట్టియిచ్చి, తాళములు మాత్రము తనచేతియందుంచుకొనుట (జేయస్కరమని యోచించెను. ఇందువలన, ప్రజాసముదాయ మభివృద్ధినిందుతారు. ఎకరనుభూమి కాలవక్రింద పున్నదంటే పొట్టగడపక బోయినా పూరి నంటిపెట్టెకొనివుంటారు. తాళం చేతిలో పున్నదిగనుక విత్తిస్తే పలుకుతాడ. పన్నుగట్టి యిస్తాము గనుక, ఆదాయమా అభివృద్ధినిందుతుంది-అని ఆలోచించాడు.

ఇందువలన, రాజకీయసౌకర్యము లెట్టివియన, పూర్వకాలమునందు ఈజిప్టుదేశము పరిపాలించిన, సోఫాస్టీకు అనురాజు, తనదేశములోనికి, శత్రుసైన్యముల, రథగజతురగముల శిఘ్రగామిత్వమున కంతరాయము గలిగించుటకుగాన, నైలు నదినకుడించి, పీఠస్థున్నికాలనలను అన్నిచైత్రుల ప్రవ్వించెను. బాబిలోని యాదేశస్థులు, సముద్రమునందీ శత్రుసైన్యములు ఓడలలోనుండి విచ్చి, నదీముఖద్వారములగుండా, తమ దేశాంతర్యాగములకు చొర విలుండకుండుటకుగాన ఆనకట్టలను కట్టుకొనిరి. వినాదేశీయులు తన దేశ మన్యప్రాంతములవారితే ముట్టడింపబడినప్పుడు, దేశమందలి విధిధాంతర్యాగములనందుండెడి ప్రజలను, ఆహారపదార్థములకు, నీరోజున ద్వైప్రాంతమునందు కేంద్రీకరింప జేయునెననన, ఆప్రాంతములందు కేంద్రీకరింపజేయుటకు వీలుండుట్లు నదిలన్నిటిని కాలవలములముగా ఒకదానితో నురి యొక దానిని కలిపిరి. నదుల కరుప్రక్కలను గట్టుమర్చినయెడల, ఎరలవచ్చే, నీరుపొంగిపారలి, దేశము దుర్భిక్షముగాక, ప్రజలకు పోషింపవలసిన వాఙ్మలముండి, రాజును తప్పించును. ఏవైనా కాలవలను త్రవ్వించినయెడల, ఎరదవెలువడలనినప్రదేశము విస్తరిలి, తీవ్రతత్వము. యత్యాది సౌకర్యముల నాతడు హృదయము గావించుకొనెను.

ఇకప్రజలు, ఒక ప్రాంతమునుండి మరియొక ప్రాంతమునకు నడచిపో నవసరముండక, పడవలప్రయాణము మరగి నుఖపడుదురు. రాకపోకల సౌకర్యమువలన, వ్యాపారము విరివిగాంచును. ఏటిగట్టవలన పంటలుపొడవనని వెరవుండదు. ఆనకట్టలుండి నీరు నిలువజేయుటవలన, పంటనమ్మక మను నిశ్చయము గుడురును.

రాజుతన పన్నుగడ నాచరణలో పెట్టెను. ప్రజలందు నీముగ్గులై, రాజాజ్ఞను నిర్వహించిరి. రాజునకు తన ప్రభుత్వము స్థిరమనునమ్మకము కుదిరెను. ప్రజలు యిదివరకెన్నడు అనుభవించని నుఖమున కలవడిరి. కొంతకాలమిట్లు గతించినది-కాని రాజంతటితో తనవినందలేదు-వ్యాపారము జేయవలెనని తలంపు కలిగినది-తన దేశమందలి పంటభూములలోని ఫలసాయము తనకే విక్రయించులెనని శాసించెను-ప్రభుత్వమువారు కొనుట కుపక్రమించినయెడల వెంటనే విడుదలయగుననియును, తూచుకున్నతక్షణం సాము చేతులోపడుననియును కుతూహలపడి, వ్యవసాయదారు లెట్లే గావించజొచ్చిరి

అటువర్గాన కొంతకాలమునకు మీకు కావలసిన పక్షపదార్థములు కూడ తానేర్పరి న దుకాణాదారుల వద్దనుంచి కొనవలెనని యాజ్ఞాపించెను. దీనితోటి, కొంచెం అనుమానంపుట్టి, యిందులో యేవో పున్నదని ప్రజలు నగునసలాడ మొదలిడిరి. విధిలేక కొంతకాలము అనుసరించివారు గాని, తుదకు పొట్టగడుచుటయే దుర్భరమైనందున, నిర్లక్ష్యము జేయసాగిరి. నిర్లక్ష్యము ప్రత్యక్షమైనకొలది, నిర్బంధము మూర్తిభవింప పముకల్పెను. నిర్బంధము తొండబూడజొచ్చిన కొలది, ప్రజలలో తీవ్ర విచక్షణ బయల్పడలి, రహస్యము వెల్లడైనది. వెంటనే, ప్రజలు, మాకు పండి ముడిపదార్థములను మికివ్వము, మిగిచ్చు పక్షపదార్థములను మేము స్వీకరింపము. యిదియే మాప్రతిన యని వెల్లడించిరి. అటువర్గాన, రాజు యిందలి నష్టమును కూడచీయదలచుకొని, భూమిపన్ను నెచ్చింప జూచెను. వ్యవసాయదారుల పన్ను చెల్లింప కెగ పెట్టిరి. రాజ భూములను వేలం వేయింపజూచెను. కొనువా రెవరును మందుకు రాలేదు. వ్యవసాయపు భూములకు నీరిచ్చుటకు రాజు నిరాకరించెను. దున్నవారలు, పల్లపు పైరలకు ప్రతిపదార్థగా మెరక పైరలను పండిదుట కుపక్రమించిరి. కాలవలలోని నీ రా సంవత్సరము అమ్ముడుగానందున, వాటిని భరించుట కొంతకాలమునకు భారవహించు నేమోయని, సం జోచింపనలసి వచ్చినది.

ఇదివరకు విదేశీయులకుండి పక్షపదార్థములు నిరివిగా వచ్చెడివిగాని వాటి వినుచుచూడ తగ్గవాయినది. ఎప్పటికి రాజున కింకొకయూరూ చూడజూపినది. అది యెద్దియన విదేశీయుల నుండి ముడిపదార్థములను తెచ్చించి యీ దేశము డిమిట్టించిన యెడల న్యవసాయదారు పండించు ముడిపదార్థముయొక్క విడుదల తగ్గి ధరమండగించుటవలన ప్రజలు పూర్వమువలెనే ఆజ్ఞానువర్తులగుంరని విశ్వసించెనుగాని యిదియును కార్యకారికాలేదు. పల్లపు పంట విడుదలకై ధరమందగిల్లనంతనే వ్యవసాయదారుల దృష్టి తోటపైరల పై పునకు మరలినది. తోటపైరల విస్తీర్ణ మతిశయించినయెడల తన మనోభిక్షును నిర్ధించని రాజు గ్రహించి ప్రభుత్వపు అనుగుణితేవిదే తోటపైరల విస్తీర్ణము నతిశయింపజేయగూడదని శూన్యంచెను.

ఈ విధముగా, ఆరాజు ప్రభుత్వము యెత్తులకు వైయెత్తులతో కాలకు వెళ్లజచ్చెను. తాను పన్నున వ్యూహము వేరు. దానిని ఆచరణలో పెట్టుచుట్టి చిత్తవృత్తివేరు. యీ రెంటికి భిన్నమైనది తానేషీంచిన యాపిల్లను. ఇట్టి మార్పులకు కారణము ఈశ్వర విలాసమా? మానసిక విలాసమా?

ఇట్టి చారిత్రికాంశముల మనస్సునందుంచుకొనియే అర్థశాస్త్ర పరిజ్ఞానయర డా! స్మిత్తు, రాజ్యాధికారముతో వ్యాపార సౌకర్యములను మేళవించుటకున దెప్పటికైనను అనర్థదాయకమేయని సిద్ధాంతకీరించిన, ఆచన శిష్యులే యిట్టి సిద్ధాంతము లోకన్యాయము ననుసరించి. నిర్మూలపారు వై నప్పటికి ఈస్టిండియా కంపెనీవారి పరిధితుల ననుసరించి అన్నిటిలో వీరి కీనూత్ర మన్యయించదని పూర్వపక్షము జేసిన యెద్దరు ధారకాలముపిస్తే రీ ఆత్ ది ట్రిటిషియంపైర్ అను పుస్తకము యొక్క 387 పేజీలో వ్యక్తీకరింపబడి యున్నది.—

ఒక బేషధ వినోదము

మరియు

కలరా నివారిణి

హోమ్ టోటిక్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమున దున్నవారిలో అమాపుమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాడే నుణుచ్చుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైనవరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్
పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

అనువాదసమితి

పాలకొండ - (విశాఖపట్టణం జిల్లా)

16-2-80 తేదీని సాయంత్రం ౫ం 4 లకు బోర్డు 'గృహ' లులో సీసమితి ప్రారంభోత్సవము జరిగినది. 10 మంది సభ్యులు పలుభావల సెరిగినవారు. ఇందు కొందరం ద్రలోకమునకు చిరపరిచితులే. ఇతర భావలలోనుండు రస వింతములకు గ్రంథములను ఆంధ్రభాషలోని కవచమిచ్చి గ్రంథ మాలావిధానముల ననుసరించి సంవత్సరమునకు ఆరు పుస్తకముల వంతున అయిన ఖర్చులను మాత్రమే పుచ్చుకొని ఆంధ్రమహాళ యులకు సమర్పించుటయే యీసమితి ముఖ్యోద్దేశము.

ఈ సమితి సభ్యులైన భాషాసేవయే తనకర్తవ్యము గానెంచి పట్టుదలతో పని చేయుచున్నారు. ఇందు ముఖ్యులు బహుభాషావికారదులును, సుప్రసిద్ధకవులును, ఆంధ్రలోక చిరపరిచితులను నగు శ్రీ మంగిపూడి శ్రీరామచంద్రశాస్త్రి, శేరళ్ల నారాయణమూర్తిగారు.

ఆనాటి సభ కథ్యక్షులు మహారాజశ్రీ అలైన నూర్య ప్రకాశరావు మహాశయోగాదు, ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శి. మి అలైన దామోదర రావుగారు విద్యవైద్యులు.

ఈ సమితికి మి యత్నాపాత్రుని కూర్చి నాయుడు గారు మద్రాసునందు నొసంగి ఆంధ్రలోకమునకు ఆంధ్రభాష కు మహాపకార మొనర్చి, ఆంధ్ర మహాజనుల యాదరణము నకన, ఆశీర్వాదమునకు పాత్రులయిరి. (ఒక విలేఖరి)

మేడూరు ప్రాంతము (తూర్పుకృష్ణా)

ఖద్దరు పని

సుమారు 2,80 సం॥రములనుండి ఖద్దరుపత్ర వ్యాపకము బాగుగానున్నది. స్త్రీలు సన్నిహితు లీసి అమ్ముచున్నారు. మావయిపురకు ఘంటసాల, పులిటిగడ్డ పుత్తెత్తిసానములలో బా గుగా బట్టతయారై ఆంధ్ర(పత్తి) ప్రాంతములకు ఎగు మతి అగుచున్నది. భట్లపెనుమగ్ర, కపిలేశ్వరపురం, మేడూరుగ్రా మాదులలో స్టాండ్స్థాపించి యువకులు ప్రత్యేకముగా పనిచే యుచున్నారు. ఇందుమించు అన్ని గ్రామములలోను కాం గ్రామ సంఘములు పనిచేయుచున్నవి. మా ప్రాంతములలో అయింపురు, పరిశీలించిపాలెం, మేడూరు గ్రామములలో స్త్రీలు తక్కువైతనముగా వడుకు ప్రారంభించి మాటుపుత్తి చేయుచున్నారు. సన్నటుగట్టు నూలు తయారగును. సుమారు మూడు గ్రామములలోను 100 వాట్టుమును తిగుచున్నవి. త్యాగముగ మా ప్రాంతమునకు చేరువగునై కృష్ణాతీరమున ఏదైన ఒక ఆశ్రమము స్థాపనచేసె యెడల నిగ్విజయముగా కొనసాగు చూచులన్నవి.

పరపతిపుద్యమము

దిరితలూకాలో కొన్ని గ్రామములను పా ము ద్రు దివిజములో కొన్ని గ్రామములు గల మా ప్రాంతములో సుమారు 10,15 బ్యాంకులకుంచి పనిచేయుచున్నవి. వీటిలో భట్ల పెను మగ్ర, కపిలేశ్వరపురం, గ్రామములు బాగుగా పనిచేయుచు న్నవి. ఈ ప్రాంతమునాటి యిప్పటికి ఒక యూనియనుకూడ అవసరము కలిగినది. యూనియనుకూపించే ఎడల ప్రతి గ్రామ ము పరపతి సంఘముతో విగాజిల్లననుటకు సంభాషించెద.

ఖద్దరుప్రదర్శన - శివరాత్రిమహోత్సవము

కృష్ణాతీరమున పుభయరామశ్రేత ముంబుం అయి రు గ్రామంలో శివరాత్రిమహోత్సవసందర్భమున మా సీసాది ములయువకులు ఖద్దరుప్రదర్శన పుష్కల్యములు పా ఏర్పాటుచేయుటకు పుత్తెత్తిపాపడి ఆహ్వానసంఘము చురుకుగా పనిచేయుచున్నాడు. యిలాంటి మహోత్సవము ములలో జాతీయవికాసము ప్రోత్సహించుట ప్రోత్సహాయకము. కృష్ణానది యీ గ్రామమున నూ 2-0-0. నరసిదిత్తిగిరి సుమారు 2 మైళ్లదూరమున రిలేపురము. సుమారు, 50,60 వేలఖర్చు పెట్టిరాయినాడు.

కొత్తను ఆపకలిగినారు. నదియొక్క సీసాది త్రి క

ఆహ్వానకరముగానుండును. ప్రకాంతముగా జిల్లాలోయించుమించు అందరువచ్చి క

Table with 2 columns: ప్రశ్న (Question) and సమాధి (Answer). Rows include details about the Khaddu Panni movement and the Khaddu Panni movement.

స్వల్ప ద ర!

ఫల ము ధి క ము !!

పూ ర్తి తృ ప్తి !!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నాను

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు ఆందరి మందము, మలబద్దము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీత లముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందు నొప్పి, ఆహారతగ్గ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, స్తేగు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణవరమును. స్త్రీలు ప్రసవించిన వాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకులలో నమలి మింగవలెను. సాంక్రామిక రోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యదృఢులు గగుదురు. ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపా త్రలోపలను దొరకును. పోస్టు మాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం:-

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని నృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి త్రాణును. కృష్ణానది కలగజేయును, సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడనుపాడను ఉత్సాహమునింపును. బలహీనలైన స్త్రీలు నెత్తినడుచు (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడును నడువనుకాని పిల్లలకు సంజీవివంటిది. 6 డోసుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వ వైద్య శాల, మై సూరు.

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923 సం॥ రం.

38-3

హెడ్ ఆఫీసు

మచిలీపట్టణము.

ప్రాంచి కాకినాడ

ఆంధ్రదేశముందు ప్రప్రథమున, వ్యాపారపద్ధతులమీద స్థాపించబడిన బ్యాంక్ యిదియే!

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు యీ దిగువ రేట్లకు తీసుకొనబడుచున్నవి:-

- 12 మాసములకు 100 కి సం॥ వకు రు 6
24 మాసములకు ,, రు 6 1/4
36 మాసములకు ,, రు 6 1/2

సీడన్ డిపాజిట్లు సగవమైన నడ్డితో పుచ్చుకొనబడుచున్నవి. దరఖాస్తువైన యితరవివరములు తెలుపబడును.

మలయచందనము

గనెరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును

అనేకయోగ్యతాపత్రములు పొందినది. బిల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం టెస్టు 8-0-0 రెండును భాగ్యలలో 5-12-0

సుభాసారము, నవాయికి రాజోపదము సీసా 4-0-0

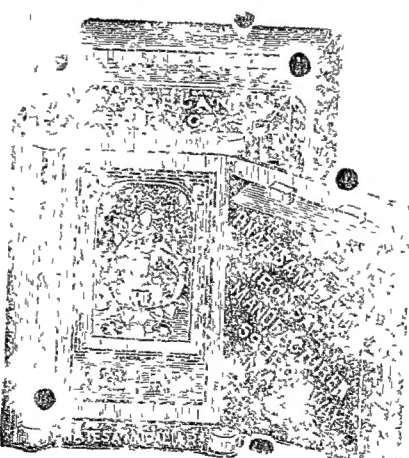
గంధర్వస్వారసీ, నాయకరకు, నోదావరిజిల్లా.

72

న ర స ము

వృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇప్పటి మోస్త్రప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన విషయపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవివిధ ఆయుర్వీధులకు నున్నవి. గొంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. పి. న తే శ మొదలియా ర్, ఇనుపపెట్టెలు చేయునారు, ప్రొపైర్టరు, కి, బ్రాడ్వే, మదరాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు అయిత్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సింగిలెట్లు, సాప్టింగ్లు, నల్లు, పరసమునా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్లె నీధి, పెద్దనాయకన్ నేటి, మద్రాసు. మెషినులను చంబుడించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తరువాతనే యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

88-2

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్జనీ)

"దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు"

తులము గొట్టము రు 2. ర స శా స్త్ర ము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్జను ద్రగ్గ స్టోర్సు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

బొల్లిని మునిస్వామినాడు గారి రాజకీయత్వము

(పరుచూరు సుందరవరదులుగారు)

ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వములో పక్షప్రభుత్వ మిమిడి యున్నది. క్రిస్తుతమునకు పూర్వమే ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము పనుభవించుచుండిన రోమనుసామ్రాజ్యమున ప్రజాపక్షము, ప్రభుత్వపక్షము అను రెండురాజకీయపక్షము లుండెను. నృపాల కత్త్య ప్రజాప్రభుత్వసమితితో నుగు బ్రిటిషురాజ్యమునందును వివిధరాజకీయపక్షములు గలవు ఈ పక్షములు ఏయొక్క యో ప్రత్యేక ప్రభుత్వనిబంధనల ననుసరించి యేర్పడుచున్నను ప్రజా ప్రభుత్వముతో దురుితనే పుట్టి పెరుగుచున్నవి. ఈపక్షములకు గల పరస్పరసంబంధమునాత్రము ఇదమిత్తమని నిర్ణయించుట కు సలనుపడదు. అన్ని పక్షములయొక్క ముఖ్యాశయముగూడ దేశాభ్యుదయమే యైనను, ఆలక్ష్యము నలవరచుకొను మార్గముల లో నభిప్రాయభేదము లుండును. పక్ష భేదములగూడ కాలప్రవాహము ననుసరించుచుండును. పక్షప్రభుత్వమువలన కీడు గలదా? లేదా? యనునది వేరుప్రశ్న. ఇప్పుడు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము ననుభవించుచున్న దేశములలో గల వివిధరాజకీయ పక్షములనుగట్ట ప్రత్యర్థిత్వము నిత్యముగా లేదు. ప్రస్తుతము లండను నగరమున సమావేశమగుచున్న నొకానొక వేళమునందు బ్రిటిషు రాజ్యమున గల వివిధపక్షములను పాల్గొనుచున్నవి. భారతీయ సమస్యపరిష్కారమునకని నియమింపబడిన సైమను కమిషనునందు బ్రిటిషు పక్షమునది రాజకీయపక్షములన్నియు ప్రాతినిధ్యమును వహించియున్నవి. రోమను సామ్రాజ్యమున ప్రభుత్వ ప్రజాపక్షములు తమలో దాము నల్ల కల్లోలముగ పోట్లాడుచుండియు బయటికి శత్రువును మార్కొనునప్పు డైకమత్త్యమును జూపియున్నవి అందుచే నొకానొక దేశములోని వివిధ రాజకీయ పక్షములనుగట్ట పరస్పరకలహము లున్నను దేశాభ్యుదయమున కత్యంతావశ్యకములని తోచినవిషయములందు వారం దేశకాభివ్రాయమును నెలిబుచ్చుట చారిత్రక ప్రసిద్ధమైన విషయము. కాలగతి ననుసరించి పక్షనాత్రములు మారుచుండుననుటగూడ చారిత్రక ప్రసిద్ధమే. ప్రస్తుతము జప్తి సుపక్షనాత్రకత్త్యమును విహించియున్న దినిస్ బహుమారు బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారి తీవ్రవల రాజును సాంధ్యము, బల్లారి, బెజవాడ మున్ను ప్రదేశములయందు పునస్థాపించుచు కాంగ్రెసుపక్షమును భారతాధివాసుడుగు శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారిని ప్రశంసించియున్నాడు. శ్రీ నాయుడుగారు కాంగ్రెసు పక్షమువారు, కాసనభిలలో కాంగ్రెసువారు పట్టిన నేపథ్యగూర్చియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమునుగూర్చియు నుగ్గడించియున్నాడు. ఈ విధానము జప్తి సు పక్ష మాలనాత్రముల కేవిధముగను విరుద్ధముగ లేకుండుటయేగాక దేశాభ్యుదయమునకు రాజకీయపక్షములన్నియు గొన్ని విషయములందు కైకమత్త్యమును విహింపక తప్పదను ఉత్పన్నమైనాత్రమును ప్రతిపాదించుచున్నది.

జప్తి సు పక్ష మాలనాత్రము భారత స్వాతంత్ర్యమున కై సక్రమ కాస్త్రీ యాందోళనను జరుపుట కాంగ్రెసు చూత్ర ము స్వాతంత్ర్యము కొలకే కాంతి యుత్తమును దొర్ల న్య రహిత ము న గు నాంధోళన జరుపుట. తత్వమునందీ రెండు మాత్రములకు ఎన్నదగినంత భేదము లేననుచు, ఆచరణయందు మాత్రము భేదము గనిపించుచున్నది. కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమ సంపూర్ణాశయము సంప్రాప్తించునకు ప్రభుత్వనిర్వహణమునందు జోకలిము కలుగజేసికొను ముచున్నార. జప్తి సు పక్షమువారట్లుగాక సమాకారముతో దను లక్ష్యమును గురి పెట్టుచున్నాడు. ఇదయే యాచరణలో గల భేదము. కాని లక్ష్య మొక్కటేలే.

ప్రస్తుతము భారతదేశమును క్లిష్టస్థితి నందుకొని యున్నది. భారత భావిభాగ్యమును భారతీయులవిధానే యాధారపడి యున్నందు ఇర్వినుగారి వచనములో గంభీరాగ వినిపియున్నది. రౌండు టేబిలు సమావేశముతో సమాకార మొనర్చుటయో? లేక బహిష్కరించుటయో యుత్తీవ్రసమన్వయ భారత రాజకీయ పక్షముల నెదుర్కొనుచున్నది. భారతదేశము స్వపరిపాలనమున కన్నివిధముల దగియున్నదనియు, నది భారతీయుని జన్మప్రత్యమనియు, నన్ని రాజకీయపక్షములు గూడ గుర్తించియున్నవి. ఇట్టిపట్ల వివిధ రాజకీయ పక్షము లనుసరింపవలసిన విధానమేదీ? అధినివేశ ప్రతిపత్తి భారతదేశమున కొసంగి తీరవలసిన దని జప్తి సు పక్ష మభిప్రాయ మొసంగి యున్నది. ఇర్విను ప్రభువు తమ దీపావళి ప్రకటన మొనర్చిన విధమ, దేవదేశ జప్తి సు పక్ష ప్రముఖులతో నీ విషయమై సంప్రదించియుంటిని ఆసంభాషణలలో అధినివేశ ప్రతిపత్తి భారతదేశమునకు తక్షణమొసంగిననే మంచిదని వారియభిప్రాయమని లేలినది. కాని ఇర్విను ప్రభుగారి తర్వాతి ప్రకటనలు, సమాకారవాదులకు కొంత యాశాభంగమును గలిగించినవనుటలో

నతిశయోక్తిగాని, రహస్యప్రకటనముగాని లేదు. అట్లుండుగా జప్తి సు పక్ష నాయకులకు మునిస్వామినాయుడుగారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానముగూర్చి యుగ్గడించుట మిక్కిలి సమంజసముగనున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు మనమర్హులమా? కామా? యని యాత్మగౌరవముగల భావతీయమువివర్తింపడు. కాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమువలన అధినివేశ ప్రతిపత్తికంటె నెక్కుడు లాభముగలదాయనియే రాజకీయజ్ఞులు వివర్తింపవలసిన విషయము. స్వాతంత్ర్యము ప్రతి మానవుని జన్మప్రత్యమగుటచేతను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు మేమర్హులము గామనుట యాత్మ వివాళకరము నగుట చేతను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును శ్రీ నాయుడుగారు యుగ్గడించుట యాత్మగౌరవ పరిపాషణమేగాని తదితరముగాదు. ఇక గాంధీమహాత్ముడు భారతదేశాధివాసుడని చెప్పుట పత్య ప్రచారమే యగును. ఎవరేమి చెప్పినను భారతీయులకు గాంధీ మహాత్మునియెడల గల విశ్వాసము, భక్తి, నమ్మకము, మరియొకరి యెడలేదు. ప్రజా సామాన్యముగ గాంధీ మహాత్ముడను నెంత గౌరవ ముండునదియు, మొన మొన్న వారి ఆంధ్రదేశ ప్రచార సమయమున పుష్పముగ విడితమైనది.

గాంధీమహాత్ముని త్యాగము, వారి దీర్ఘ కాల రాజకీయ ప్రపంచవిహారము, నిగ్రహసమర్థనాశక్తి, మున్నగు నుత్కృష్టగుణములు వారిని భారతదేశమునకు మకుటములైన చక్రవర్తిని తేసిన మాట యటుండగా వారి రాజకీయాదేశములను తేసిన ప్రోసివేయుట భ్రమాస్పదమని విశేషము చేయుచున్నది. గాంధీమహాత్మునికి దేశమునగల పలుకుబడియు, దేశవిషయములందు గల విజ్ఞానము నపారమని యెరుకుటచే మునిస్వామినాయుడుగారు గాంధీగారిని మారదృష్టిగలవారని యనియుండెడి. ప్రత్యర్థి రాజకీయపక్షమునకు చెందినప్పటికి గూడ నొకానొక వ్యక్తి నామర్థ్యకృతులను మరచుటగాని, సంకయించుటగాని భారతాత్ములు ప్రతిపక్షమువారు తేసిన మంచిని గుర్తించుటలోను, రాజకీయ ప్రత్యర్థుల విధానముతో నేకీభవించుటలకును, యా విధానముయొక్క నిష్కల్మషమును, నిష్ఫలమునకు లక్ష్యమును గుర్తించుటలోనే రాజకీయ నాయకుల కొప్పుతనమున్నది. రాజకీయపక్ష విభేదము, ప్రతిపక్షీయుల నిష్కల్మషతనను గుర్తించుటలో నడ్డమురాకూడదు. ఇట్టి యుత్పన్న రాజకీయ మాత్రమును ప్రతిపాదించిన శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారి నిష్పక్షపాత భావమును, మారదృష్టియు నుగ్గడింపదనవి. దక్షాభారతదేశమున రాజకీయాభిప్రాయ భేదములు వ్యక్తిపరముగ నన్వయించవలసి ప్రజా హితవేషములూర్చుమునకుంట్ల ప్రాయ మొనరించుచున్నది. స్వపరిపాలనా మాత్రమునకేట్టి వ్యక్తిగత రాజకీయము లెంతయు నడ్డుపడగలవు ఈవ్యక్తి గత రాజకీయము లంతరించుటకు మార్గముజూపుచున్న శ్రీ నాయుడుగారి పద్ధతిని ప్రజాహితవేషములందును గుర్తించుకొనియున్నది.

ఇక శ్రీ నాయుడుగారు అధినివేశ ప్రతిపత్తి యొసగబడని మనముందరమును గాంధీగారితో చెతులు గలవలసిన న యునరము గలదని మడివిన వాక్యములు గూడ మారదృష్టి సంయుక్తములే. రాజకీయ పరిణామ మశించునారందరికి గమనార్హములను అవలంబించియున్నా చెయున్నది. జప్తి సు పక్ష తత్వము తక్షణ అధినివేశ సంప్రాప్తియేయని నేమన్న ప్రాసి యుంటిని. ఇప్పుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారాయధినివేశ ప్రతిపత్తి కొనగనినో జప్తి సు పక్షవిధానమే వివిధముగనైనను సమాకార మొనరించుటయే మా పద్ధతియని యే రాజకీయ పక్షము గూడ చెప్పుటలదు. జప్తి సు పక్ష మధినివేశ ప్రతిపత్తి యొగబడనినో నేవిధానములించునో నిర్ణయించలేదు. కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి భారతదేశములోని వివిధమత్తాభిప్రాయములు తెలియవలసి యున్నది. అందుచే నాయకత్వమును వహించియున్న శ్రీ నాయుడుగారు తమ భావివిధానము నెరుకపరచి జప్తి సు పక్షము తనతర్వాతి విధానమును నిర్ణయించునందున నాయుడుగారి దర్శన పక్షమాత్రాతీక్రమాము గానేరదు. ఈ విధానముతో కొందఱేకీభవించక వాచ్చుచుగాని నాయకుడు తన విధానమును స్వపక్షీయులకును ప్రభుత్వమువారి

కినిగూడ తెలింగింపవలసియున్నది. నాయకత్వభాగ్యమును గుర్తెరింగి మారదృష్టితో తమ విధానమును ప్రకటించి నాయుడుగారు పూర్వోత్తర పక్షములను నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రజల కవకాశ మొసంగియున్నాడు.

కై తు కు టుం బ ము న జ న్నించు ప్రజా సా మా గ్యాభి దు ము ల ము చ వి జా చి న నా యు డు గారు ప్ర జల కొ చెల్ల ల ని తరు ల క న్న భా స గ నెరు గు దు ర ని చె ప్ప వ ల సి యు న్నది. పదునైదువత్సరముల నుండి స్థానిక స్వపరిపాలనాభాలో నమిగిలిన కృషిని సత్ప్రియమున పీఠ స్వపరిపాలనా నామాత్రములను, ప్రస్తుత భారతదేశ రాజకీయాత్మకముగూడ గుర్తించగలిగి యుండుననుటలో నతిశయోక్తి లేదు. అందుచే విరుణభిప్రాయములు నుముఖ్యతతో నాలోచింపబడవలసియున్నది కాని త్రోసివేయదగినవి కావు. ఆదర్శమునకును, ఆచరణమునకును సమన్వయము కలిగించుటలోనే వీరి రాజనీతిమాత్ర మిమిడియున్నది. కాంగ్రెసు పక్షము లాహోరు తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ కాన్పిలు సమాకార మొనరించుట తిగుగుబాటనిన పీఠ తమపక్షమువారిని కాన్పిలుకత్త్యర్థులుగా నిలబెట్టుట వింతగదోచవచ్చును. కాని మారమలో చించినచో నది పరస్పరవిరుద్ధముగ గన్పట్టదు. ప్రజాహితవేషమును గౌరవ ప్రద ము న దుర్చుట కు పక్షనియ మునుల ననుసరింపవలసిన యావశ్యకత గలదు. అందువలన పక్ష నాత్రముల నతిక్రమించి స్వపక్షవాదమునాత్రము నొసర్చుకొనవలసిన వికారభావముతో నలహానొసంగిరి. తమకు కాన్పిలు పక్ష్యత్వమునందు నమ్మకముండుటచే తమ పక్షబలముకొల కట్టిర్థుల నియమించిరి. ఈ యట్టిర్థులను నియమించుటలో గూడ కూడిన వెరకు హాటిలేకుండా ధనవ్యయమున కాకరము గాకుండా తమ పక్షమును బలపరచుకొనిన రాజకీయముగూడ గమనార్హమే.

“శారదానవలలు”
10 వేలు ఉచితము-కడునవ్యపుట్టించును
యాశల 0 వ తేదిలోగా అజా స్థాంపు పంపువారికే
ఎ. నాంబూరి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా.

ప్రకటన
భాగ్యసెంటుబార్లి సమాసమున నుండు బీచ్ రోడ్డులో వ్యాపిన్ బోస్టలముందు నిర్మించబడిన జయనాగరక చిహ్నము (విక్టరీ మెమోరియల్) పై, గత విరోహ మహాసంగ్రామముందు గడించిన చుద్రాకు ఆంగ్ల, హైందవమోధుల నాయకుల గ్రాయించుటకు మద్రాసు, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము వారు తీర్మానించి యున్నాడు. వారి నానుధేయములు ఆంగ్ల భాషలో, వారు ఏపటాలములకు సంబంధించిన వెరుసగ్రవాలు బడగలదు దీనికి సంబంధించిన విషయములు తెలిసినవారు అవగా గాయములతో గడించిన చుద్రానీయులను గూర్చి న వివరములు, గౌరవకార్యదర్శి, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము, భాగ్యసెంటుబార్లి, మద్రాసువారికి, గడించిన వారిపేరు ఏపటాలమునకు చెందినది, జన్మస్థానము, గడించిన తేది, వారి పటాలము నెంబడలను తెలుపుచు, దీనిని ధ్రువపరచు కాగితములతో పంపవలెను. సదరు కాగితములు నాధ్యమైవంతి త్వరలో రిగి పంపబడును.
ఎమ్. బజులుల్లా
గౌరవ కార్యదర్శి,
విక్టరీ, మెమోరియల్ సంఘము.
భాగ్యసెంటుబార్లి జాగ్గి
18-4-30

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తోహదాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు స్త్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాళికొబైండు. వెల రు 2-8-0.

ప్రౌఢశపురాణసారము

దునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ నులభ్యమైనవి వినములోకథలవలె పండిత, పామర, స్త్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-కి రు 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాళికొబైండు, వెల రు 4-8-0. ఈదర వెంకయ్యపంతులు, ప్రాప్తిగారు: రామా ఆశ్రమం, ఏలూరు.

భిన్న హస్తము

ద్వితీయభాగము

గ్రంథకర్త-శ్రీయుత జ్ఞాన్మలగడ్డ సత్యనారాయణ
మూర్తిగారు ఎం. ఏ. బి. యల్.

రాజమహేంద్రవరమునందలి సరస్వతీ గ్రంథమండలివారి
చే 41 వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడిన యీ పరిశోధకనవలను
కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ప్రథమభాగమును గూర్చిన వివర
యిదివరకే ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడినది.

ఈ రెండవభాగముతో కథాంతము ముగిసినది. ఇది
శుభాంతమున నవల, ఇది ప్రాచీనభాషలో వ్రాయబడిన యొక
నవల ననుసరించి వ్రాయబడినది కథావిషయము గూడ
ప్రాస్తుత్యమునకు సంబంధించినదే. కొ. రీయధిపతియగు వర్జ్య
ధనాగారమునుండి 50000 రూపాయలును కర్మలు బోరివట్టి
కాగితములపైత్యమును హరింపబడినది. వర్జ్య కార్యసర్వమును
రాబట్టుచే యీ నేర మోపింపబడినది. వర్జ్యపుత్రుని ఎలిన్ ను
రాబట్టున పరస్పరానురాగబద్ధులై యుండిరిగాని వర్జ్య
ఆమె ను తన కోకో దోష్ట గి యగు వి
విగనరీకిచ్చి పెండ్లిచేయగోరెను. అందులకామె అంగీకరింపలేదు.
ఇంతలో రాబట్టు నాయమయ్యెను. వర్జ్య యిని పట్టెకడ
నొక భిన్న హస్తము వర్జ్యు మేనల్లుడగు మేస్సీమునకును
విగనరీకి కనబడినది. ఈ రహస్యమును భేదిచుటకు మేస్సీము
పూనుకొనెను. కర్మలు బోరివట్టి తనగృహమున రాబట్టును బంధిం
చెను. నిజము చెప్పవలసి అతడు రాబట్టును సీర్వంధించెను. గాని
తాను నిశ్చింతనియె రాబట్టు తెలిపెను. ఈ కర్మలు రుహ్యాజారు
గూడవారి. రహస్యలోని విప్లవకారులను గూర్చిన పక్రములా
పేటికలో నున్నవి. సాహసీకయగు నొక విప్లవాంగనయే ఆ
పేటికను హరించినది. అచట దొరికిన భిన్న హస్తముమేదే ఆమె
దేరు యియల్లా దొరసాని. ఆమె ధనమంతయును సాహసాదా
ర్య సంపన్నయ్యనై యున్నది. ఈ నేరము రాబట్టుచే మోపబడి
నందులకు విప్లవకారులు సంకల్పించుచుండిరిగాని నిరపరాధియగు
రాబట్టు నిందపాలగుట కామె సహింపగలిగి యుండలేదు. రాబ
ట్టును విడిపించుట కామె గట్టిప్రయత్న మొనరించి తన యొక్క
చలన చివర కాతని విడిపింపగలిగెను. 50000 ను రాబట్టు హరిం
చియుండలేదు. విగనరీయేదురు ద్వేషముతో అనగా స్వార్థపరత్వ
మువలన ఆ నేరము రాబట్టుచే సీరపడుట కా మొత్తమును
రాబట్టు కొక విత్తునిద్వారా పంపించెను. మేస్సీమును యియ
ల్లాచేసి అనుచరులును చేసిన ప్రబల ప్రయత్నములవలన యీ
రహస్యములన్నియును వెల్లడియైనవి. వారు సకలవిషయములకు
వర్జ్యు కరిగించిరి. విగనరీగూడ తన నేరము నొప్పుకొనుచు
తేజస్వినీ పతాయన మొనరించెను. రాబట్టునును ఎలిన్ కన్యకు
ను వివాహము జరిగినదిగాని విప్లవకారుల విషప్రయోగము వలన
యియల్లాదేవి మాత్రము మృతినొందెను. ఈనవలో మొదటి
భాగమునందువలె రెండవభాగమునందుగూడ చాల విచిత్ర సంఘ
టనములు కలవు. 217 మొదలు 406 వరకును 189 పేజీ లిందు
గలవు. మొదటిభాగమున 216 పేజీలు కలవు. మొత్తము 405
పేజీలు. రెండవభాగము వెల రు 1-8-0.

రాయలు కార్మికసంఘము

19 వ శతాబ్ద కలకత్తాలో విచారణ ముగించి మరునాడు
శిర్డీపురమునకు బోయిరి.

అయిదువందల బహుమానము

వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

విద్యానగరచరిత్రము. 400 పుటలు. ప్రతి రూ 2-0-0.

మేనేజరు, విజ్ఞానవల్లిక, అనంతపురము.

ఆంధ్ర దిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	హరుగూరివారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికను సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడగ
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, మదరాసు

KARAMCHAND CHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
477/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALAGUE FREE ON APPLICATION.

మీజీవితము గొప్పగను ఆరోగ్యముగ నుండుటనుగూర్చి మీరు గర్వపడవలదా?

తక్షణమే నరములను బుద్ధిని శిరిరమును పెంపుచేయఁడు. శిరిరదృఢ
ల్యమును, శక్తి తీజించుటవలన కిల్లు అవాయములను రానీయక కాపాడుటకు
మా ఆయుర్వేద రత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యగారి

SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA
(REGISTERED)
&
"MAHACHANDANADI TAILAN"
(FOUND BEST BY EVERY TEST)

అంత గొప్ప వైద్యశాస్త్రవేత్తలలో కొనియాడబడి నమ్మకముగ తాత్ప్ర
అముగ తయారుచేయబడినదై నగములకు, మెదడుకు బలము నిచ్చుటలో
యమోఘమైనది. సి. క. మ. శిరిరమందుఉండి ప్రతిభాగమునకు బలము
నివ్వగల్గి తక్షణమే యెంతటి దీర్ఘ వ్యాధి నైనను, బలహీనతలైనను మదుర్గు
టలో అసమానమైనది. త్వరలోనే బలమునిచ్చి నరములలోను రక్తనాళము
లలోను పరిశుభ్రమైన నూతన రక్తమును ప్రవహింపజేయును.

సిద్ధకల్ప మకరధ్వజము మహాచందనాది తైలము
ఒక సీసా 60 మాత్రలు గలది రు 10. 12 సీసాల సీసా 1 కి రు 5.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LTD.
Post Box No. 151, Madras,
Phone Nos:— Tel. Add: "KALPAM",
3034 & 2737. MADRAS.
Manager:— V. RAGHUPATHI, B. A., B.L.

నోట్

ప్రత్యేక మందులు

దీర్ఘ వ్యాధులకు జ్వరములు శస్త్ర
యించబడును. రోగికి ఒకచుండు లను
కూలించని పక్షమున మరియొకమందు
నిచ్చి వ్యాధిని పూర్తిగ నివారించే
పంపగలరు ఇట్లు మందులు మార్చి
నపుడు ప్రత్యేకచార్జి యేవిచేయబడదు.
స్వకముగగాని, పోస్టు ద్వారాగాని
సలహా పొందుడు.

సలహాలను పొందుటకు సమయాము.

(హెడ్ ఆఫీసు)

289, ఎన్.వై.వేడ్ బిల్డింగు, చెనా
బజారురోడ్డు, సా. కా. 2 మొదలు
4 వరకు.

(సిటీ బ్రాంచ్)

2-4 మాంటురోడ్డు బసాటా హోటల్
కు ఎదురుగా సాయంకాలము 4
మొదలు 7 వరకు

(బ్రాంచ్ శాల)

"సీతావిలాస్" నెం 16 నెంబోశా
కత్తిడల్ రోడ్డు, తేనాంపేట.
ఉల్ 8 X 0 మొదలు 11 వరకు.

ఏషియను ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బొంబాయి

1910 సం॥లో స్థాపితము.

ఆంధ్రదేశమున, ప్రతిజిల్లాలోను, పట్టణములోను, సమర్థులగు ఏజెంట్లు
కావలసియున్నారు. పని గ్యారంటీ చేయువారికి మంచి కమీషను లేక
జీతము లివ్వబడును—1928-వ సంవత్సరాంతమున పాలసీదారులకు
రు. 1000 లకు రు. 36 లు లాభం పంచివెట్టబడినది.

ఎ ర. మలకవివేటవానే యుండు.

మేనేజరు—బ్రాంచి. గుంటూరు లేక విజయనగరం.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర
దాశరథి, రంగళాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో సరిమాచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించిన విపులముగు వీరికయును గలవు. ముచ్చటలు
గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథ మాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—

నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ లిందు కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, హకీమ్.

నల్లజెండాలు కేసు విచారణ

(స్వకీయవిలేఖరి)

27 వ తేదికి వాయిదా వేయబడుట

మచిలీపట్నము, ఫిబ్ర 20:—నేటి దినము మఱి

మచిలీపట్నము, ఫిబ్ర 18:—ఈదినమున మద్యాహ్నము

జవాబు:—21 సంవత్సరము లైనవి.

ప్ర:—ఈయూరు వచ్చి ఎంతకాల మైనది?

జ:—సంవత్సరము పదిమాసములు.

ప్ర:—ఏపాలీసు స్టేషనులో సబుఇన్స్పెక్టరుగ నున్నాడు?

జ:—రాబర్టుకొచ్చేట పాలీసు స్టేషన్. రాబర్టుకొచ్చేటలో

ప్ర:—ఏసగము మీది?

జ:—బొర్డుబాటుకు ఉత్తరభాగము నాది బొర్డుబాటుకు దక్షిణ

ప్ర:—కాంగ్రెసుసభలు చాలావరకు రాబర్టుకొచ్చేట

జ:—అవును.

ప్ర:—మీరు వచ్చిన 22 మాసములలో నుమారు ఎన్ని

జ:—నలువదియో ఏబదియో.

ప్ర:—కాంగ్రెసు సభలే కాక యితరసభలు కూడ

జ:—కార్మికసంఘసభలు 5 లేక 6 జరిగినవి.

ప్ర:—అక్కడ జరిగెడుసభల కన్నింటికి వెళ్లడం

జ:—ఊరిలో నుండినా అన్నిటికి హాజరయ్యెదను.

ప్ర:—అక్కడ జరిగెడిసభల విషయములో అధికారు

జ:—ఊరిలో నుండినయెడల తెలియజేసెదను.

ప్ర:—ఊరిలో లేనప్పుడో?

జ:—హౌడ్ కాన్స్టేబుల్స్ లేక సబ్ ఇన్స్పెక్టర్స్

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదీని సభ ఏదైనను జరిగినదా?

జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిప్తముండిన

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో

జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదీని సభ ఏదైనను జరిగినదా?

జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిప్తముండిన

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో

జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదీని సభ ఏదైనను జరిగినదా?

జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిప్తముండిన

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో

జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదీని సభ ఏదైనను జరిగినదా?

జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిప్తముండిన

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో

జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

ప్ర:—జనవరి 7 వ తేదీని సభ ఏదైనను జరిగినదా?

జ:—నా యిలాకాలో కాదు. నాకు యిప్తముండిన

ప్ర:—జనవరిమాసములో జరిగిన మీటింగులు ఏవో

జ:—జనవరిలో మీటింగులు ఏవి జరిగినట్లు కనబడదు.

వ్రాయను. అగత్యముతో చినయెడల మాత్రమే వ్రాసెదను. జరి

అప్పట్లో నేను ప్రత్యేకపనిమీద నియమింపబడితిని.

ప్ర:—ఎప్పటినుండి ప్రత్యేక పనిమీద నియమింప

జ:—6 వ తేదీ ఉదయమునుండి.

ప్ర:—అర్డర్ ఎప్పుడువచ్చినది?

జ:—6 వ తేదీ ఉదయమునుండి.

ప్ర:—ఎప్పటివరకు?

జ:—యా కేసు అంత్యమువరకు ప్రత్యేకపని.

ప్ర:—మీ కిచ్చినవి లిఖితపూర్వకములే? లేక వాగ్రూప

జ:—ప్రత్యేకపని పని అని వాగ్రూపముగా చెప్ప

ప్ర:—మీకు అర్డరులు యిచ్చిన దెవరు?

జ:—డి. యస్. పి. గారు, జిల్లా పాలీసు సూపరిండెం

ప్ర:—ఏ రివార్డులలో?

జ:—పట్టణమంతయు.

ప్ర:—వాగ్రూపమైన అర్డరును యిచ్చినట్లు స్టేషన్

జ:—వ్రాయలేదు. వ్రాయనక్కరలేదు.

ప్ర:—నియమింపబడిన ప్రత్యేకపు పని నెరవేర్చుగలం

జ:—హౌడ్ కాన్స్టేబులు యిద్దరు కాక్ స్టేబుల్స్.

ప్ర:—బంట్లోతులకు వాగ్రూపమైన అర్డరుల లేక

జ:—అవి రహస్యములయినవి

ప్ర:—ఈ ప్రత్యేకపు పనిమీద నియోగింపబడినట్లు

జ:—అదికూడా రహస్యమే.

ప్ర:—ఫలాని బాట్రోతుకు ఫలాని పని ఒప్పుం నితి

జ:—వీరందరిని చూడమని చెప్పినారు.

ప్ర:—అనగా నవని?

జ:—మీటింగుచేసినవారిని, పైని ఎవరయిన కొత్తగా

ప్ర:—ఫలాని మనుష్యులను చూడమని పేరులు యివ్వ

జ:—అ పేరులు యిచ్చినా చెప్పడానికి వీలులేదు.

అప్పుడు ప్లీడరు కోర్టువాలో యీ విధముగ చెప్పిరి.

ఇది స్పష్టింపబడిన కేసు. ఇందులో రహస్యములేదు. నాకు

ప్ర:—మీకు యిచ్చిన పేర్లలో యీ ముద్దాయిల పేరు

జ:—కోర్టువారు యీ ప్రశ్న అడుగుటకు వల్లకా

ప్ర:—6 వ తారీఖునుండి సెప్టెంబర్ ద్వితీయలో యు

జ:—ఇద్దరు.

ప్ర:—వా రిద్దరు గవర్నరుగారి రాకను బహిష్కరింప

జ:—అవును.

ప్ర:—గవర్నరుగారికి స్వాగతము యివ్వవలసినదిగా ఎవ

జ:—విషయము అదిగాదు.

ప్ర:—ఎవరైనను బహిష్కరించగూడదని అడ్డు పెట్టి

జ:—ఎవరూ అడ్డు పెట్టలేదు.

ప్ర:—7 వ తేదీని ఎంతమంది మాట్లాడినారు?

జ:—నుమారు 4 లేక 5 గురు.

ప్ర:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

జ:—అవును.

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

ప్ర:—స్వాగత మివ్వవలయుననే అభిప్రాయము గలిగిన

జ:—అప్పుడూకూడా గవర్నరుగారిరాకను బహిష్కరిం

జ:—లేదు.

ప్ర:—బహిష్కారము పనికిరాదని ఎవరైన ఆక్షేపించి

జ:—లేదు.

ప్ర:—గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చెడి విషయములో

జ:—పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, ప్రజాసంఘము

ప్ర:—ఆ సభలకు హాజరయి యుండిరా?

జ:—నేను వెళ్లే లేదు.

ప్ర:—ఆ సభల రిపోర్టులు మీ కేసుయినా వచ్చినవా?

జ:—నాకు రాలేదు.

ప్ర:—ప్రజాసంఘము బందరులో నున్నట్లు తెలుసునా?

జ:—తెలుసును.

ప్ర:—ఆ సంఘముయొక్క అధ్యక్షునిగాని కార్యదర్శి

జ:—అటుగత

ప్ర:—అయితే యీ సంఘములు స్వాగతము యిచ్చు

జ:—పేపరులో చదివెతిని.

ప్ర:—ఏ పేపరులోను?

జ:—ఆ సంగతి నాకు తెలియదు. అవి నేను వినిన

ప్ర:—ముద్దాయిల సంతకములతో పంచిన కరపత్రము

జ:—ఆదినము సాయంకాలము 8 గంటలకు.

ప్ర:—ఆ కరపత్రము పై ఆధికారులకు పంపితిరా?

జ:—అప్పుడు పంపితిని.

ప్ర:—ఆ నోటీసు అధికారులకు పంపినప్పుడు వీరిమీద

జ:—రహస్యము.

ప్ర:—7-వ తారీఖున జరిగిన మీటింగు ఎన్ని గంటలకు

జ:—నుమారు 8 గంటలకు లేక 8-30 గంటలకు (రాత్రి)

ప్ర:—రిపోర్టు పంపినదెప్పుడు?

జ:—మీటింగు ముగియగానే స్టేషనుకువెళ్లి అక్కడ

ప్ర:—బహుళలో దుకాణములు మూసివేయబడుననే

జ:—8-వ తేదీ ఉదయం 7, 8 గంటల మధ్య.

ప్ర:—ముద్దాయి కొట్టు మూయవలసినదిగా కొట్టదారు

జ:—తెలుసును.

ప్ర:—ఈ అంగడివాండందరు అంగళ్లుమూసివేయుదు

జ:—7-వ తేదీ రాత్రి. కొట్టుమూసివేయవలయునని

ప్ర:—ఎవరు చెప్పారు?

జ:—రామారావుగారు.

ప్ర:—మీరు రామారావుగారిని స్వయముగా ఎఱిగి

జ:—అటుగుదును. రామారావుగారు తదితరులు కొట్ట

ప్ర:—సాధారణముగ యిటువంటి సందర్భములో

జ:—అమావాస్యనాడు అందరు తమ దుకాణములు

ప్ర:—గవర్నరుగారువచ్చినదినము దుకాణములన్ని యు

జ:—అన్ని మూయవలెను.

ప్ర:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

జ:—నాకు తెలియదు. బియ్యందుకాణాలు మూసివే

ప్ర:—ఉప్పు, మిరపకాయ, చింతపండు, బట్టలు అమ్ముకొట్టు

జ:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

ప్ర:—ఎందుకుగాను అమావాస్యనాడు కొట్టు కట్టివే

జ:—నాకు తెలియదు. ఒకకొట్టు తెరుస్తారని నాకు

ప్ర:—డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ మునిసిపాలిటీవారలు గవర్నరుగారికి

జ:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

ప్ర:—ఎందుకుగాను అమావాస్యనాడు కొట్టు కట్టివే

జ:—నాకు తెలియదు. ఒకకొట్టు తెరుస్తారని నాకు

ప్ర:—డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ మునిసిపాలిటీవారలు గవర్నరుగారికి

జ:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

ప్ర:—ఎందుకుగాను అమావాస్యనాడు కొట్టు కట్టివే

జ:—నాకు తెలియదు. ఒకకొట్టు తెరుస్తారని నాకు

ప్ర:—డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ మునిసిపాలిటీవారలు గవర్నరుగారికి

జ:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

ప్ర:—ఎందుకుగాను అమావాస్యనాడు కొట్టు కట్టివే

జ:—నాకు తెలియదు. ఒకకొట్టు తెరుస్తారని నాకు

ప్ర:—డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ మునిసిపాలిటీవారలు గవర్నరుగారికి

జ:—అమావాస్యనాడు పంచాంగిట్లు అన్నియు మూ

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చినరోజున కొట్టు కట్టిచేసే ఆయననుకూడా ఆగారపరచుటయేనా?

జ—అవును.

ప్ర—గవర్నరుగారిని ఆగారపరచుటకు ఆనే ఉద్దేశ్యముతోనే కొట్టు కట్టివేయమని చెప్పినారా?

జ—అమాటలు చెప్పలేదు. గవర్నరుమెంటుకు మనకు సంబంధంలేదు. 26 తారీఖున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కావలయునని ప్రతిపాదించుచున్న తీర్మానములు చేసినారు.

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చినదినమున గవర్నరుగారిని తిరస్కరించమని ఆసభలో చెప్పబడినదా?

జ—లేదు.

ఈతరువాతములో అప్పటివరకు కరపత్రముకట్టి ప్రింట్లగుట సాక్షికి చదువుటకొరకై నివ్వరి.

ప్ర—ఈకరపత్రములో యుండినదానికంటె ఎక్కువగా యేమయినా సభలో ఉపసన్నిహితమైనదా? చెప్పబడినదా?

జ—అవును. వాగ స్పష్టముగా గవర్నరుగారిని అపమానపరచవలసినదిగా చెప్పిరి. 8 వ లేదీ ఉదయము నుమారు 7 ఘంటలకు ఇక్కడనున్న గవర్నరుగారు జండాలు ఊరేగింపును ఆరంభపరచవలసినదిగా 80-వ పోలీసు ఆఫీసర్లందఱు నోటీసులు వాచేరిచ్చిరి.

ప్ర—ఎక్కడ యివ్వబడినది?

జ—స్టేషనులో.

ప్ర—నీకు ఎన్ని కాపీలు యివ్వబడినవి?

జ—20 లేక 25.

ప్ర—అవి తీసుకొని మీరు యేమిచేసినారు?

జ—జేబులో వేసికొని యిద్దరు ముగ్గురు బంధువులతో స్ట్రెయిట్లనై ప్రభు ఉదయము 7-15 గంటలకు బయలుదేరితిని.

ప్ర—తరువాత ఏమి జరిగినది?

జ—ఒక నోటీసు బహుళంలో సాపేక్షపడిన బల్లమీద అతికించబడితిని. అది అతికించేటప్పుడు నేనుకూడా అక్కడనే యుంటిని. అప్పుట్లో పదిమంది మనుష్యులకూడా యుండియుండిరి.

ప్ర—అప్పుడు వున్నవారిలో పేర్లు ఏమయిన చెప్పగలవా?

జ—నాకు జ్ఞాపకములేదు. వారిని సాక్ష్యము వేసికొనవలసి వచ్చునని నేను అనుకొనలేదు. ప్రేమనుండి తెచ్చిన జిగురుతో నోటీసు అతికింపబడినది. ఇదంతయు ఒక నిమిషములో జరిగినది. అక్కడ వారి మేడమీద యింకొక నోటీసు అంటింపించితిని. అది మేడక్రిందిభాగములో అతికింపబడినది. మేడ క్రిందిభాగములో కొన్ని కొట్టు వున్నవి.

ప్ర—ఏమి కొట్టు?

జ—మందులు బట్టలు దుకాణములు.

ప్ర—మీరు ఆ నోటీసు అతికించేటప్పటికి ఆ దుకాణములు తెరచియుండినవా? లేక మూయబడి యుండినవా?

జ—నాకు తెలియదు. రోడ్డుమీదవచ్చు పోవువారలు చూచుచు. కాంగ్రెసు అఫీసు అక్కడ యుండడముచేత అక్కడ అంటింపినాము.

ప్ర—కొట్టుమీద?

జ—స్వరాజ్యజెండా యుండిన కొట్టు గోడమీద.

ప్ర—ఆకొట్టు ఎవరిదో నీకు తెలుసునా?

జ—నేను చెప్పజాలను.

ప్ర—కాంగ్రెసు అఫీసు అక్కడ యున్నదా?

జ—వున్నదనే నా నమ్మకము. 7వ తారీఖున కాంగ్రెసు మనుష్యులు కొందరు మేడమీదికి ఎక్కి దిగతూ యుండడము చూచితిని.

ప్ర—ఎవరిని?

జ—గాంధీ బోస్లవారిని. రామారావు, ఆంజనేయులు 6 వ తారీఖున చూచితిని మేడమీద.

ప్ర—నీవు కాంగ్రెసు అఫీసు అక్కడయున్నదో లేదో ఎవరినైన అడిగితివా?

జ—లేదు.

ప్ర—తరువాత ఏమిచేసితివి?

జ—ఇంకొక నోటీసు యిచ్చి మందుకువెల్లి అంటించుమని చెప్పినాను. నేను అక్కడనుండి ప్రేమనుకు వెళ్ళలేదు. 276 నెంబరుగల బంధువును రామారావుగారు ఎక్కడయినా వారి వదిలివేసి నాతో చెప్పవలసినదిగా చెప్పితిని. రామారావుగారిని నేనే చూచినాను.

ప్ర—ఎక్కడ?

జ—నక్కలు పంపదార అమ్మవోట.

ప్ర—రామారావు అప్పుడేమిచేయుచుండెను?

జ—దుకాణములువద్దయుండి దుకాణములు మూయవలసినదని చెప్పుచుండెను. రోడ్డుకు తూర్పు ఎడమవైపుననున్న 5, 6 కొట్టదగ్గర యుండెను. నేను అక్కడికి వెళ్ళితిని అక్కడ మూక చాలనుండియున్నారు. వెల్లి పోయేవారికి దారిలేదు. బయటికి రండుని రామారావుగారిని తీసుకువచ్చినారు. ఆ నోటీసుపైన రామారావుగారి పేరుయున్నది. ఆయన పేరు నోటీసుమీద వ్రాసి యిస్తున్నట్లుగారు నాకు పంపినారు. ఆయనకు

యిష్టమయిననాడే యుద్దేశ్యముతో ఆయనను బయటికి రమ్మన్నాను. ఈ సంగతి ఆయనతో చెప్పినారు. రామారావుగారి పేరుతోనే ఆ నోటీసు నాకు వచ్చియుండినది.

ఎవరయితే వల్ల జెండాలు యూరేగింపు నడిపెదరో వారందరికి తలొకటి యిమ్మనమున్నారు. ఇస్తున్నట్లుగారి నోటీసులు రాకపూర్వమే యూరేగింపు బాగులుదేరతీయుదు రని నే నెరుగుదును.

ప్ర—తీడింకు అంటే అర్థమేమిటండి?

జ—కొంతమంది మనుష్యులను ప్రోగుచేసి తీసికొనివెళ్ళి డేమే. అప్పుడు ఆ యూరేగింపు తీసుకొని వెళ్ళువాడని చెప్పినాను. రామారావు నామాట వివక్షండు తటాలన వెల్లిపోయినాడు. ఎవరో పిలిచారు. పది నిమిషములలో తిరిగి రాగలడని నేననుకొన్నాను. 181 నెంబరుగల బంధువు నా వెంటలేడు. వాడు నా మాటలను రోడ్డుమీదనే యుండెను. రామారావుగారిని నేను యీ యూరేగింపునప్పటినుండి ఎరుగుదును. మిగత కాంగ్రెసు సభ్యులకంటె రామారావుగారే నాకు ఎక్కువ పరిచయులు. ఈ యూరేగింపు 15 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎరుగుదును.

ప్ర—ఈ టవునులో యెంతమంది కాంగ్రెసుసభ్యులు న్నారోమీకు తెలుసునా?

జ—తెలుసును. చెప్పడానికి మీలేదు. తరువాత రామారావు యూరేగింపుతో వచ్చినాడు. రామారావుగారు ఆంజనేయులుగారు నల్ల జండాలు వుచ్చుకొని యూరేగింపు ముందరయుండిరి. ఎక్కడికి వెళ్ళుచుండిరిని వారినిడిగితిని.

చిల్లరస్తావద్దకు వెళ్ళుచున్నానని చెప్పిరి. “గవర్నరు గో బ్యాక్” అని కేకలువేస్తూ వెళ్ళుతామని చెప్పిరి మొదట చల్ల బజారుకు అక్కడనుండి కచ్చెగు అఫీసువరకు ‘గవర్నరు గో బ్యాక్’ అని కేకలువేడుకుంటూ వెళ్ళేమని చెప్పినారు. ఈసంగతి రామారావుగారు చెప్పినారు.

ప్ర—చల్లరస్తావచ్చె అక్కడ ఆగుతామని చెప్పలేదు?

జ—లేదు.

ప్ర—ఆ సమయములో నింక ఎవరైన నున్నారా?

జ—అక్కడ చాలమంది యుండిరి.

ప్ర—ఎవరిపేర్లు యీనా కొన్ని చెప్పండి?

జ—ఏ. బి. శాస్త్రి నాయుడు, అయినాల సుబ్బారావు నాయుడు, నూతి బ్రహ్మయ్య నాయుడు నుండిరి. మీకాక యింకా 10, 15 మంది యుండిరి. ఈమగ్గురు గాక తుర్ల పాటి గోపాలరావుగారుకూడ నుండిరి. నుమారు 9-30 నిమిషములకు ఉదయము గవర్నరుగారు ఈ యూరేగింపున రని అనుకొన్నాను.

ప్ర—గవర్నరుగారు వచ్చేమార్గము ప్రజలకు తెలియుటకొరకై ఎక్కడనైన ను ప్రచురించినారా?

జ—అవును.

ప్ర—ఎవ్వరు?

జ—రామారావుగారే కరపత్రములలో ప్రకటించారు. గవర్నరుగారు ఏదేమిధులగుండా వెళ్ళెదరో, మాకు గవర్నరుమెంటునుండి నోటీసువచ్చినది. 5, 6 తారీఖులలో బందోబస్తుచేయుమనిమాడ తెలిపిరి. చల్లరస్తావద్ద గవర్నరుగారికి స్వాగతమిచ్చుటకై చాలమంది గుమిగూడియుండిరి. అక్కడ చాలాగలభా జరుగుతుంది. అక్కడికి వెళ్ళవద్దని చెప్పినాను. ఊరేగింపుతో అక్కడికివెళ్ళరాదననే పోలీసు అడ్డంకుడ ఉండియున్నది. ఊరేగింపు ఉత్సాహంతో వెళ్ళవలయునెడల జిల్లా నూపరికొటెక్ డెంటుగారింద్దనుంచి అనుజ్ఞ తెచ్చుకోవలసినదని కూడా చెప్పినారు. నామాట వినలేదు తరువాత రామారావుగారికి నోటీసు జారీచేసినాను ఇది ఉదయము 8 గంటలకు జరిగినది.

రామారావుగారు నోటీసు వుచ్చుకొగానే ఆంజనేయులుగారు తాను ఊరేగింపు నడిపెద నని చెప్పినాడు. ఆయనకు ఆర్డరు జారీచేసినాను. ఆ యిద్దరు మిగిలినవారందరిని ఉత్సవముతో వెంకట తీసుకువెళ్ళినారు. అప్పటికే సగముమంది దిగబడారు. వానందరతు చక్రావర్తము అఫీసుదగ్గరకు తిరిగి వుల్లిపోయినారు. నేను గేటుదగ్గర నుంటిని. నేను వారిని గేటు ముందర అరెస్టు చేయలేదు. 1, 2 ముద్దాయిలు అనగా రామారావు, ఆంజనేయులుగారు మరలి వచ్చినపుడు నేను అరెస్టు చేయలేదు. నేను రామారావుగారిని జిల్లా మాఫరి పంపెంటు గారివద్దనుండి అనుజ్ఞ తెచ్చుకొన్నారాయని అడిగితిని. నేను మిగతా ముద్దాయిలను కూడా గేటువద్ద రోడ్డుమీద అరెస్టుచేసినాను. ఆ ప్రదేశము గేటునుండి 5, 6 గజములమార్ చున్నది. నేను వారిని అరెస్టుచేసి వెంటనే పంపించినాను. గేటులోనుండి ఒకరి తరువాత నొకరు రాలేదు. అప్పుడు పదిమంది పోలీసు బంధువులు నావెంట నుండియున్నారు.

ప్ర—మీరు అందరిని ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదండి?

జ—వారిచే ఊరేగింపు సాగుకుండా చేసితిని కాబట్టి వారు ఊరేగింపు నడపవలెదు. నేను వారిందరిని రోడ్డుమీదనే కూర్చోపెట్టినాను. చర్చా అఫీసు ఆవరణలో కాదు నేను వారిని కూర్చోపెట్టినది. నేను వారిని వెల్లిపొమ్మంటిని.

కాని నామాట వినలేదు. అందుకని రోడ్డుమీద కూర్చోపెట్టిం చితిని. ఇప్పుడు చేసిన అరెస్టులే చాలామ అని అనుకొనినాను. రోడ్డుబందోబస్తువని నాది కాదు. అది యితరులని. సెంట్రల్ యింకా స్వేచ్ఛరు యింకా మరికొందరిది ఆరోడ్డు బందోబస్తు. నాది స్పెషల్ బందోబస్తు. వీరు వారు కొట్టుకుంటూ యుంటే విడదీయడమే నా స్పెషల్ బందోబస్తు పని. రోడ్డుకు బండ్లముగా నిలిచినవారిని కానిస్తేబులులు ఎవరు కొట్టలేదు. ఎవరూ 12 గంటలకు యఫ్. వి. ఆర్. వ్రాసినాను.

ప్ర—మీరు అరెస్టుచేసినవారిని రాబట్టనన్ కేసులలో ప్రేమనుకు పంపక ఇనుగుడుగు ప్రేమనుకు ఎందుకు పంపి ?

జ—ఆ సమయము గవర్నరుగారు వచ్చేడి నాకు కాబట్టి నేను యఫ్. వి. ఆర్. రాబట్టనన్ కేసులలో వ్రాసినాను. నేను దానిని ఇనుగుడుగుకు పంపియుండలేదు. యూరేగింపు నేనే విచారించితిని.

ప్ర—ఈ విచారణ సందర్భములో మీరు ‘వై అధికార’ లతో యేమయినా సంప్రదించితిరా?

జ—లేదు.

ప్ర—ఏ కేసుకు క్రింద చార్జీషీటు వెట్టవలయునో ఆ విషయమునుగురించి నూపరిం పంపెంటుతో గాని లేక జిల్లా కలెక్టరుతోగాని సంప్రదించితిరా?

ప్ర—నేను అడుగకూడదని కోర్టువారు నిషేధముచేసిరి.

జ—నేను వారిని అరెస్టుచేసి పంపించిచేసిన తరువాత అక్కడనుండి నేనెక్కడికి పోలేదు. చర్చాసంఘమునుండి కొల వారి తుట్టువరకు యుండెడి రోడ్డుమీద యిటు అటు తిరుగుతూ యుంటిని చర్చా సంఘమునుండి వీరందరు టవున్ మాటకు సదుల్లో పడిపోయి చేరిరి నేనుగాని నా క్రింది బంధువులుగాని వారితో వెళ్ళలేను. వారందరు అలా పడిపోయినారని వినికిడివలన తెలిసినది.

ప్ర—యఫ్. వి. ఆర్. ఎప్పుడు పంపినారు?

జ.—8 వ తారీఖున యఫ్. వి. ఆర్. యీ ముద్దాయిలతోకూడా పంపినాను.

ప్ర—విచారణ ఎప్పటితో ముగిసినది?

జ—9 వ లేదీ రాత్రి 8 ఘంటలలో ముగిసినది.

ప్ర—ముద్దాయిల నందరిని అరెస్టుచేసి పంపినవిధప ఎవరంతట వారు వెల్లిపొందని అక్కడ యున్నవారితో చెప్పినారా?

జ—అవును.

ప్ర—ఎవరంతట వారు వెల్లిపొందని ప్రభుమన ఎప్పుడు చెప్పినారు?

జ—వారు చల్లరస్తాకు పోయినయెడల కాంతికి భంగ కరమనని తెలచియే, రోడ్డుమీదయున్న మిరాయి దుకాణములవద్ద యీ నోటీసులు జారీచేయక పూర్వమే చెప్పితిని.

ప్ర—తరువాత తిరిగి ఎప్పుడు చెప్పితిరి?

జ—1, 2 ముద్దాయిలు నా ఆర్డరును ఉల్లంఘించిరోడ్డుమీదికి వచ్చినతరువాత.

ప్ర—చురల ఎప్పుడు చెప్పితిరి?

జ—8 వ ముద్దాయిని అరెస్టుచేసిన పిమ్మటకూడా అలాగనే చెప్పితిని. యీ విషయగ 11 వ ర్యాంకుములు చెప్పితిని. నేను ఏ. బి. శాస్త్రి నాయుడుగారిని మిరాయి దుకాణము వద్ద చూచితిని 1, 2 ముద్దాయిలకు నోటీసులు జారీచేసినప్పుడు ఆయన అక్కడనే యుండెను. తరువాత ఆయన గేటువద్దకు వెళ్ళెను. నాతో రమ్మనమని ఆయనను అడగ లేదు. శాస్త్రి నాయుడుగారిచే 1, 2 ముద్దాయిలకు యితర ముద్దాయిలకు నోటీసులు జారీ చేసినపిమ్మట సాక్షి పంపకము పెట్టింపినాను. అయినాల సుబ్బారావు నాయుడుగారు మిరాయిదుకాణము వద్దకు గేటువద్దనుకూడ యుండియున్నారు.

ప్ర—అయితే యీ సుబ్బారావు నాయుడుగారు పోలీసు కేసులలో ఉడుచుగా సాక్ష్యము లిస్తుయుంటారు గదా?

జ—నాకు జ్ఞాపకములేదు. నేను ముఖ్యచివయములు యఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసినాను.

ప్ర—“డిస్ పర్స్” అనేమాట మీ యుద్దేశ్యములో ముఖ్యమైనదనే తెలంచెదరా?

జ—అవును.

ప్ర—యీమాట ఎఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసితిరా?

జ—అవును వ్రాసితిని.

ప్ర—మొట్టమొదట గుంపుకుచూచి “డిస్ పర్స్” అని చెప్పినపుడు ముఖ్యమని తెలచిరా లేదా? ఆసంగతి ఎఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాసినారా?

జ—యఫ్. వి. ఆర్. లో వ్రాయుట కంటె ముఖ్యమని యమగాదు.

ప్ర—ఈ 11 ముద్దాయిలు యిచ్చిచేసినారు నల్ల జెండాలు?

జ—ఇచ్చిచేసినారు.

ప్ర—మీరు తై నెచ్చు తెచ్చుకోమని ముద్దాయిలకు చెప్పి నోటీసులు జారీ చేసేటప్పటికి ముద్దాయిలు తై నెచ్చు తెచ్చుకొనుటకు కాలవ్వనిది గలదా?

జ—ఉన్నది.

ప్ర:- మీరు జారీచేసిన నోటీసులో డి. ఎన్. పి. పోలీసు చూపరిం తెన్ డెన్టుగారు ఫ లా ని చోట ఉండెదరు. లై సన్స్ కావలయునెడల ఇన్ని ఘంటల లోపుగ లై సన్స్ పొందవచ్చునని నోటీసులో వ్రాయబడి యున్నదా?

జ:- అట్టిది లేదు.

ప్ర:- మీరు చెప్పలేదా?

జ:- వారు ఆడుగూలేదు, నేను చెప్పగూలేదు.

ప్ర:- ఆలోచన డి. ఎన్. పి. గారు ఊరిలో నుండిరా?

జ:- ఉదయము 9 ఘంటలకు ఊరిలో లేదు.

ప్ర:- గవర్నరుగారిని స్వాగత మిచ్చి తీసుకువచ్చుట కొరకు డి. ఎన్. డి. గారు వెళ్లినది?

జ:- ఎందుకువెళ్లి నాలో నాకు తెలియదు.

ప్ర:- నోటీసు ప్రకారం ఊరేగింపు సాగనీయక పోయిందా?

జ:- (సాకిబిట్ చేసినాను) ఆటంకపరచినాను. లై సన్స్ పొందినవిదల ఊరేగింపు చేసుకోవలసివడిగా చెప్పి వారు.

ప్ర:- ఈ ముద్రాయలందరు గుమిగూడినది గవర్నరుగారు ఎన్నిడి మార్గములోనా లేక కాదా?

జ:- కాదు.

ప్ర:- యాఫ్. వి. ఆర్. లో "డిస్ పర్స్" కమ్యూన్ యుట వ్రాసినారా లేదా?

జ:- నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:- చదివి చెప్పండి?

జ:- వ్రాయబడినది ఆమాట. తరువాత యాఫ్. వి. ఆర్. గవర్నరు "జి" పోలీస్ వారాయనామి వాయనగారు లోబ్బులో నాఖలుచేసిరి. (చదివిచూడగా యాఫ్. వి. ఆర్. లో ఆ మాట ఎక్కడను కనబడలేదు)

ప్ర:- తొలుత మీరొక డి. ఎన్. పి. 148 క్లెక్కు ప్రకారం చార్జీ షీటు పెట్టి ఫయలుచేసి యుండలేదా?

జ:- అవును, అది ప్రధానమైన క్లెక్కు. ప్రాసిక్యూటింగు యొక్క క్లెక్కు గారు మిగతా క్లెక్కులు కూడా చేర్చవలసినదిగా చెప్పబడి చేర్చినారు.

ప్ర:- ఈ క్లెక్కు ములు జిల్లానూపరిం తెన్ డెన్టుగారు జిల్లా కలెక్టరుగారు కలవలయునని చెప్పినారా లేదా?

జ:- చెప్పలేదు.

ప్ర:- సాక్షులను విచారించడములో మీరు సాక్షులను స్వేచ్ఛమూ విచారించిరా? లేక దుకాణములవద్దనే విచారించిరా?

జ:- కొందరిని స్వేచ్ఛమూ, కొందరిని దుకాణముల వద్దను. తరువాత కొమ్మంపూరు తిరువేంగడాచార్యులుగారు యాక్రొంబిషియంగ క్రాసుచేసిరి.

ప్ర:- మీరు నోటీసులు జారీచేసిన తరువాత (మిఠాయి దుకాణముల) వారు వెళ్లిపోయినారా లేదా?

జ:- వెళ్లిపోయినారు.

ప్ర:- గేటుదగ్గర జెండాలు మీరు యివ్వనగానే యిచ్చినారా లేదా?

జ:- ఇచ్చినారు.

ప్ర:- జెండాలు తీసికొని వచ్చేటప్పుడు యీ పనియందీ కాదు అని పోలీసువారు తప్ప యింక నెవరైనా తప్పు అని చెప్పినారా?

జ:- ఈపని చేయవద్దన్నారు. వీరికి యిదేమిబుద్ధి పుట్టినదో అనుకొనినారు.

ప్ర:- మీరు ముద్రాయలను అరెస్టుచేసినప్పుడు వారు ముచ్చటను సీకోగించిరా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- దీనికి కాంటకు ప్రోవగండాగా ఎవరైన ఏమి చేసినారా?

జ:- ప్రతియింటికి గున్నము కొట్టించవలసినదిగా పుర పాలక సంఘాధ్యక్షుడు లిఖితపూర్వకముగ యింటి యజమానులకు తెలియచేసినారు. స్వాగతమును తెలియచేయ పండిట్ల దగ్గర ఎక్కడ జేయించినారు. పదిమందిగాని ఇరువదిమందిగాని జెండాలు పుచ్చుకొని బయలుదేరలేదు. ఒక మోటారుకారు వెంట యహానియస్ బాక్సు జెండాతో బయలుదేరినది.

ప్ర:- కారణం ఎవరున్నాలో చెప్పగలరా?

జ:- కాదు రామనాథరావుగారిది. బావుటాలు వున్నాయి. బోల్లి నాయనామి వాయనగారు సాక్షిని యీ విధముగ రీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ చేసినారు.

ప్ర:- ప్రాసిక్యూటింగు యిన్ పెక్టరు సలహాతో చార్జీ షీటు పెడతారు కాదండీ.

జ:- అవును.

ప్ర:- యాఫ్. వి. ఆర్. కూడా వారి సలహాతో కూడా వ్రాస్తుంటారు కాదండీ?

జ:- అవును.

ప్ర:- డి. ఎన్. పి. ఆఫీసు ఆలోచన యున్నదా?

జ:- తెలిచియో యున్నది.

హరికథాకేసరి పాణ్యం అనంతరామభాగవతులకు స్వర్ణకంకణహారకరణము - నెల్లూరు

వీరు విక్రమసింహపురమున గామియమండిన శ్రీమద్రామాయణ హరికథాపన్యాసములు పూర్తియైనవి. వీరి హరి కథలకు ప్రజలు మూలముగా గాక న్యాయవాదులను ఉద్దేశ్యముగా వర్తకులు ఉభయకర్తలై వానిని జరుపుటయు, పండిత ప్రముఖులు చూచేసి కథలు విని వీరి మార్గమున అప్పటికప్పుటికి ప్రశంసించుటయును కలదు. ఈ నెల 9 వ తేదినాడు హరికథాకేసరి త్యాది బిరుదాంకితు లగు శ్రీ అనంతరామభాగవతులను తిరువీరిని సన్మానించుటకు పౌరజనులు ఒక పెద్దసభ చేర్చి వారిచేతనే శ్రీ రుక్మిణీకల్యాణమును హరికథగా చెప్పించిరి. భాగవతులు గారు భాగవతమునుండి అనేక శ్లోకములను మనో హరముగ చదివి చక్కగా అర్థమును విప్పిచెప్పి శ్రోతలను ఆనందాభి నోలలాడించిరి. సభకు పెక్కుండ్రు న్యాయవాదులును, లాకొడోయ్యులును పండితులును అనేకులు విచ్చేసి యుండిరి. కథామధ్యభాగమున పండితకవిప్రకాండు లగు బ్ర. శ్రీ దుర్గా నుబ్రహ్మశ్రీగారు వీరిని ప్రశంసించి పురజనుల చందాలతో అదివారకే సంసిద్ధము గావించి యుండిన సంకలితకవికంకణము ను, కంఠులచే చెక్కబడి యున్న దానిని, బంగారంచుల కాలువలతోడ వారికి ప్రసాదించిరి

అనంతరామ భాగవతులవారి హరికథలో హాస్యముచేర అసభ్యశృంగారము లేకుండుటయు, సంస్కృత నాటక ములనుండి ఉత్తమోత్తములైన శ్లోకములు అనేకములు గానవచ్చుటయు, విశేషముని శ్రీశర్మగారు ఈవరకు చెప్పియుండిరి. ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణ సన్నిధానములో ఈ సత్కారము జరుగుట విశిష్ట సంతోషకర మనియు, అనంతరామభాగవతులుగారు ఈ ప్రకారమే పెద్దపెద్ద పట్టణములయందు పండితముఖముగ, పురజనసమక్షమున ఇతోధికమైన శ్రద్ధాసన్మానముల పొందుదురుగాక యనియు శ్రీశర్మగారు వారిని ఆశీర్వదించి పౌరజనుల కరతాళగీతలు మిన్న ముట్టుచుండ కలకామున చేతికి తోడిగి కాలువ పై గప్పిరి. కూడిన భక్తకళాకులు ఈవాటికి భాగవతులుగారికి ఉచితసత్కారము చేయగలిగితిమి గదా యని సంతోషపరవశులైరి.

నెల్లూరుజేటలోని పాగులు మూడవపర్యాయము శ్రీమద్రామాయణ హరికథలనే మరల వారిచేత చెప్పింపవలయు నని ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లు వినుచున్నాము. వీరు తెనుగుననేగాక, అగమనను, కన్నడమునను కూడా హరికథలు చెప్పగలరు.

(ఎం. పి. శర్మ)

ప్ర:- ఎన్ని ఘంటలకు?

జ:- ఉదయము 8 ఘంటలకు.

ప్ర:- యూరేగింపు ఆటంక పరిచినారంటే అర్థమేమిటండీ?

జ:- నల్ల జెండాలు తీసికొని గుమిగూడి గుంపుగా యుంటారు. లై సన్స్ తీసికొని యూరేగింపు చేసేకోమని అర్థము.

విజయనగర లెన్ కాంగ్రెసు సంఘము

1980 సం॥ మార్చి 2 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రం 4-80 గంటలకు పార్కులో రామగోపాలపేటలో కాంగ్రెసు సభ్యుల సాధారణసభ జరుగును.

విషయములు.

1. గత సంవత్సరనివేదిక.
2. అధ్యక్షకార్యదర్శి వర్గరామిన్నికలు.
3. సభ్యులు తేజోయే యితర అంశములు.

శ్రీపాద వెంకటనారాయణ,

కార్యదర్శి.

ఆంధ్రహిందూస్థాన్ సేవాదళసభ

ఈ నెల 28 వ తేది ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు బెజవాడలో గవర్నరుపేట కాంగ్రెసు భవనమునందు ఆంధ్ర హిందూస్థాన్ సేవాదళసంఘసభ జరుగునుగాన సభ్యులు తప్పక దయచేయవలెను.

విషయములు

1. అధ్యక్ష, కార్యదర్శిల ఎన్నికలు.
2. రాష్ట్రములో వాలంటీర్లను చేర్చుటను గురించి ఆలోచించుట.

భా॥ సుబ్బరామయ్య.

ఆం॥ రా॥ కా॥ సంఘము.

చెఱుకువాడకు రైలుస్టేషను కావలెను

చెఱుకువాడ వేంకటస్వామిపూర్ణగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

చెఱుకువాడ భీమవరము రైలు మార్గమునందున్న చెఱుకువాడ గ్రామములు తిరుగ్రామములో రైలుస్టేషను కావలెనని కోరుచున్నాడు. ఇచట జనసంఖ్య విస్తారముగనున్నది. ఉండి స్టేషనులో ఎక్కడి ప్రజలకంటె చెఱుకువాడలో స్టేషను ఉన్న రైల్వేస్టేషన్లు విక్రయమగును. చెఱుకువాడ గ్రామము ఉండి గ్రామమునకు ఆకువీడుకు సమానముగ మూడుమైళ్లదూరములోనే యున్నది. ఆకువీడు ఉండి మధ్య నున్న చెఱుకువాడ గ్రామము కేంద్రస్థానముగ నున్నది. అట్టి ప్రదేశమునందు రైలుస్టేషను ఉండుట అవసరము. చెఱుకువాడ అరుమూరు, తిరుటవ, గుమ్మలూరు, చినకాపవరము, పెదకాపవరము, కలసిపూడి, అజ్జమూరు, కుప్పనపూడి కొలవల్లి, కార్ల, దొడ్డపూడి, కాళ్లమూరు గ్రామములు చెఱుకువాడ గ్రామమునకే దగ్గర. ఉండి స్టేషనుకు ఇవి చాలదూరములోనున్నవి. ప్రైవేటుయములను ఆకువీడులో మివనరిగా నున్న రెవరెండు డ్రై. ఇ. మాట్ గారుగూడ బలపరుచుచున్నారు. ఈసంగతులన్నిటిని ఆయన బ్రాఫీకు చూపరిం తెన్ డెన్టుపేర వ్రాసెను. ఆంగ్లదేశ రైల్వే ప్రయాణికులసభలో 1929 సంవత్సరము నవంబరు 4 వ తేదీని చెఱుకువాడలో రైలుస్టేషను అత్యవసరమని తీర్మానింపబడెను. చెఱుకువాడ మున్నగు గ్రామముల ప్రజల మహాజనునవీరుబలపరచిరి. పశ్చిమగోదావరిజిల్లాఆరోగ్యాధికారి, జిల్లాబోర్డువారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, భీమవరము తాలూకా బోర్డువారును, భీమవరము తాసిల్దారుగారు, డివిజనులు ఆఫీసరు, జిల్లాకలెక్టరు, డిప్టీ డివిజన్ ఇంజనీరుగారును స్టేషను అవసరమని సిఫారసుజేసిరి. ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే ఏజెంటుకును, డిప్టీ రైల్వేబోర్డువారికిని మహాజనులు బంపితిమి. ఇంతవరకు వారెట్టి చర్యను దీసికొన్నట్లు తెలియదు. వీరి యాలస్యముచే ప్రజలకు చాల ఇబ్బందిగా నున్నది. వారికప్తములను వివరించుట కలసికాదు. కాన తత్తణుము ఈవిషయమై రైల్వే అధికారులు తగినచర్యను దీసికొని రైలుస్టేషనును నేయుటకు పూనుకొననిచో, ప్రజల అసంతృప్తి ప్రబలిపోవును.

బొంబాయిలో
కాంగ్రెసునాయకుల ప్రసంగములు

దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు, డాక్టరు భోగ రాజు పట్టాభిషేకరామయ్య, పండిత జనపరలాలు నెహ్రూ, సి. రాజగోపాలాచారి, గంగాధరరావు దేశపాండ్యార్లు, మున్నగువారు అహమదాబాదునుండి బొంబాయి వచ్చిరి. బొంబాయిలో పెక్కుచోట్ల బహిరంగసభలలో వీరు గాంధీ మహాత్ముని సత్యాగ్రహవిధానమును పాఠకుల తెలియబరచుచున్నారు.

పండిత జనపరలాలు నెహ్రూగారు

ఈనెల 19 వ తేదీని పండిత జనపరలాలుగారు పెక్కుసభలలో నుపన్యసించిరి. “సోదరీమణులు ముఖ్యముగా చేయవలసిన దేశసేవ కాంగ్రెసు సందేశమును ప్రతిస్త్రిని తెలియబరచుటయే. స్వదేశీప్రచారమునకుగూడ వీరు వోడ్పడవలెను. ఇట్టి అల్పసేవనైనను చేయజాలనివారు విదేశీబట్టలను ధరించుటయైన మానివేయవలెను.” అని జిన్నాచోటలో జరిగిన మహిళాసభలో జనపరలాలుగారు నడిచిరి.

“స్వాతంత్ర్యసమరమునం దెల్లప్పుడును మహారాష్ట్రులు సేనాముఖ్యమునందు నిలిచియే అవక్రపరాక్రమమును వెల్లడించుచుండిరి. లాహోరు తీర్మానములను మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునా రామోదీపకపోయినను సమరము ప్రకటింపబడిన తరుణమున వాగ్దాదమున కిక నవకాశములేదు. దేశస్వాతంత్ర్యమును కోరెదనా రందరును సమరమున చేరవలసినవే.” అని విల్లిపారెలులో జరిగిన మహారాష్ట్రసభలో జనపరలాలుగారు నడిచిరి.

గ్రాంటు మెడికలు కాలేజీ విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులను పండిత జనపరలాలుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. ప్రతి యువకుడును శక్తివంచనలేకుండ దేశసేవ చేయవలెనని జనపరలాలుగారు నడిచిరి.

దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారి ఆదేశము

“హిందూస్థానీ సేవాదళము కాంగ్రెసుయొక్క గొప్ప సేనయే. ఈ సేనలోని వైసికులందరును అహింసాపరాయణులు నుజులేంద్రియులను నుజుకీతులునై యున్నారు. కాంగ్రెసు వాడు. పూర్వ స్వరాజ్యమును ప్రకటించిరి. దానిని బడయుటకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి నడిపించుటకు గాంధీ మహాత్మునకు అధికారము నొసగిరి కావున మహాత్ముని ఆజ్ఞః వెలువడగానే సేవాదళయోధులందరును సత్యాగ్రహసమరమునకు సంసిద్ధులై మహాసేనాని ఆజ్ఞలను సరిగా నెరవేర్చవలసి యున్నది. అహింసను మతవిధిగా భావించుచున్నవారే దీని బాధ్యత యంతయును కలదుగాన వారందరును విధిగా దీనియందు ప్రవేశించవలెను. ఎట్టి కష్టములు కలిగినను వీరు సహించు చుండ ఎలేనేగాని ప్రతిపక్షుల కావంతయై కష్టమును కలిగింప గూడదు” అని దేశభక్తుడు ప్రకటించెను.

శ్రీమూర్తి సి. రాజగోపాలాచారిగారు

సత్యాగ్రహములో మూడు అంతరపులుండును. మొదటి అంతరపు గాంధీమహాత్ముని ఆరెప్టుచేయుట. నిజము సమరము పుడే ప్రారంభమును. మహాత్ముని ఆరెప్టుచేయువరకు నతడు సర్వ సేనానిగానుండును. అటుపిమ్మట రెండవఅంతరపు ప్రారంభమును. అప్పుడు తక్కిననాయకులొక్కొక్కరుగా ప్రధాన సేనానాయకులగుచుండురు. నాయకులందరును ఆరెప్టు చేయబడుటతో మూడవ అంతరపు ప్రారంభమును. అప్పుడు ప్రతిభార తీయుదునుగూడ అసహాయదీక్ష వలంబించవలెను. విద్యార్థులు విద్యకాలలను, న్యాయవాదులు న్యాయస్తానములను, ఉద్యోగులు ప్రభుత్వకార్యాలయములను వేయేల ప్రభుత్వ సంబంధము నంతముగూడ ల్పజింపవలెను. ప్రభుత్వయంత్రము భారతీయుల సహాయమువలననే యిప్పుడు సాగుచున్నది. భారతీయుల సహాయము లేనిచో నొక్కదినమైనను సాగనేరదు. అట్టి ఆరిముఖ్యులగు తరుణమునందుగూడ భారతీయులు తమ ముఖ్య కర్తవ్యమును నెరవేర్చుకొని ప్రపంచమునందు తీరని దుర్మళమునకు పాత్రులగుదురు. స్వాతంత్ర్యముకొరకు కోట్లకొలది భారతీయులు స్త్రీలును పురుషులును గూడ కారాగృహవాసము దీప్వపాంతరవాసము మున్నగు దుర్భరకష్టములను అనుభవించియు, అనుభవించుచు నుంకగా తిదితరులు యిట్టి స్వల్పమైన త్యాగమునై వేయిం. నవో స్వరాజ్యమెటుల లభింపగలదు?” అని రాజగోపాలాచారిగారు నడిచిరి. (ప్రే.పె.స.)

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా 9-30 X॥

22, 23-2-30 తేదీలు

కోహనూరుఫిల్మ్ కంపెనీవారి ‘సంతప్త యవ్వనము’ 10 భాగములు

మిస్టర్ ధామన్, మిస్ కుముదిని ప్రధానపాత్రధారులు.

కొన్ని ప్రశ్నలకు గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

సత్యాగ్రహబాధ్యత

“కాంగ్రెసుమహాసభయే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించునెడల నా సభ భారతజాతికంతకునుగూడ ప్రతినిధియగుట చే దేశమునం దెల్ల దౌర్జన్యము జరిగిననుగూడ కాంగ్రెసుసభయే ఆ బాధ్యతను వహింపవలసి యుండును గాననే ఆ బాధ్యతను కాంగ్రెసుపై నిడకుండ నేనే వహించితిని. నే నెవ్వరికిని ప్రతినిధిని కాను. నాకును నా సత్యాగ్రహమున చేరదువారికిని మాత్రమే నేను ప్రతినిధినిననుచు. ఇందువలన దౌర్జన్యము జరుగుట కవకాశము చాల తక్కువయే కాగలను.”

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

వికమత్యమునందు నాకుగల సమ్మతము కొంచమైనను కొరతపడలేదు. మిక్కిలి అల్పసంఖ్యాకమగు నొక్క వర్గమునకు నష్టముకలగనుండును గూడ అట్టి స్వరాజ్యమును నే నంగీకరింపను. స్వరాజ్యము అన్ని పక్షములవారికిని గూడ సంతుష్టికరముగానే యుండవలెను.

నా కెవ్వరును శతృవులు లేరు

నా కన్నీ జాతులను సమానమే కావున బ్రిటిషు వారికి ప్రతిహేతులను దళమును సేను సమకూర్చుట యెన్నటికిని తటస్థమి. నాకు అంగీయ్యులైనను భారతీయులైనను గూడ ప్రేమగలదు గాననే నాకు మాత్రమే కష్టములను కలిగింపదగిన యీ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపదలచితిని. నేను అంగీయ్యులగు హృదయపరివర్తనమును కలిగింపగోరుచున్నానుగాని వారిని నాశనము చేయగోరుటలేదు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రే.పె.స.)

మీరటునిందితుల వేడికోలు

తమతరపు వాదన చక్కగా జరుగుటకై వారు కోరెడిననతులు

కారాగృహములో దస్తా వేజులు పరిక్షింబడుచుండుట

మీరటు, ఫిబ్ర 20:— తమ యిబ్బందులను చెబువురు తమతరపు వాదన చక్కగా జరుగుటకు వానిని బావలయునని గోరుచు మీరటు కుట్రకేసు నిందితులు నెమన్న జడ్జిద్వారా ప్రభుత్వమువారికి విన్నపమును బంపుకొనియున్నారు.

వారి క్రిందివనతులను గోరియున్నారు:—

(1) నిందితులతరపు న్యాయవాదితో నిందితు లందరును సంప్రదించుట కవకాశ మొసంగవలయును. ప్రతియొక్క నిందితుని తరపుననూ నాన్యాయవాదికి ఎకాల్లునామా లభించియుండవలయునను పట్టింపు యుండరాదు.

(2) నిందితులకు వారి తరపునలయు పుస్తకము లొసంగబడవలయును.

(3) స్నేహితులు, బంధువులు, న్యాయవాదులను కారాగృహములోనే గాక, విచారణసమయమున విశ్రాంతిచే శలయందు కూడను నిందితులు సంబర్ధించుట కనుమతి యొసంగవలయును. స్నేహితులు నిందితులకు ఫలహారము లొసంగుటకు వీలుండవలయును. మరియు, నిందితులు పోలీసుల ద్వారా వానిని కొనగలిగియుండవలయును.

ఈ ననతులన్నిటిని, తమకొసంగి, తమ మచితును న్యాయవిచారణ లభించునట్లు గావింపవలయునని నిందితులు గోరియున్నారు.

నిందితుల న్యాయవాదియగు అస్వాగీగారి తండ్రిదుక్రింద యీ యభిప్రాయము వాడుకయుగాకొద్దుగ్గు గాననే వారు కారాగృహములో ప్రతిదినమున పరిక్షింపబడుచున్నారు. (ప్రే.పె.స.)

కేవలము యసంతృప్తికరములు

కారాగృహ నూతన నిబంధనలగూర్చి రాజకీయ నిర్బంధితుల యభిప్రాయము

స్వామి గోవిందానందగారి ప్రకటన

కరాచీ, ఫిబ్రవరి 20:—అఖిలభారత రాజకీయ కష్టభాగినలసంఘమున కధ్యక్షులు స్వామి గోవిందానందగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కారాగృహనిబంధనలప్రకటనను గూర్చి యాక్రిందివిధమున తమ యభిప్రాయమును చెలుపుచున్నారు:—

సాంఘికయంత్రస్థునుబట్టి నిర్బంధితులలో

తరగతు లుండకూడదు

నిందితుల సాంఘికయంత్రస్థునందలి వ్యత్యాసములను బట్టి వారిలో మూడుతరగతుల నేర్పరచుటకు మా సంఘము వా రెన్నటికిని యొప్పుకొనజాలరు. రాజకీయనిర్బంధితుల నందరిని గలిపి యొక ప్రత్యేకవర్గముగా భావింపవలయును. “రాజకీయనిర్బంధితులు” అనుపదములకు మా సంఘమువా రొసంగి యున్న యర్థమే సరియైనది. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై పోరాడి నందులకు నిర్బంధింపబడిన రాజకీయనిర్బంధితులకు పెద్దదను మృత్యులకు లభింపవలసిన యాదరణ లభించవరకు, కారాగృహము లందును, బయటయూడా వారి మాక్కులకొరకై పోరాటము జరుగవలసియే యుండును. జాతికి జాతికి మధ్య యాదరణలో వ్యత్యాసముండుటను యీ దేశము లెన్నటికిని నైపజాలరు.

నిరశనవ్రతమును తొందరపడి యవలంబింపజనదు

మన పోరాటమునకు నిరశనవ్రతము బలీయమగు యాయధమే. కాని, మరి గత్యంతరములేనపుడే యిద్దాని వలంబింపవలయును.

కార్యనిర్వాహక సంఘమువా

రాదేశము నొసంగెదరు

ఇక రాజకీయ నిర్బంధితులు జెయిలు కాసనముల నన్నిటిని తిరస్కరింపవలయును. జెయిలు పరిపాలనను ప్రతిఘటించుచు కారాగృహములోనే తీవ్రముగా పోరాడవలయును. వార చలనే కాసనోల్లంఘనములను గావింపవలయును. కారాగృహములకు వెలుపల - దేశములో - జరుగవలసిన ప్రచారమునుగూర్చి కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మార్చి నెల 15 వ తారీఖు నాటి తమ సభలో చర్చించి, దేశమున కొక యాదేశము నొసంగెదరు. (ప్రే.పె.స.)

రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ

ప్రభుత్వమువారి వైఖరి

ఫిల్లిపౌరుల ఖండన తీర్మానము

నూతన ఢిల్లీ, ఫిబ్ర 21 -నిన్నటి సాయంకాలము రాజీ యోటలో ఆచార్య ఇంద్రాగారి యధ్యక్షతన జరిగిన పురజనుల సభలో శ్రీయుతి ఎన్. సి. కేల్కర్ గారుపన్యసించిరి. లాహోరు, బారిటీ, మీయన్ వాల్ కారాగృహములలో నిరశనవ్రతమును యూనియన్స్ రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ ప్రభుత్వమువారు జూపించుచున్న వైఖరిని ఖండించుచు, ప్రభుత్వమువారిపై ప్రకటించిన కారాగృహ నిబంధన కేవలము యసంతృప్తికరములని చెబువురును తీర్మానమొకటి గావింపబడినది.

మసిబూసి మారెడికాయ

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూతన నిబంధనలు రాజకీయ నిర్బంధితులకును, యితర నిర్బంధితులకును గల భేదమును గుర్తించక పోవుటయు, ‘సాంఘిక యంత్రస్థు’ ‘జీవితవిధానము’ యను నెపమున యొకజాతి నిర్బంధితులకును, ‘వేదాంతజాతి’ నిర్బంధితులకును ననతులలో ప్రమాదముగా భేదమును కార్యత

సర్ ఆర్థర్ మూరుగారి ఆగ్రహవేషము

ఒడలు మరచి అధ్యక్షుని మూరుగారు ధిక్కరించుట

భారతశాసనసభలో ఉద్వేగకరములగు దృశ్యములు

పటేల్ గారు తమ అధ్యక్షధర్మమును స్లాఘనీయముగా నిర్వర్తించుట

ఇన్ కంటాక్సు బిల్లు చర్చలేకుండ నామోదించబడినది

కంటోన్ మెంటు గృహవసతిచట్టముపై తీవ్రచర్చ

(ప్రీ ప్రెస్ తిండివార్త)

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 20:—సరిగా 11 గంటలకు భారత శాసనసభా కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరములు దాదాపు ఆరగంట పట్టెను. ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే తనకు రాజప్రతినిధి సందేశము వచ్చినదియు, ఆ సందేశమును సభవారి కెఱకపఱచుట తమ ధర్మమనియు అధ్యక్షులు జూచిరి. రాజప్రతినిధి సందేశమును సభవారు శాంతియుగా, నిశ్శబ్దముగా వినిరి. సందేశమును చదివి దానిపై అధ్యక్షుడు తన యభిప్రాయమును చెప్పుట పూర్తిచేసెనో లేదో సర్ ఆర్థర్ మూరుగారు కోపావేశముతో లేచి యిట్లు చెప్పెను:—

మూర్:—అర్యా, ఒక సెల క్రిందట మీ అధికారము సర్వాధికాయమున మీరు నడిచియుంటిరి గదా?

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు సభ్యుడు కూర్చుండవలెను. నారు శాస్త్రీయవిషయము కేవల ప్రతిపాదించడమిదియన్నారా?

మూర్:—ఈ సభవారికి ఆత్యంత ముఖ్యమగు విషయమును గూర్చి నేను చెప్పిపోవు మాటలను వినగోరెదను. ఆ విషయమై సభవారి యభిప్రాయము గైకొనబడి యుండలేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుడగు సభ్యుడు ప్రతిపాదనము చేయవచ్చును.

మూర్:—అది చర్చకు వచ్చునో లేదో గాని నేను అడ్జక్ట్ మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదనని నోటి నీట్టినాను. (చాలమంది సభ్యులు:—సరిగా ప్రవర్తింపుడు, సరిగా ప్రవర్తింపుడు)

మూర్:—నామాటలను వినవలెనని కోరుటకు నాకు హక్కు గలదు. ధర్మములను మీరు నావిన్నపము నాటించెదరని కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుడు శాసనసభా నిబంధన ప్రకారము నిడుచుకొనవలెను.

మూర్:—నేను చెప్పదలచిన మాటలను చెప్పకూడదని నిషేధించు నిబంధన యేదియులేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుడు ప్రతిపాదించదలచిన శాస్త్రీయ విషయమేమిట?

మూర్:—మాటాడక నిలిచియుండెను.

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షుడు యేదైన చెప్పవచ్చును గౌరవనీయుసభ్యుడు కూర్చుండియుండవలెను. శాసనసభవారు చర్చించుచున్న దానిని విషయమై యేదైన శాస్త్రీయమును అధ్యంతరము చెప్పదలచినచో తప్పుకొందుము. శాస్త్రీయము మేదియు లేక, అధ్యక్షుని కేదైన వారు చెప్పదలచుచో వారు నా గదిలోనికివచ్చి అచ్చట నాతో మాటలాడవలెను.

మూర్:—ఈ సభవారి యభిప్రాయము గైకొనక యే సభవారి పక్షమున రాజప్రతినిధి సందేశము నొప్పకొంటిరి. అది విషయము.

గయా ప్రసాద్ సింగు:—మీ కింత ఉక్రోశమేల గలిగినది? అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుడు ఉద్వేగము నొందవలసిన కారణమేమున్నది? ఈ సభవారు చాలమంది వారిని సమర్థించుచో అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును యెప్పుడుబట్టిన సభ్యుడు తెచ్చుటకు గౌరవనీయునికి అధికారము కలదు.

మూర్:—ప్రస్తుతము నేను అధ్యక్షునిపై విశ్వాసరాహిత్యమును తెలియజేయుటలేదు. మీరు యిప్పుడు చెప్పినదాని విషయమై గొన్ని మాటలను చెప్పదలచినాను.

మూర్:—ఇంకను మాట్లాడక వెనుక తన కుర్చీమీద నుండి ముందు బల్కన్ నోకబల్ల వద్దకుగొచ్చి వికృతముగా చేతులనెత్తుచు సంజలచేయుచు తనకు వినక తప్పుదని చెప్పుచుండెను. ఈ విపరీతపు చట్టముజూచి జాతీయవాదులగు సభ్యులు విస్కంభనొంది సరిగా ప్రవర్తింపుడు, సరిగా ప్రవర్తింపుడు అని కేకలు వేసెరి. అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వ నియోజిత సభ్యులు, విరోధీయ సభ్యులు మాటాడక యుండిరి.

మూరుగారు చెప్పినచో సరియనియు, అధ్యక్షుడు చెప్పినది సమంజసము కాదనియు సుహృద్భరిగా మెల్లగ చెప్పుచుండిరి. విరోధీయ సభ్యులు కూర్చుండుమని మూరుగారితో రహస్యముగా చెప్పుచుండిరి.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయు సభ్యుడికి నైనకూర్చుండునా. అధ్యక్షుడు నిలుచుని యుండగా వారు నిలుచునియుండరాదు. ఈ సభాధ్యక్షుడు చేసిన ప్రకటనపై గౌరవనీయుసభ్యుడేమియు చెప్పరాదు.

మూర్:—మీరు చేసిన ప్రకటనను గూర్చి నా యభిప్రాయమును చెప్పుటకు నాకు అధికారము కలదు.

గౌరవసభ్యులు:—సరిగా ప్రవర్తింపుడు.

మూర్:—ఒక సెలక్రింద మీరు

అనధికార సభ్యులు:—క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు, క్రమముగ ప్రవర్తింపుడు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయు కూర్చుండవలెను.

మూర్:—స్వామ్యబద్ధిల మీరు నా వాక్యములను వినవలెను.

సభ్యులు:—క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు, క్రమముగా ప్రవర్తింపుడు.

మూర్:—స్వామ్యబద్ధిల మీరు నా వాక్యములను వినవలెనని కోరుచున్నాను.

గౌరవసభ్యులు:—మీరు చెప్పునది మేము విన నిచ్చగించుము.

మూర్:—నేను చెప్పుమాటలను విన భయమందుచున్నారా?

గయా ప్రసాద్ మీరు వెట్టిగా మాటలాడుచున్నారు.

మూర్:—మీరు శాంతముగా నుండి నామాటలను వినచో మీ యభిప్రాయములను మార్చుకొందురు.

అధ్యక్షుడు:—ఈ విషయమై గౌరవనీయుసభ్యుడు చెప్పనది నేను విననని యీవరకే చెప్పితిరి.

మూర్:—నేను చెప్పనానికి మీరు భయమందుచున్నారా యేమి?

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుడు కూర్చుండవలెను.

మూర్:—నేను చెప్పునది వినగోరెదను.

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభలో కార్యక్రమము జరుగు పద్ధతిని గౌరవనీయుసభ్యుడు ఆమోదించినచో బయటికి వెళ్లిపోవచ్చును.

మూర్:—నేను యిప్పుటనే యుండెదను. ఈ సభలో నేను సభ్యుడను.

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభలో నుండదలచుచో సభాసభ్యుల నన్నిటిని సభ్యుడు శిరసావహించవలెను.

మూర్:—నే నే నిబంధనను అతిక్రమించుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—ఈ సభాసభ్యుల నన్నిటిని మీరు అతిక్రమించుచున్నారు.

మూర్:—కాదండీ. రాజప్రతినిధి సందేశములో తెలియజేయబడిన యేర్పాటును మీరొప్పుకొంటిరని చెప్పితిరి. ఈ ఏష్యును చర్చించుటకు మాకధికారములేదా? ఈ విషయమై సభవారి కేమియు చెప్పబడలేదు. మీరుకోరిన అధికారము విషయమై సభవారికి నేను మనవిజేయదలచినాను.

అధ్యక్షుడు:—అర్థమే, అర్థము, సర్ జార్జి మెట్టెరుగారింక వారి ప్రతిపాదనము గావించవలెను.

మూర్:—పెద్దగా, నేను చెప్పుమాటలను వినవలెనని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడుగాకపోయినచో తేనెనన్ను మీరు వినవలెను.

ఇన్ కంటాక్సు బిల్లు

అంతట ఇన్ కంటాక్సు బిల్లును ప్రతిపాదించుటకు సర్ జార్జి మెట్టెరుగారు లేచిరి. అధ్యక్షు డెన్నిసార్లు చెప్పినను మూర్ గారు మాట్లాడక యేమియో చెప్పుచుండెను. ఒకసారి విషయము యిద్దరును మాటలాడుట తలపించెను. అంతట మూరుగారు తనకుర్చీలో వేలాడబడినది.

ఇన్ కంటాక్సు బిల్లు చర్చలేకుండ ఆమోదించబడినది.

కంటోన్ మెంటు గృహవసతి చట్టము

అంతట కంటోన్ మెంటు గృహవసతి చట్టముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. బిల్లును ప్రతిపాదించుచు తనకు పూర్వము ఉద్యోగములో నున్న వారిని సందర్శించిన అఖిలభారత కంటోన్

మెంటు సంఘమువారు బిల్లులోని మరతుల నంగీకరించెనని నేనాకార్యదర్శిగారు నడిచిరి

పండిత వ్యాసమునాథ కుంజ్రా, ముఫీద్ వూడీ, మహమ్మద్ యాహూబ్, డాక్టరు మూంజీ గారలు బిల్లులోని ఆరవ సెక్షనును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించిరి. ఆ మరతు కంటోన్ మెంటులో నున్న యింట్లో భామందులకు చాల నష్టదాయకమనియు వారి హక్కులకు భంగము కలుగుననియు వారనిరి. భారతీయులు కంటోన్ మెంటులలో నివసించరాదని ప్రభుత్వమువారి యిష్టమైనట్లు ప్రజలు తలచుచున్నారు. ఈ మరతువలన యీ యభిప్రాయము ధ్రువమగుచున్నదని కుంజ్రాగారనిరి.

నేనా కార్యదర్శి సమర్థన

ఇంట్లో భామందుల హక్కులకు యీ బిల్లు భంగము కలుగజేయుట ఉద్దేశము కాదని నేనాకార్యదర్శి చెప్పెను. ఈ బిల్లు ప్రకారము యింట్లో భామందుల హక్కులును, మిలిటరీ అధికారుల హక్కులును రక్షింపబడునని వారనిరి.

బిల్లు నిరాకరింపబడుట

వోట్లు పుచ్చుకొనబడగా 29 అనుకూలముగాను, 29 ప్రతికూలముగాను వోట్లు చేసిరి. అధ్యక్షుడు ప్రతికూలముగా వోట్లు చేయుటవలన బిల్లు పీకపోయెను. ఇప్పటిలో ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రతిపాదించరని నేనాకార్యదర్శి చెప్పెను.

మూరుగారి శాస్త్రీయభ్యంతరము

సభ ముగియక పూర్వము మూర్ గారు శాస్త్రీయముగు ఒక అభ్యంతరమును చెప్పగోరుచు అధ్యక్షుని కి ఒక ఉత్తరము వ్రాసెను. ఆ విషయమై అధ్యక్షు డిట్లు చెప్పెను:—

అధ్యక్షుడు:—నేను సభవారియెదుట చదివిన ప్రకటన విషయమై ఒక శాస్త్రీయమును అభ్యంతరమును చెప్పగోరుచు మూర్ గారు నాకు ఒక లేఖను వ్రాసిరి. ఇప్పుడు జరుగవలసిన పనియున్నదిగనుక వారికి సెలవొసంగుటకు పీలుగాదు. ఉదయముననే గౌరవనీయుసభ్యుడు ఆ ప్రతిపాదనమును గావించవలసినది.

మూర్:—అప్పుడే అభ్యంతరము చెప్పదలచితిని. కాని నన్ను చెప్పనివ్వలేదు.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయుసభ్యుని నేనిడిగినప్పుడు శాస్త్రీయవిషయ మెత్తననియు, నేను గావించిన ప్రకటన విషయమై యేదో చెప్పవలచితి ననియు మీరు చెప్పితిరి. నేను చేసిన ప్రకటన విషయమై మీరు ఏమియు చెప్పరాదని నేను చెప్పితిని.

మూర్:—శాస్త్రీయవిషయమును ప్రతిపాదించెదనని నేను చెప్పితిని.

కొందరు సభ్యులు:—మేముగూడ నిచ్చటనే యుంటిమి గదా! మీరు శాస్త్రీయమును అభ్యంతర మేమియు చెప్పదలపలేదని చెప్పితిరే.

అధ్యక్షుడు:—ఈ విషయమును ప్రత్యేకమైనదిగా పరిగణించి గౌరవసభ్యులకు సెలవొసంగుచున్నాను.

మూర్:—అధ్యక్షునియందు విశ్వాసములేని విషయము యిప్పుడు నేను చెప్పటలేదు. అధ్యక్షుడు.....

అధ్యక్షుడు:—శాస్త్రీయభ్యంతర మేదో చెప్పటతప్ప సభ్యుడు మరేమియు చెప్పరాదు.

మూర్:—ఈ శాసన సభవారికి సంబంధించిన యింత ముఖ్యమైన యేర్పాటును శాసనసభవారిలో సంప్రతింపకుండ, వారియభిప్రాయమును వినకుండ, మీరు ఆమోదించుట స్వామ్యమేనా యను శాస్త్రీయవిషయమును నేను ప్రతిపాదించదలచినాను.

అధ్యక్షుడు:—ఇది శాస్త్రీయమైనయభ్యంతర మెట్లగును? అధ్యక్షుని నిర్ణయమును చర్చించుటకు సభవారికి అధికారములేదు. ఈ సభ యొక్క స్థాండింగ్ ఆర్డరుమీదను, నిబంధనమీదను అధ్యక్షుని నిర్ణయములు ఆధారపడియుండును. ఈ సమస్యకు పరిష్కరించుటలో అధ్యక్షునికి నైజముగాగల అధికారమును, స్టాండింగ్ ఆర్డరులు నిబంధన ప్రకారము అధ్యక్షునికి గల అధికారమును నేను చలాయించినాను. శాసనసభ్యులను సంప్రతించి వారియభిప్రాయమును పుచ్చుకొనవలెనని వానియందు విధింపబడలేదు. కాని ఈ సభయందలి పార్టీ నాయకులందరితోను సంప్రతించి, నేను చేసిన నిర్ణయములన్నిటియందును వారి యభిప్రాయమును గైకొనుచుంటినిని సభ్యులందరను ఎరుంగుదురు. (హాల్లును.)

అంతట సభ ముగిసెను. మరల రేపు సమావేశమగును.

సాంబమూర్తినిధి

మద్రాసు పోస్టుట్రస్టు—ఎఫ్. బి. వాగ్డే ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే యేజెంటుగారు మద్రాసు పోస్టుట్రస్టుకు బ్రష్టిగా గవర్నరుగారిచే నియమించబడిరి. (గజటు)

మైలాపూరు సంగీత సభ:—వైసభవారి యజమాన్యమున శ్రీరంగం కోటపాచారీయార్ గారు రేపు సాయం కాలము 5 గం. గోపాలనాయకరు పాతకాల హాలునందు "వాల్మీకి చరిత్రము మరియు శ్రీమద్ రామాయణ ప్రభావము" అను హాస కథాకాలక్షేపమును జరిపెదరు.

మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులదళము:- వైసభవారి యజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 6 గం. కేణు గోపాలచెట్టి పాఠశాలనుండి (విడుదల) బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసువాదులు భారతమాతపట్ల మనకర్తవ్యమును విషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మద్రాసు నూతన కలెక్టరు:—హెచ్. యస్. షీల్స్, బి. సి. యస్ గారు మద్రాసు కలెక్టరు పదవినిండి 2 మాసముల సెలవుపై పోవుటచే, సెలవునుండి తిరిగి మద్రాసుకు వచ్చిన బి. సి. డబ్ల్యు. బి. సి. యస్. గారు సేద్యకలెక్టరు పదవి వారిని పుచ్చుకొనిరి.

హరికథా కాలక్షేపము:—రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తంబుచెట్టి పిల్లలలోని నాగప్పచెట్టి పిళ్ళయార్ వసంతమంటపముందు గౌ|| బి|| టి|| ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్ గారి ఆదరణక్రింద వారి సమక్షమునను బ్రహ్మశ్రీ పెరుంగళం నూర్యనారాయణ భాగవతులవారు సీతాకథ్యాణం హరికథా కాలక్షేపమును జరిపెదరు.

శివాజీ వ్యాయామ మండలి:—ఆరోగ్యవారము యొక్క ఉత్సవముల సందర్భమున శివాజీ వ్యాయామ మండలి వారు రాబోవు 28 వ తేదీని సాయంకాలము 4-30 గం. తేదీ బియాటిక్కు స్టాన్లీగారి సమక్షమున మైలాపూరు రసిక రంజని సభహాలునందును మార్చి 1 వ తేదీని సాయంకాలము 4-30 గం. ప్రభుత్వ మహమ్మదీయ పాతకాలయందును దేశీయ శరీర వ్యా యామపద్ధతుల ప్రదర్శనము గావించుదురు.

ఈస్టయిండిస్ స్టేషను నౌకాకమాండరింగ్ ఛీఫ్:- ఈస్టయిండిస్ స్టేషను నౌకాకమాండరింగ్ ఛీఫ్ రియర్ ఆడ్మిరల్, యి. జే. ఏ. ఫుల్లర్ టి. బి. డి. యస్. ఓగారు సేద్య ఉదయమున హెచ్. యస్. యంటర్ ప్రైజ్ స్టీమరు నందు మద్రాసు చేరునటుల 18 వ తేదీని వెలువడిన ప్రత్యేక గజటునందు ప్రకటింపబడియుండెను. వీరు 24 వ తేదీని ఉదయము 8 గం. మద్రాసు చేరునటుల వార్త తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు:—విశ్వదాత దేశోద్ధారక శ్రీయుత కాశీభాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు సేటి ఉదయమున తిరిగిమద్రాసుకు వచ్చిరి.

వైకటోజీస్సు పోస్టుమాస్టరు జనరలు గౌ|| జి. ఏ. వ. లెఖే, యాకూబ్ హుసేన్ గార్లు సేటిఉదయమున డిల్లీకి వెళ్లిరి. ఆర్. యస్. ప్రాసీగారు మద్రాసు ప్రభుత్వ చీఫ్ ఇంజనీయరు సేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

హెచ్. డి. సింగ్ గారు యం. యస్. యం. రైల్వే జనరలు బ్రాఫిసు మేనేజరు నిన్నరాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

మద్రాసు సంగీతపరిషత్:- వైసంగీత పరిషత్ వారి యజమాన్యమున రేపు సాయంకాలము 5-30 గం. తిరువల్లి కే. జి. హిందూపాస్కూలు హాలునందు యాక్రిందివారిచే సంగీత ప్రదర్శనము జరుగును.

యస్. కృష్ణమూర్తి (కుంభకోణం) పిల్లనగోవి. టి. నుబ్రహ్మణ్యశిల్ప ఫిడేలు. కే. రాజామణి బి. ఎ. మృదంగం.

రాబోవు ఆదివారము 28 వ తేదీని సాయంకాలము 7-15 గం. హిందూపాస్కూలు హాలునందే యాక్రిందివారు సంగీత ప్రదర్శనము గావించుదురు.

మసీది నుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారు గాత్రము. సహ ఉర్రవ్ వెంకట్రామయ్యర్, (గోవిందస్వామిశిల్ప శిష్యులు) ఫిడేలు. వెంకటరామయ్యర్ (తిరుచినాపల్లి) మృదంగం.

జ్యోతిసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులపక్షము

పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యము బలపరచునటుల తీర్మానము

మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 21:- జ్యోతిసు మ్యునిసిపల్ సభ్యులపక్షపు సభ్యులందు రాబోవు మద్రాసు శాసనసభ వై-ఎల్ క్లబ్ లో పి. టి. కుమారస్వామిచెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచునటుల పక్షమువారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కమ్యూనిస్టుల సభ్యులు

ఈ నెల 28 తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 4-30 గం. టలకు గోఖలేహాలులో శ్రీయుత దివానుబహదూరు బొల్లిని మునిస్వామిసాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద చెన్నపురి కమ్యూనిస్టుల సభ్యులు వార్షికోత్సవము జరుపబడును. శ్రీయుత సి. యస్. శ్రీనివాసాచారి ఎం. ఏ. గారు సాంవత్సరికోపన్యాస మొనరుదురు.

శ్రీయుత శంకరలాలు బ్యాంకరుగారి పర్యటనము

అఖిలభారత చరకాసంఘ కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత శంకరలాలు బ్యాంకరుగారు సేటియందయము మదరాసున కరు దించిరి. వీరు ఈ రాత్రి కలకత్తా మెయిలులో ప్రయాణమై నెల్లూరు వెళ్లెదరు. 22 వ తేదీన, వీరన్న కనుపూరు, సర్వేపల్లి, చటపాలెం మున్నగు కర్ణులు ఉత్పత్తిస్థానములను చూచెదరు. 28 ఉదయము, పినాకినీ సత్యాగ్రహ శ్రమమును సందర్శించి మధ్యాహ్నము బతులుదేరి కందుకూరు వెళ్లెదరు. వీరితో అఖిల భారత చరకా సంఘ ఆంధ్ర శాఖ సహాయకార్యదర్శి యగు వేమూరి నారాయణమూర్తిగారు ప్రయాణ మొనర్చుచున్నారు.

వికలాంగమైన శరీరము మెమోరియల్

హాలువద్ద నుండుట

శ్రీవ్రగాయములు తగిలిన ఒక 25 యేండ్ల మునుపుని శరీరము సేటి ఉదయమున మెమోరియల్ హాలు సమీపమున పడియుండెను. ఈ మునుపుడు స్మారకము తప్పియుండెను. ఇక దు ఎవరైనది తెలియజేసెను. పోలీసు సార్జెంటు యీతనిని జనరలు ఆసుపత్రికి గొంపొయెను. ఇంకను యితనికి స్మృతి రాలేదు. ఇతడు వేగముగ పోవుచుండిన మోటారు బస్సునుండి పడినని పడుటచే శ్రీవ్రగాయములు తగిలి స్మారకము తప్పెనని యు తెలియుచున్నది. బస్సు తోలువాకు యీ విషయము సభ విందినపుడు మోటారుబస్సును ఆపక వేగముతో వెడలిపోయె నని తెలియుచున్నది. పోలీసువారి విషయమున దర్యాప్తు గావించుచున్నారు.

రుక్మిణి ఉపన్యాసములు

శ్రీయుత పి. రంగస్వామి అయ్యంగార్ గారు, ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగార్ గారు కీర్తిశ్రేష్టులైన తమసోదరి రుక్మిణి అమ్మమ్మ స్మారకచిహ్ను ముగా గతవత్సరము స్థాపించిన హిందూమత ఉపన్యాసములు ఈవత్సరము మహామహోపాధ్యాయ పండితత్వం లక్ష్మీపురం శ్రీనివాసాచార్య స్వామి గారు (మైనూరు సంస్థానమునకు సంబంధించినవారు) రాబోవు సోమవారమునుండి, రెండే హాలునందు యాక్రింది ఉపన్యాస కార్యక్రమ మునసరించి ఉపన్యాసము లొసగెదరు.

- (1) కర్మయోగ 24 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (2) జ్ఞానయోగ 25 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (3) భక్తియోగ 27 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (4) ముక్తి 28 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలు.
- (5) భగవద్గీతాధ్యాయము మార్చి 1 వ తేదీని సాయంకాల పరమార్థము } ము 6 గంటలు.

గోదావరిజిల్లాలో 107-108 సెక్షనులు

రిసెటల్మెంటులో పనిచేయుచున్నవారిపైని

ప్రయోగింపబడనుండుట

గోదావరిజిల్లాలో రిసెటల్మెంటు విషయమున పని చేయుచున్న శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు మున్నగు 5, 6 గురు ముఖ్యనాయకులపైని 107, 108 సెక్షనులు ప్రయోగింపబడనని తెలియుచున్నది.

సాంబమూర్తినిధి

గుంటూరుజిల్లావారు రూ 5000

శ్రీ|| ఎన్. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారి విజ్ఞప్తి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఫిబ్రవరి 21:- ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి ఎ. వి. ఎల్. నరసింహారావుపంతులుగారు యీ దిగువ ప్రకటన గావించుచున్నారు:- సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సంస్థాపకులగు శ్రీయుత సాంబమూర్తి గారు కొద్ది రోజులలో విడుదలగుదురు. వారివిడుదల సమయమున ఆంధ్రులు తమ నాయకాగ్రగణ్యుని గౌరవించుట వారి విధియైయున్నది. గోదావరిజిల్లావారు తామునున్న పదివేల రూపాయలు వసూలుజేసి రని డిలీయట కెంతయు సంతసముచున్నది. వారి కృషి ప్రశంసార్హము. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఇరువదియైదువేల రూపాయలు సాంబమూర్తిగారికి రిప్పింప నిశ్చయించిరి. గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమవంతునకు విడువేలు వసూలు జేయ తీర్మానించిరి. ఇతరజిల్లాలు వెనుకబడునా? మహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింప నున్నాడు. ఈసారి చివరవరకు పోరాటము జరుగును. ఈ సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వమున ఆంధ్రులు యీ ఉద్యమమునందు చాల ప్రాముఖ్యతవహించి కీర్తిగడించవలెను. కావున దేశభిక్షులగు ఆంధ్రులెల్లరును సమమున ప్రోసజేయుటయందు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు తోడ్పడి సాంబమూర్తిగారి నాయకత్వమునకు ఆర్థుల మనిషియొకనవలెను. (తంరి)

బందరు నల్లజండాలు కేసు

27 వ తేదీకి తిరిగి వాయిదాబడుట

మచిలీపట్నం, ఫిబ్రవరి 20:- నల్లజండాలు కేసులో సానిట్యామను సాక్షుల కానుకపరీక్ష సేద 1-30 గం. ముగిసెను. మద్రాయిలో 8, 9, 10, 11, మద్రాయిలు తప్ప తక్కిన వారందరు డిఫెన్సువాదము వెట్టుకొనమనియు, త్వరలో వాజ్మూలముల నొసంగెదమనియు జెప్పిరి. సాయంకాలమువరకు వారికి వ్యతిరేక యుసంగబడెను. డిఫెన్సుసాక్షుల విచారణకై కేసు ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

మనగాల జమీందారి రైతుల సభ

ప్రకాశం, విశ్వనాథదాసు, ముందేశ్వర శర్మగార్లు

రానున్నారు

బెజవాడ, ఫిబ్ర 20:- మనగాల జమీందారి రైతుల సంఘాధ్యక్షుడగు పాపయ్యగారు యిట్లు తంజినార్ల సంపుచున్నారు:- ఈ సంఘపు రయితుల సభ 22 వ తేదీన మనగాలలో జరుగును. శ్రీ ప్రకాశం పంతులుగారు, విశ్వనాథదాసుగారు (బరంపురం) ముందేశ్వరశర్మగారు (కొత్తూరు) మున్నగువారికి తంజిములముగ ఆహ్వానము లంపబడినవి. ప్రకాశం పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించుదురు.

ఆరోజునే నాడిగూడెం సబుఆసిస్టెంటు సర్జనుగారు కేరొకసభను యేర్పాటుచేసిరి. అసభలో ప్రస్తుత మనగాల రాజాగారి చిత్రపటమును బెజవాడ సబ్ కలెక్టరుగారు బహిష్కరణమునైనారు. జిల్లా కలెక్టరుగారికి, తాలూకాబోర్డు సభ్యులకు చుట్టపల్లి రాజాగారికి మున్నగువారికి ఆహ్వానములంపబడినవి. జమీందారిరయితు లందరు యీసభను బహిష్కరింపదలంచిరి. (ఒక విలేఖరి)

డా|| దేశముఖుగారిపై కేసు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:- బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగ నుండిన డా|| దేశముఖు డా|| పతంకరుగార్లుపై రామకృష్ణభాయి తామరు అను వర్తకుడు కేసు బెట్టెను.

1929 నవంబరు 14-వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు తన భార్యకు పైజెప్పిన దాక్తురులు ఆపరేషను జేసినదియు 45 నిమిషములు క్లోరోఫారముతో తెలివితిప్పియుండెననియు మరునాడు దాక్తురులు ఆశ్రద్ధగ నుండినదియు నిశంబరు 8-వ తేదీనరకు అట్లే ఆశ్రద్ధగ నున్నందున ఆమె చనిపోయె ననియు ఫిర్యాది డిలీసెను. (ఆ. ప్రె.)

పటేలు విజయము

భారతశాసనసభాభ్యక్షులగు గౌ.వి.జే. పటేలు గారికి సంపూర్ణ విజయము గలిగెననుటకు సందేయము లేదు. భారతశాసనసభా భవనాంతరమున జరిగెడి రక్షణపు ఏర్పాటు లన్నిటికిని, అధ్యక్షునికే సర్వాధికారముగలదని, పటేలుగారి వాదము, వాచి అందు వార్డు కమిటీవా రిటులనే సిఫార్సు చేసియుండిరి. ఈ కమిటీకి హోంమెంబరుగు నో జేమ్సు క్రేకారుగారు అధ్యక్షులుగనుండియు, పటేలు గారితో యోచించుకొండనే పోలీసుదళమును నెల కొల్పటకు సమ్మతించిరి. ఈ కారణముచే ప్రేక్షకులు ఆసీనులయ్యెడి గ్యాలరీలను పటేలుగారు కుూసివేయించి, తమహక్కును నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. రాజప్రతినిధి గారు పటేలుగారికి వ్రాసిన లేఖప్రకారము, అధ్యక్షునికే భారతశాసనసభాభవనాంతరమున హక్కు గలదని గుర్తింపబడెను. హోం మెంబరుగారి సిబ్బంది ప్రభుత్వమువారి సొంతగు, పేరు అధ్యక్షులయ్యెడి వుక్రిందనే బసచేయవలయును. వీరికి ప్రత్యేకపు చిహ్నములను అధ్యక్షు లేర్పరచి, సాధారణపు పోలీసువారినుండి వీరిని ప్రత్యేకించెదరు. పోలీసు సిబ్బంది ఏర్పాటుయినను తాత్కాలికమే. త్వరలో భారత శాసనసభవారిచే నియమింపబడు ప్రత్యేకపు సిబ్బంది ఏర్పడును. ఇట్టి ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడెదరని రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిరి. పార్లమెంటు సభలో, అధ్యక్షునికే సర్వాధికారముగలదు. అట్టి ఆచారమే భారతశాసనసభలో నికమీద ఏర్పడ గలదు.

భారత శాసనసభా భవనమునకు వెలుపలి ఏర్పాట్లు గూడ అధ్యక్షునితో సంప్రదించియే వారి యంగీకారముతోనే కావించబడునని రాజప్రతినిధి గారు సూచించుట సమంజసముగ నున్నది. క్రేకారు గారి కనయనను తా మొనర్చిన తప్పిదమును గ్రహించి, అధ్యక్షునితమును సముచిత రీతిని గౌరవించెదరని సమ్మెదము. రాబోవు సోమవారము నుండియు, గ్యాలరీలకు ప్రేక్షకులను రానిచ్చుటకు, అధ్యక్షులు సమ్మతించిరి. ఈ సందర్భమున, హోం పూరితవ్యాదయు లే, తమహక్కును మరచి, శాసనసభలో అల్లరిచేయసాగిన ఆర్థరు మూరుగారి స్థితిగాంచిన జాలియగును. వీరు ఆవేశపూరితులై అధ్యక్షుని ఢిక్కరింప సాగిరి. వీరి యాటలను అధ్యక్షులు సాగనీయలేదు. తాము ప్రతిపాదింప దలచిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు ఎవరును తోడ్పడలేదని, మూరుగారు విచారపడుట వింతగాదు. ఇందుమూలమున, వీరు యూరపియను పక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. తత్పక్షనాయకులగు లిండ్సేగారిపై ప్రయోగించిన

మావణవాక్యములను వీరు ఉపసంహరించుకొనవలసి వచ్చెను. పటేలుగారికి లొంగినందుకు, వీరు యూరపియను పక్షముచే గౌరవ ప్రభుత్వమువారిని గూడ నిందింపసాగిరి. రాండుటేబిలు సమావేశముతో తా మికమీద సమాకారము సలుప వీలులేదని, గర్జించిరి. కాని వీరికి ప్రక్కతాళము వైచెడివా రెవరును లభించక బోయిరి.

వీరి కిదివరకు తోడ్పడెదరని దలంపబడినవారు గూడ వెనుదగ్గిరి. అయినను, యూరపియను సంఘము తమ పక్షముననే యున్నదని, ఆర్థరుమూరుగారు చాటుచున్నారు. హిందూదేశమున నిరంకుశాధికారమే సర్వ కాలము నిలిచియుండవలయు సనియు, భారతీయులకు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములు బనికీరా వనియు, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వము గౌరవించగూడదనియు చాలెడి కోటిలో మూరుగారు జేరియన్నారు. ప్రభుత్వము ఏ మాత్రము బలహీనత జూపగూడదని వీరి యుద్దేశ్యము. పటేలుగారి విజయమునకు వారి పట్టుదలయు, ధైర్యమును ముఖ్య కారణములు. వారి వాదము న్యాయమని ప్రాజ్ఞు లెల్లరకును గన్నట్టుచునే యున్నది. దీనిని నిరాకరించుచో, ప్రభుత్వమువారు ప్రచండభాధ్యత వహించవలసివచ్చెడిది. ఇంతవరకు శాసనసభలలో నిలిచి యున్నవారుగూడ రాజీనామా నీయవలసివచ్చెడిది. పటేలుగారు ఆత్మగౌరవము కొరకు తమ పదవికి రాజీనామా నిచ్చుటకు వెనుదీసెడివారుగారు. వీరిటుల గావించినచో, ఇదివరకే విషమముగ నున్న దేశస్థితి మరింత విషమ మగును. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములలో బట్టి బెరిగిన రాజప్రతినిధిగారు, దూరదృష్టి బలము, పటేలుగారిని బలపరచుటయే శ్రేయస్కరమని భావించిరి. హోంమెంబరుగారి ప్రతిష్ఠనయినను వీరు ముఖ్యమని పాటింపరయిరి. పటేలుగారికి గలిగిన విజయము, సామాన్యుల కెవరికిని సాధ్యపడదు. కాని, పటేలు గారి బోలు అధ్యక్షులు సామాన్యముగ లభింపరు. ఎట్టివారు అధ్యక్షులయినను, వారి గౌరవమునకు భంగము కలుగకుండ నుండవలెననిన, భారతభూమి స్వపరిపాలన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెను. ఇట్టి తాత్కాలికవిజయములతో శాసనసభ్యులు సంతృప్తి చెందక, భారతదేశ స్వేచ్ఛకై యావచ్చుకొని వినియోగించుట ధర్మ మగును.

మహాత్ముని ధర్మసంరంభము

గాంధీ మహాత్ముడు అహమ్మదాబాదు నిర్ణయము గూర్చి యంగుఇండియా పత్రికలో చెల్విన విషయములు, వారి ధర్మనిరక్షిని వేనోళ్ల చాటుచున్నవి. ఈ నిర్ణయము రాజకీయము కన్నను ఎక్కుడు మతబద్ధమయినదని, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. అహమ్మదాబాదు నిర్ణయము, మహాత్మునికి స్వేచ్ఛ నిచ్చినను, అయ్యది తనను పూర్తిగ పాళబద్ధుల గావించెనని గూడ, మహాత్ముడు తలచుచున్నాడు. తా మింతటి భాధ్యత నిదివర కెన్నడును వహింపలేదని, మహాత్ముడు అంగీకరించుచున్నాడు. హిందూదేశము బోలు విశాలదేశపు స్వేచ్ఛను, కేవలము అహింసా సంరంభము వలననే బడయ నెంచుటకన్నను పవిత్రసంకల్ప మేది గలదు? భారత దేశ మింతకాలము నుండియు పరాధీనస్థితిలో నుం

డుట ఈశ్వరేచ్ఛయైనచో, అం దొక మహాద్వేష్య మిమిడియున్నదని సమ్మతవచ్చును. ఆధునిక ప్రపంచమున కత్యవసరమగు అహింసా సంకల్పమును భారతభూమి ద్వారా వ్యాపింపజేయుట, పరమేశ్వర సంకల్పమై యుండును. గాంధీ మహాత్ముని ద్వారా పరమేశ్వరుని సంకల్పము నెగ్గవలసియున్నది. అందు కనియే, ఇయ్యది మత బద్ధమగు ప్రయత్నమని, మహాత్ముడు సమ్మటకు కారణముగలదు. ఎట్టి పరిస్థితులం దయినను అహింసనే అవలంబింపవలయు సని భావించెడివారి ద్వారానే, యిక్కార్యమును గట్టెక్కింపవలయు సని, మహాత్ముడు తలపెట్టియున్నాడు. అందు చే మహాత్ముని చర్యలకు ఫలముగ దార్జన్యమువ్యాపించుట కీమారు సాధ్యపడదు. దార్జన్య భావములను సమయజేయుటకు, సత్యాగ్రహము అమూల్యసాధనమని మహాత్ముడు చాటుచున్నాడు. దీని నిపుడు ప్రయోగింపనిచో, దార్జన్యవాంఛ పెచ్చుపెరుగునని, మహాత్ముడు కనిపెట్టెను. అందుచే మహాత్ముని కీ సమయమున తోడ్పడువా రెల్లరును, భారతదేశ భాగ్యోదయమునకే గాక, లోక కళ్యాణమునకు గూడ తోడ్పడుదురనుటకు సందియములేదు. అహింసయెదుట ద్వేషము కరగిపోవు సని, మహాత్ముడు సమ్మచున్నాడు. అహింస యనిన, మానవ ప్రేమయే యగుట చే, ద్వేషమునకు తావుండజాలదు. దూరదృష్టి గలవారగుచో, పాలకులు గూడ మహాత్మునికి తోడ్పడుటయే ధర్మమని గ్రహింపగలరు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు రాబోవు ఆదివారమునాడు, అహమ్మదాబాదు నిర్ణయములను విచారించుటకు బెజవాడలో సమావేశ మయ్యెదరు. ఆంధ్ర దేశము అసహాయోద్యమారంభము నుండియు మహాత్మునికి అండయై నిలిచియున్నది. ఇకముందును మహాత్మునికి ఆంధ్రులు సర్వవిధముల చేమాత నొనగెదరని యాహింసవచ్చును. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు మరల తమశంఖధ్వనిని పూరించుచున్నారు. మహర్షి సాంబమూర్తిగారు త్వరలో కారాగృహ విముక్తులై నూతనోద్యమమును నడిపించెదరని విశ్వసింపవచ్చును. సత్యాగ్రహ నాయకులగు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు మహాత్ముని బాట ననుసరించెదరు. అన్ని తావులనుండియు మహాత్మునికి తోడ్పడుటకు విచ్చి కథలులు సంసిద్ధ మగుచున్నట్లు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో మహాత్ముని అహింసాబద్ధ సంరంభ విజయము గూర్చి శంక వొడ్డముట కవకాశ ముండజాలదు.

భారతీయచిత్రకళ : రాజప్రతినిధిగారు

నేటిదినము ప్రారంభమయిన డిల్లీ చిత్రకళా ప్రదర్శనమున ఆరంభోపన్యాస మొనగుచు, రాజప్రతినిధిగారు భారతీయ చిత్రకళోద్యమమును కొనియాడిరి. భారతదేశమునందు, వివిధకళలును విశేషాభివృద్ధి గాంచియుండెను. వీనిలో చిత్రకళ ముఖ్యమయినది. ఇప్పటికిని, ఏ ప్రాచీన దేవాలయమును గాంచినను, అజంతా గుహల గాంచినను, భూగర్భమునందు దొరకుచున్న ప్రాచీన వస్తువులను గాంచినను, అత్యంత రామణీయక మగు చిత్రకళ గన్నట్టుచున్నది. ఇయ్యది పాశ్చాత్యుల నాశ్చర్య నిమగ్నుల గావించుచున్నది. ఇందువలన, ప్రాచీన భారతదేశీయులు అనాగరికు

లను మూఢవిశ్వాసము పటాపంచలగుచున్నది. పాశ్చాత్య చిత్రకళచే వ్యామోహితులయిన కొందరు చిత్రకారులు, ఆధునిక కాలమున వారి ననుసరించుచు, భారతీయులకు ప్రత్యేక చిత్రకళా సాంప్రదాయములు లేవను భ్రాంతిని వ్యాపింపజేసిరి. వీరి చిత్రపటములు, పాశ్చాత్యచిత్రకళను తీర్చిదిద్దిన అనుసరింపజాలక, ఉద్రేకభ్రష్టముగ పరిణమించెను. కాని, కొంతకాలమునుండియు, డాక్టరు అవసీంద్ర నాథటాగూరు, డాక్టరు ఆనందకుమార స్వామి, హోపెలు మున్నగు వారి ప్రోత్సాహమువలన, భారతీయ చిత్రకళా పునరుద్ధరణము జరుగుచున్నది. వంగదేశ చిత్రకళాశాల దీనికి మిగుల తోడ్పడెను. వంగచిత్రకారులు, భారతీయ చిత్రకళకు శోభదెచ్చి, ఖండంతరములందు గూడ దీని ప్రాశస్త్యమును వెల్లడిజేయగలిగిరి. ఆంధ్రదేశమున గూడ యిట్టి ప్రయత్నము లారంభమయ్యెను. కీ॥ శే॥ దామెర్ల రామారావు ప్రభృతు లొకవంకను, ఆంధ్రజాతీయకళాశాలవారు వేరొకవంకను చిత్రకళాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి. జాతీయ కళాశాలనుండియు, రామారావుగారి చిత్రకళా మందిరము నుండియు, పెక్కురు యవకులు చిత్రకళయందు దారితేరి, హిందూదేశమునందే గాక, పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ కీర్తి గాంచుచున్నారు. కజిన్నగారు భారత చిత్రకళా ప్రాశస్త్యమును పాశ్చాత్యుల తెలిపించుటకు సలుపుచున్న ప్రయత్నములను మరువ వీలులేదు. వీరు హైందవ చిత్రకారుల కళను పాశ్చాత్య దేశములలో వ్యాపింప చేయుటకు, మిగుల శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ఆంధ్ర చిత్రకారులను గూడ వీరు ప్రేరికెచ్చిరి. మొత్తముమీద, భారతీయ చిత్రకళ అర్హస్థానమును ఆక్రమించుకొను చున్నది. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము దీనికి తగిన ప్రోత్సాహ మొనగట్ట లేదు. రాజప్రతినిధిగారు డిల్లీలో నొనగిన యుపన్యాసము గాంచిన, వీరు భారతీయ చిత్రకళాప్రాశస్త్యమును బాగుగ గుర్తించిరి విదితమగుచున్నది. నేటిదినము ప్రారంభ మయిన మద్రాసు చిత్రకళాప్రదర్శనమునందవలె, డిల్లీ ప్రదర్శనమునందును హైందవ చిత్రకళ ప్రాముఖ్యము బడసెను. ప్రజల ఖనోభావములను వ్యక్తపరచుటకు, చిత్రకారులు హస్తము లనియు, కవులు గాత్రము లనియు చెప్పట సమంజసముగ నున్నది. చిత్రకళ ప్రధానముగ జాతీయ మయినను, దీనియందు సార్వజనిక చిహ్నములు గనుపింపకపోవు. ఇందు మూలమున ఒక దేశమువారింకొక దేశమువారి చిత్రకళను గ్రహింప గలుగుచున్నారు. చిత్రకళ ద్వారా మానవకోటి తన యైక్యతను గ్రహించుచున్నది. గత ముప్పది సంవత్సరముల నుండియు, భారత చిత్రకళా పునరుద్ధరణము జరుగుచున్న దని రాజప్రతినిధిగారు నడివిరి. పాశ్చాత్య చిత్రకళాప్రభావముచే గాక, భారతీయులను కదలింప జేయుచున్న జాతీయ భావవ్యాప్తి మూలముననే, హైందవ చిత్రకళాభివృద్ధి సాధ్యమయ్యెనని, రాజప్రతినిధిగారు భావించుచున్నారు. జాతీయ భావమువలన, పెక్కు కళలు నూతన వికాసము బొందె ననుటకు సందియము లేదు. రవీంద్రుని వంటి మహాకవియు, అవసీంద్రుని వంటి చిత్రకారుడను, బోసువంటి శాస్త్రజ్ఞులును, గాంధీ ఘోషాత్ముని వంటి ధర్మానుష్ఠానపరులును, ఆధు

నిక కాలమున హిందూదేశమునందుద్భవించిరి. జాత్యుద్ధరణముతో బాటు చిత్రకళగూడ పెంపొందుచుండునని, రస్కిను మహాశయుడు దెలిపియుండెను. హిందూదేశమునందును అట్టి చరిత్రామజరుగుచున్నది. హైందవ చిత్రకళ స్వతంత్రమైన నాధారపడుచున్నది. పరుల యనుగ్రహముతో బనిలేదు. పాశ్చాత్య చిత్రకళతో గూడిన ప్రదర్శనములలో, హైందవ చిత్రకళ పోటీచేయగలుగుచున్నది. రాజప్రతినిధి బోలువారు గూడ యీనంగతిని గుర్తింపవలసివచ్చుచున్నది. హైందవచిత్రకళను నేర్పు పాఠశాలలు దేశమునందు విరివిగ నెలకొనవలయును. భారతీయ చిత్రకళాప్రదర్శనములు ప్రత్యేకముగ జరుగవలెను. నూనెరంగుల పటములలోగూడ భారతీయులు చూపుచున్న వైదగ్ధ్యము, రాజప్రతినిధిగారి పొగడ్తకు పాత్రమయ్యెను. చిత్రకళయందు గూడ నాగరిక ప్రపంచమునకు భారతీయులు మార్గముజూపెడి దినములు త్వరలో నరుదెంచునని నమ్ముట కవకాశ మేర్పడుచున్నది.

చెరుకువాడ రైల్వేస్టేషను

గుడివాడ భీమవరము రైల్వేస్టేషనులో చెరుకువాడయొద్ద రైల్వేస్టేషనును స్థాపించుట యవసరమని దెలుపుచు, వాయబడిన లేఖను స్థలాంతరమున ముద్రించితిమి. ఈ గ్రామమున జనసంఖ్య చాల గలదనియు, రాకపోక లెక్కువగ జరుగుననియు, స్టేషనును స్థాపించుటవలన రాబడి విశేషముగ చేకూరుననియు, పెక్కు గ్రామములకు చెరుకువాడ సమీపమున నున్నదనియు, ఈ గ్రామముల వారందరును స్టేషను కావలెనని కోరుచు అర్జీలను పంపిరనియు, ఆంధ్రదేశ రైల్వే ప్రయాణికుల సభ గూడ చెరుకువాడ స్టేషను అవసరమని తీర్మానించెననియు, పలుకుబడిగల వారు పలువురి ఏర్పాటును ఆమోదించి రనియు, పైలేఖ వివరించుచున్నది. రైల్వేలు ప్రజల సౌకర్యము నిమిత్త మేర్పడి యుండుటచే, అట్టి సౌకర్యముల నేర్పరుపనియెడల, వీని ప్రయోజన మడుగంటును. పెక్కు గ్రామముల ప్రజల కవసరమని తెలుపబడిన చెరుకువాడ స్టేషనును సాధ్యమగునంత త్వరలో రైల్వే అధికారులు స్థాపించి, ప్రజలలో సంతృప్తి గలిగించుట ప్రయోజనకరము.

నూతనపక్షము: సర్ ఛేంబర్లెను గారు

వీవరు బ్రూకు ప్రభువు గారు నెలకొల్పిన, 'స్వేచ్ఛా సామ్రాజ్య వాణిజ్యపక్ష'మును నూతనపక్షమునకు, సర్ ఆర్టిను ఛేంబర్లెనుగారు బర్మింగుహము నగరమున ప్రతికూలముగ ముచ్చటించిరి. బాల్టువినుగారి నాయకత్వమును ప్రతిఘటించుటకు నూతన పక్షమేర్పడెను. తాము బాల్టువినుగారి ననుసరించెదమని, ఛేంబర్లెనుగారు వాగ్దానము జేసిరి. అయినను నూతన పక్షాశయముల పట్ల ఛేంబర్లెనుగారికి సానుభూతి గలదు. కొంతకాలమునకు నూతనపక్షమునకు నుకస్పర్శింపు పక్షమునకును రాజీగుదురుననియు, రెండును తుదకు ఏకమగుననియు, నమ్మకమున కవకాశము గలదు. నూతనపక్షమునకు రాధోరమూరు ప్రభువుగారు తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. వీరితోడ్పాటువలన, వీరి యధీనముక్రింద నున్న డెయిలీ మెయిలు

మున్నగు పత్రికల ప్రోద్బలము లభింపగలదు. నూతన పక్షమున జేరినవారు పలువురు కస్పర్శింపు పక్షమువారే యగుటచే, రెండు పక్షము కును రాజోపు ఎన్నికల లోపున కలయిక చేకూరునని తలంప నవకాశము గలదు.

కారాగృహ నిబంధనలు

కారాగృహ నిబంధనలలో చేసిన మార్పులు, అసంతృప్తిని గలిగించుట వింతగాదు. హోదాను బట్టి తరగతులను విభజించుటవలన, రాజకీయ నిర్బంధితులకు సౌకర్యము గలుగదని, స్వామి గోవిందానందుగారు ప్రకటించుచున్నారు. రాజకీయ నిర్బంధితులను ప్రత్యేకపు తరగతిక్రింద ఏర్పరచుట యత్యవసరమనియు, లేనిచో, వేరుమార్గముల ద్రొక్కవలసి వచ్చుననియు గోవిందానందుగారు సూచించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను, (ఏ) తరగతిక్రింద రాకుండ చేయుట సులభసాధ్యము. వీరిపై నేక్కుట నేరమునో ఆరోపించుచో, వీరికి నూతన సౌకర్యములు వర్తింపవు. జతీంద్రుని ఆత్మార్పణమువలన, ఈ ప్రశ్న ముందుకు వచ్చినను, ప్రభుత్వమువారు దీనిని పూర్తిగ పరిష్కరింపక, మరల ఆందోళన కెడ మిచ్చియుండుట శోచనీయము.

స్టేటుకొన్నిలు సభ: రైల్వే బడ్జెట్టు

స్టేటుకొన్నిలు సభలో రైల్వే బడ్జెట్టు గూర్చి భారతశాసనసభలో జరిగిన రీతి చర్చయే నడచెను. సర్ ఆర్థర్లపూముగారు, రాజకీయాందోళనవలన, హిందూదేశపు పరతి తగ్గెననియు, అందుచే వాణిజ్యము క్షీణించెననియు, జెప్పియుండుట విచిత్రము. నిజమేమన, రైల్వేక్రింద జరుగుచున్న మితిమీరిన ఖర్చువలన, నష్ట మేర్పడుచున్నది. భారతీయులకు ద్రోహముల నిచ్చుటలో మందగమనము జూపబడుచుండునంతవరకు, వ్యయము తగ్గజాలదు. ధాన్యముల రవాణాకు, సౌకర్యము లొసగకుండుటకు, బొగ్గంత ముఖ్యము ధాన్యముగాదని రీసీగారు చెప్పియుండుట మిగుల శోచనీయము. వీరి వివరిత వాదమును విమర్శింప నవసరము లేదు.

హిందూదేశమువిషయమై లొంగుబాటు గూడదు

హిందూదేశ సమస్య విషయమున, లొంగుబాటు ఏమాత్ర ముండగూడదని, నూతన బ్రిటీషు పక్షము తరపున రాధోరమూరు ప్రభువుగారు చాటుచున్నారు. హిందూదేశమునకు అధినివేత స్వాతంత్ర్యము నొసగుచో, బ్రిటీషు వర్తకము క్షీణించునుగాన, అందుకు బూన గూడదని, వీరు గర్జించుచున్నారు. మొత్తముమీద నూతనపక్షము యిట్టి వైఖరి నవలంబించుట వలన, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యాభిలాషులకు ఘరింత ప్రోత్సాహము గలుగజమానదు. నూతనపక్ష ప్రయత్నములు విఫలమగుననిశ్చయము.

బర్మా: రయితుల మొరలు

బర్మా రయితులు చాల యిబ్బందుల పొందుటచే, వారు చెల్లించవలసిన పన్నులను తగ్గింపజేసెనని, బర్మా శాసనసభలో గోరగ, ప్రభుత్వమువారింగీకరింపక బోయిరి. తీర్మానము మాత్రము శాసనసభచే నామోదించబడెను. రయితుల కెంతలెటుల అరణ్యరోదనము లగుచున్నవో, గ్రహించవచ్చును.

బి. ఎ. విద్యార్థి, కాకినాడ.

ధిల్లిలో చిత్రకళాప్రదర్శనము

వైస్రాయిగారి యువనా్యసము

పాశ్చాత్యసంప్రదాయముగా భారతీయుడు రచించిన చిత్రపటమునకు ప్రత్యేక బహుమాన మొసంగబడెను

ఇంగ్లాండులోని సుప్రసిద్ధచిత్రపటములను చూచి ప్రతులు తయారు చేసికొనివచ్చి ధిల్లిలోని వైస్రాయిగారి భవనమును అలంకరించుటకై యీ వేసంగిలో సుప్రసిద్ధచిత్రకారులను ఇండియాగవర్న మెంటువారు ఇంగ్లాండునకు పంపెదరట.

ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 20:- ధిల్లీలో చిత్రకళాప్రదర్శన మొకటి గురువారము 20-2-80 తేదీన జరుపబడెను. ధిల్లీ చిత్రకళాప్రదర్శన సంఘమువారిచే ఈ ప్రదర్శనము ఏర్పడి జరుపబడుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనమునకు వైస్రాయిగారు ప్రారంభోత్సవమును జరుపుచు ఈ క్రిందిరీతిగా సుపర్యవేషించిరి:-

1928 సంవత్సరములో 217 చిత్రపటములు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడెను. 1929 సం॥రములో 254 ప్రదర్శింపబడెను. ఈ 1930 సం॥ రములో 1800 పటములకు వైస్రాయిగారు ప్రదర్శనమునకు వచ్చినవి. ఈ రీతిగా ప్రదర్శితచిత్రపటముల సంఖ్య వృద్ధిచూచుట చాల ఉత్సాహకరముగా నున్నది. ఈసంఖ్యాభివృద్ధి ధిల్లీచిత్రకళాప్రదర్శనమువారికి మాత్రమేగాక చిత్రకళాపాఠశాలకు అందరికిని ప్రోత్సాహకరముగా నున్నది.

చిత్రకళావికాసముయొక్క విజృంభణములే ఆ జాతియొక్క విజృంభణమే యైతిని ప్రదర్శించును. వైసుండ్సోగోవిందుడు చెప్పినట్లుగా:-

ప్రజలయొక్క భావవిశ్వాసములను ప్రకటించుటకు కవిత్వము ఆజాతియొక్క గాత్రములై యున్నాడు. చిత్రకారులు ఆజాతియొక్క హృదయమైయున్నారు. ప్రజాహృదయమందు స్పృహగడి రసోద్రేకము లన్నియు చిత్రకారులరచనలయందు ఘనీభవించి మూర్తీభవించును. ఇట్టి చిత్రకారుల రచనలను పరిశీలించుట ను బట్టియే జాతియొక్క పరిణామచరిత్ర యంతయును వివరముగా తెలియగలదు. రాజ్యపరిపాలనచరిత్రలను పరిశీలించుటకంటె ఈచిత్రరచనలను పరిశీలించుటవల్లనే జాతియొక్క నిజచరిత్ర బోధపడగలదు.

గత ముప్పది సంవత్సరములలో భారతజాతీయ చిత్రకళ యందు దొక నూతన వికాసము కలిగినది. పాశ్చాత్యకళా ప్రభావము ప్రాచ్యదేశవాసుల ధీశక్తి కొక నూతనవికాసమును కల్పించెను. ప్రాచ్య పశ్చిమ చిత్రకళా విలాసముల కన్యోన్యసంఘటన మేర్పడుటవల్లనే యీ నూతనోద్రేకము కలిగినది. ఇందువల్లనే ప్రాచ్యదేశీయులు పాశ్చాత్యకళారచనయందలి లక్షణములను కొన్నింటిని ఆస్వాదించి తమ చిత్రకళ కొక నూతన కోభను కల్పించి ప్రపంచమునందలి పెక్కుజాతులవారికి తమ రచనలు హృదయరంజకముగ నట్లు భారతీయులు చేయగల్గిరి. పాశ్చాత్యలక్షణములను భారతీయ చిత్రకళయందు సమన్వయింపజేసినంతమాత్రమున భారతజాతీయ వ్యక్తిత్వ మందు నశింపలేదు.

ఆధునిక భారతదేశ చిత్రరచనయందు మంచినామర్యాదీతీయము కన్పించుచున్నది. కనుక విదేశీయ రచనానైపుణ్యమునుకూడ వీరు అలవరచుకొనగలరనుట కెట్టిసందేహము లేదు. ధిల్లీలోని వైస్రాయిగారి నివాసగృహనిర్మాణము పూర్తియైనది. కాని, అందలి చిత్రరచనాలంకారము ఇంకను పూర్తియగుటకు కొంతకాలమువట్టును. నేను వైస్రాయిపదవిని చాలించుకొనెడిలోపుగా యీ అలంకారములు పూర్తియగునని నాకు ప్రోచదు. కాని, యీ మందిరములో తగిలించుటకై తగిన ప్రశస్తిచిత్రపటములను కొన్నింటిని నేను నేకరించుచున్నాను. ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌముని రాజమందిరములోని రచ్చసాపడిలో సార్వభౌముల చిత్రపటములను కొన్నింటిని మన చక్రవర్తిగారు ప్రోగుచేసి తగిలించి యుంటున్నారు. ఈ చిత్రపటముల నకళ్లను తయారుచేసి తీసికొని వచ్చుటకై నేర్పరులైన భారతదేశ చిత్రకారులు ఈవేసంగిలో ఇంగ్లాండునకు పంపబడుదురు. వీరు తయారుచేసి తెచ్చెడి చిత్రపటములు ధిల్లీలోని వైస్రాయిగారి మందిరమందు తగిలించబడును.

పాశ్చాత్య సంప్రదాయమున కనుగుణముగా భారతీయము రచించిన చిత్రపటమున కొక ప్రత్యేక బహుమానమును ధిల్లీ చిత్రకళాప్రదర్శనము వారు యిచ్చుటవల్ల ఇండియాగవర్న మెంటువారికి కావలసిన నేర్పరులైన చిత్రకారులను నిర్ణయించుటలో యీప్రదర్శనసంఘము వారు తోడ్పడుచున్నారు.

వైట్టుకొన్నిలు సభ

రయిల్వే బడ్జెటుచర్చ

ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 20:- వైట్టుకొన్నిలుసభలో రైల్వే బడ్జెటును గూర్చి చర్చ జరిగెను.

లాహోరులోను ముగ్లికను ఇంజనీరింగు కాలేజీ తర్ఫీయతు అయ్యెడివారిని రైల్వే యుద్వ్యోగముల లోనికి అంగీకరింపగలండులకై సదరు కళాశాలను రయిల్వే బోర్డువారు ఆమోదించి పలసినదిగా లాహోరురామేశ్వర దాసుగారు కోరిరి. రయిల్వే ఆదాయవ్యయ లెక్కలను ప్రజలకు మరింత వివరముగా తెలియజేయ కుండవలయు నని గూడ కోరిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ జార్జి వెయిన్సుగారు ఇట్లు బదులుచెప్పిరి.

సదరు కాలేజీని రైల్వే బోర్డువారు ఆమోదించుటకు కొన్ని ప్రతిబంధకము లున్నవి. కాని, యీ విషయమై గవర్న మెంటువారు ఆలోచించుచున్నారు. రైల్వే విషయ ప్రచారక సంఘమువారు చేయుచున్న కృషి విమర్శించుటకు మరి కొంతకాలము జరిగిననేగాని సరియైన అవకాశము ఉండజాలదు.

దేశాచారిగారిట్లు చెప్పిరి:- హిందూ దేశమునకును బర్మాకును రైల్వేలను వేయు విషయము ఎప్పుడు ఆలోచింపబడునో నిర్ణయము లేకుండా నిలిపియుంచుట శోచనీయము. పంటభాగ్యములు వ్యవసాయమువల్ల ఉత్పత్తియైన పదార్థములను రైలుమీద వనాణా చేయునప్పుడు సదరు సరుకులమీద రైలు చార్జీలను తగ్గించవలయును.

ప్రభుత్వసభ్యు డిండుల కిట్లు బదులు చెప్పెను. హిందూ దేశ బర్మాదేశములకు రైలుమార్గమును వేయుటకు ద్రవ్య మెట్లు లభించగలదో తెలియజాలునన్నది. రాక్షసిబొగ్గును, ఎరువులనును రైలుచార్జీలు తగ్గించినరీతిగా పంటసరుకులకు గూడ తగ్గింపవలెదను. రాక్షసిబొగ్గు ఎరువులు వీనివల్ల నూతనపదార్థోత్పత్తి చేయుట కవకాశమున్నది. గనుక వానికిని పంటభాగ్యములకును సమానముగా రైలు రవాణాకేట్లు ఆముఖపరచుటకు వీలులేదు.

సర్ ఆర్థర్ ప్రాముగారు యిట్లు చెప్పిరి:- బొంబాయి నగరమునకును పెంధురాష్ట్రమునకును అనభంధముగా రైల్వే మార్గముల నేర్పాటుచేయు విషయమై గవర్న మెంటు ఏమి ఆలోచించిరి?

ప్రభుత్వసభ్యుడు:- ఈ విషయమై గవర్న మెంటు వారు ఆలోచించుచున్నారు. ఎక్స్ ప్రెస్సులు పూర్తియైనవి. తగినంత ద్రవ్యము చేకూరినతోడనే యీ పని మొట్టమొదట ప్రారంభింపబడును.

నారాయణప్రసాదు ఆసానీగారిట్లు చెప్పిరి:- బి.ఎస్. డబ్లి. రైల్వేలను సదరు రైల్వే కంపెనీవారి వ్యవహారం గవర్న మెంటువారు కొనసరి యున్నది. రైల్వే ఉద్యోగములకు భారతీయులనే విరివిగా నియమించు విషయములో తగినంత వేగముగా సదరు ఉద్యోగములు భారతీయుల వశ మొనర్పబడుట లేదు.

ప్రభుత్వసభ్యుడు బి. యస్. డబ్లి. రైల్వేను కొనె విషయమై గవర్న మెంటు వారు ఆలోచించుచున్నారే. అందులకు కొన్ని ప్రతిబంధకములున్నవి. ధనము తక్కువగా నుంటుచే ఆనేక ప్రాజెక్టులు నిలిపియుంచబడినవి.

స్వేచ్ఛలు మ్యారేజిట్లు మున్నగునవి చర్చింపబడెనున్నవి. 27 తేదీయందు అనధికారసభ్యుల ప్రతిపాదనలు వర్ధింపబడును. 29 తేదీని బడ్జెటు ప్రతిపాదించబడును. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 20:- నేటిదినము బెంగాలు శాసనసభలో ఆర్థికసభ్యులగు శేక్ గారు 1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి.

1929-30 సంవత్సరపు 3 వైజాడు ఎస్టి మేటుల ననుసరించి నిలనగాని లోటుకాని యుండెను. మొత్తముమీది 1930-31 సంవత్సరము ప్రారంభమున 79 1/4 లక్షలు నిలవయుండునని అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరమున 110454000 రూప్యముల ఆదాయము వచ్చుననియు 117654000 రూప్యములు వ్యయము గుననియు అంచనావేయబడినది. ఈవిధమున 72 లక్షలు లోటు లేగలదు. ఈసంవత్సరము మూలవ్యయముక్రింద 8400000 రూప్యములు వ్యయము చేయబడుననియు అందుకు ప్రతిగ 767600 రూప్యములు ఆదాయము వచ్చుననియు అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరము మువ్వరు మంత్రులజేతము మొత్తము బడ్జెటు నందు చేర్చబడినది. విద్యాశాఖకు కడచిన సంవత్సరముకన్న 4 లక్షల రూప్యములు ఎక్కువ మొత్తము ప్రత్యేకింపబడినది. సి. ఆర్. దాసుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణ విధానమునకు గాను 4 లక్షలు గ్రాంటు బడ్జెటునందు చేర్చబడినది.

కా ఆర్థికసభ్యుడు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుచు ప్రస్తుతపు ఆర్థికపు టేర్మాటులు వంగరాష్ట్రమునకు ఇబ్బంది కలుగజేయుచున్నవనియు రాయలు కమిషనువారు ఆ టేర్మాటులను మార్చెదరనియు గౌరవసభ్యుడు నమ్మకము తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

బర్తా శాసనసభ

ప్రభుత్వమువారి రోడిపోవుట

రంగూను, ఫిబ్రవరి 20:- నిన్న నేడు ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలో రెండు పర్యాయము లోడిపోయిరి. విరావతి డివిజనులో నీటిప్రదేశము లంతయు వ్యాపించుచున్న తోటికాడలను తీసివేయుటకై ప్రభుత్వ మువారు ప్రత్యేకపు టేర్మాటులు గావింపవలయునని అనధికారసభ్యుడు నిన్న ఒకతీర్మాన ముపాదించెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అడ్డగించిగని తీర్మానమును ఆర్థికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను.

నేటిదినము మరియొక అనధికారసభ్యుని తీర్మానము ఆర్థికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను. వరదలవల్లను, పంటలు చెడుటవల్లను, బియ్యపు వర్తకము చేసినందునను రైతులకు గొన్నినష్టము ఇబ్బందికలిగినదనియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు లాండు రెవెన్యూను తగ్గించి రైతులకు సౌకర్యము కలుగజేయవలయునని ఒక అనధికారసభ్యుడొక తీర్మాన ముపాదించెను. సభలో అన్ని పక్షములవారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి. ఆర్థికసభ్యుడు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు వరదలవల్ల నష్టము కలిగినదని చెప్పట సరికాదనియు కడచిన సంవత్సరములందుకన్న ఈ సంవత్సరము వరదలవల్ల తక్కువనష్టము కలిగినదనియు పంటలు అంతతక్కువగలేదనియు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానమువల్ల రాష్ట్రమునకు ఆర్థికముగ నష్టము కలుగుననియు వారుచెప్పిరి. తీర్మానము ఆర్థికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ

బడ్జెటుచర్చ

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:- బొంబాయి శాసనసభలో అనధికార సభ్యులందరు ఈ సంవత్సరపు బడ్జెట్టును తీవ్రముగ విమర్శించుచు ప్రభుత్వము వారి ఆర్థికవిధానమును ఖండించిరి. నేటితో బడ్జెటుచర్చ విమర్శలు ముగిసినవి.

నేటిదినము పీఠప్రభువు గౌరవశ్రీ డాక్టరు గ్యాలియందు మార్షిని సభాకార్యక్రమమును గమనించుచుండిరి. (అ. ప్రె.)

బీహారు శాసనసభ

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 19:- బీహారు పైసెన్సీ సర్కారు బిల్లును ప్రస్తుతము చర్చకు తేహడవని సభ్యుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినట్లు నేటిదినము బీహారు శాసనసభలో ప్రభుత్వసభ్యుడు ఒక ప్రకటన గావించెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నరుగారు చిదంబరం బోవుట

చిదంబరం, ఫిబ్రవరి 20:- గవర్నరు సర్ జార్జిస్టాన్ గారు, భార్యానమేతులై 22 వ తేదీన చిదంబరం బోయి అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయము సెనేటు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

కమాండరు కెన్వర్థీగారు క్రొయిడను జేరిరి

భారత దేశపరిశీతులు 10 సంవత్సరముల
నాటికంటె బాగున్నవనిరి

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—కమాండరు కెన్వర్థీగారు నేడు క్రొయిడనుకు ప్యారిసునుండి విమానముమీదవచ్చిరి. ఇండియాకు విమానముమీద పోవుటమంచిదనిరి. ఇకముందెన్నడును పోవలసి వచ్చినపుడు విమానముమీదనే వెడలెదననిరి. ఇండియా పరిస్థితులను గూర్చి రూటరు ప్రశ్నింపగా 10 సంవత్సరముల నాటి పరిస్థితులంటె బాగున్నవని కెన్వర్థీ గారు ననిరి.

ఫిజీభారతీయులు

శాసనసభ ఎన్నికలు

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 19:—ఫిజీశాసనసభలో జాతివివక్షత వస్తుననిని నియోజకవర్గము నేర్పాటుచేయరాదని ఫిజీభారతీయులు గానించిన ఆక్షేపణను ప్యాన్సిల్లు ప్రభువు ఆలోచించుచున్నాడనియు ఇంతలో యెట్టి ప్రకటనమును జేయుటకు వీలు లేదనియు డ్రమ్మండుపీల్పుగారు తెలిపిరి.

నూతనముగ ఏర్పడిన

'యునైటెడ్ ఎంపైరు సక్షము' వారి వైఖరి

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—“భారతదేశోపద్రవమువల్ల” నూతనముగ ఏర్పడిన యునైటెడ్ ఎంపైరు సక్షమువారి వైఖరిని గూర్చి రోధరుమియరు ప్రభువు డెయిలీ మెయిలుపత్రికలో ప్రాముఖ్యముగ ఇట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇండియాలో భారతీయుల ఆందోళనమున కెంతమాత్రము వీరు భయపడి లోబడు వారు గారు. ప్రభుత్వవ్యయము విషయమై అతిమితముగ ఖర్చు పెట్టవలె ననుచున్నారు. భారతపక్షకము ప్రత్యక్షముగ గాని పరోక్షముగ గాని భారత వర్తకము బ్రటిషువర్తకము అంతటిలోను 1/3 వంతున్నదని బ్యాంకింగు వ్యవహారజ్ఞానముగల స్నేహితుడు చెబుచున్నాడు. ఇండియాకు దొమినియను ప్రభుత్వమును గాని హోమూరూబును గాని ఇచ్చి విడిపోవుచో ప్రస్తుతము అవలంబింపబడు చున్న విశాళఃరసగు స్వేచ్ఛావ్యాపార విధానముకంటె బ్రటిషుకు ఎక్కువ ప్రయోజనము గల్గుననుచున్నాడు.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

ఏప్రిలు 14 వ తేదీని ప్రవేశపెట్టబడును

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 20:—బ్రిటిష్ ఆర్థికపత్రమును కామన్వెల్త్ లో ఏప్రిలు 14 వ తేదీని ప్రవేశపెట్టెదమని స్పష్టముగా ప్రకటించిరి.

ఇండియాకు దిగుమతియుగ నూలు వస్త్రములపై ఎక్కువ గొప్పలను విధించెదరను వదంతులనుగూర్చి మాంచెస్టరు నూలు పంపుమువారు చెప్పుగారిని జూరెడరనుకొనుచున్నారని తే ఈ వదంతి నిజముగాదని.

బ్రిటిషు మ్యూజియములో

బాంబు

సంగతి అవత్యము

(వైలెన్)

రంగ్లీ, ఫిబ్రవరి 20:—బ్రిటిషు మ్యూజియములో భారత కాళియందు బాంబుపడెనన్నమాట అబద్ధమనియు భారతీయులెవరు ఇందులో పాల్గొనబడలేదనియు ఈ సందర్భమున దొంగబాంబును పెట్టిన ఆంగ్లేయ యువకుని శిక్షించి 20 పౌనులను జరిమానా విధించినయు ఖగ్గుల క్రింద 5 గిన్నీలను విధించినయు క్లయిన్సుగారు కామన్సుస్భలో తెలిపిరి.

సోవియటు ఆంగ్లో సంబంధములు

మరల ఏర్పడిన మరతులకు భిన్నముగ రషియనులు ప్రవర్తించుచున్నారని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సోవియటులకు తెలిపిరాయనియు సోవియటులు తమ అభియమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరనియు ఇండియాలోను ఆఫ్ఘనిస్తాన్లోను సోవియటులు తమ ప్రతిహత ప్రచారమును సలుపుట మానలేదని బర్లెక్ హెడ్ ప్రభువనెను. క్యాంటర్బరీ ఆర్చ్ బిషపు రషియాలో జరుగుచున్న మతకార్యములను ఖండించిన విషయమును నూచించిరి. కాని ఈవిషయమును రాచకీయములతో జేర్చరాదనుట తనకు అర్థము గాకున్నదనిరి.

పార్లమెంట్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తమ అభియమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించలేదుగాన వారితో సంబంధమును మానుకొనుటకు అవసరము లేదని పార్లమెంట్ ప్రభువు తెలిపెను.

వేరేంగు క్రాస్ వంటెన చట్టమును కామన్సుస్భలో రెండవసారి ఆమోదించిరి. ఈవంటెనకు 15000000 పౌనులవనట.

యునైటెడ్ ఎంపైరు కింగ్డుము

పక్షము

సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారము

కావలెననుట

రంగ్లీ, ఫిబ్ర 21:—బర్మింగ్హమ్లో స్ట్రీటుస్థలలో ఉపన్యసించుచు సామ్రాజ్యములో స్వేచ్ఛావ్యాపారమును ప్రోత్సహించుచు యునైటెడ్ ఎంపైరుపక్షము ఏర్పడినదని చాంబలెన్ గారు తెలిపిరి. ఇటీవల దేశమునకు తెలిపిన విధానమును తాముండరము హృదయపూర్వముగ అంగీకరించుచు బాడ్మిన్ గారి నాయకత్వమునకు వేయిరెడరుల చేయూకనొసగెదమనిరి. బీనరు బ్రూకు ప్రభునివిధానమును సానుభూతితో జూచినను అయ్యది ప్రస్తుతము లాభించునది గాదనిరి. ప్రస్తుతము సాధ్యముగనది కాదనిరి. సామ్రాజ్యమునంతట ఒక స్థానముగ నేర్పరచి స్వేచ్ఛాసామ్రాజ్యవ్యాపారమునకు అడ్డులేకుండ ఎట్టి సుంకములునుగాని సందక్షక పన్నులుగాని అవాంతరముగ ఏర్పడకుండ జేయగల్గితిమేని ధన్యులము. దీనిని సాధించుట కెంత తొత్తుకొనెను చాలదనిరి. కాని అట్టిపరిస్థితు లేర్పడుట చాలకష్టము.

ఇటలీ ప్రతినిధి సీనాడుగ్ర్యాండ్ గారు 20 తేదీని ఇటలీకి వెడలిపోయిరి. వచ్చేవారము లండనుకు తిరిగవచ్చెదరు.

శాసనసభలు-ఎన్నికలు

జమ్మదాసు మెహతాగారు ఓడిపోవుట

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—భారత శాసనసభ్యుల జమ్మదాసు మెహతాగారు సభ్యత్వమునకు రాజీనామ ఇచ్చుట చే ఏర్పడిన ఖాళీకి నిన్నటి దినము ఎన్నిక జరిగెను. జమ్మదాసు మెహతాగారు స్వతంత్రులుగను పక్ కవన్ జెహంగీరుజాని యరుగారు విజయవాడు పక్షమునను పోటీచేసిరి. సర్ జెహంగీరుగారికి 4701 వోట్లు, జమ్మదాసు మెహతాగారికి 1693 వోట్లు వచ్చినవి. ఒకరల్లో నూటికి 39 మంది వోట్లు నిచ్చిరి.

(అ. వె.)

కాన్పూరు, ఫిబ్రవరి 20:—కాన్పూరు న్యాయవాదుల సుసంఘ కార్యదర్శియగు బాబు నారాయణ ప్రసాదనిగము గారు సంయుక్త పక్షముల కావడ సభ్యులుగ పోటీకే ఎన్నికొనబడిరి.

(ప్రీ వెన్.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువలన

నాంధ్యులకు ప్రియోజనమేమి?

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునుండి విడదీసి మనయాంధ్రదేశమునకు బ్రశ్నేయము విశ్వవిద్యాలయమునిచ్చుట మన యాంధ్రుల సదుపాయమునకే గదా! అట్టిసదుపాయముల నాలోచించి యిదివరకున్న పాడునిబంధనలను కొన్నింటిని తగ్గించియు, మార్చియు విద్యాభివృద్ధిముగనట్లును తన్మూలమున నసృదీయంబగు నాంధ్రదేశం కాన్పూర్త్యంబు పెంపించునట్లును ప్రవర్తించుట యీ యాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారికి విహితకృత్యమే కదా. సకలభాషలకు నాదియై వివిధవిషయములకు నాలవాలమై యనేమ జన గౌరవనీయంబగు సంస్కృతభాషయు మనదేశమునకు ప్రత్యేకముగా యూనివర్సిటీ వచ్చినపుడే పూర్ణముగ నభివృద్ధిని గాంచనిచో నిక యెప్పుడుగాంచును.

ఇయ్యభివృద్ధి కింగ్లీషు పాఠశాలలలోను వారియొక్క యూనివర్సిటీపరీక్షలలోను ఇప్పటికంటె అధికముగను ముఖ్యముగాను సంస్కృతాంధ్రవిద్యల నెలకొల్పుట యొకమార్గమును శిరోమణి విద్యాన్ పరీక్ష లొకమార్గమును ముఖ్యములై యున్నవి కాని యధికముగా సంస్కృతాంధ్ర విద్యాభ్యాస పద్ధతి యింగ్లీషు నూర్శులో నింకను అమలులో పెట్టలేదు. కావున నామార్గమువలన మన భాషలు పూర్ణాభివృద్ధి నొందునను నాశయికా లేదు. పోని విద్యాన్ శిరోమణిపరీక్షలవల్ల నభివృద్ధి నొందునేమోయనిన వానికి పాఠశాలలు మిగలతెక్కవయ్యె. ఇంగ్లీషు నూర్శుయందలి విద్యాభివృద్ధికి గూడ నీవిద్యవిశిష్టమణి పరీక్షల ను తీర్చులెన వారే కారణముకావున నిప్పుడు మనకు వీరధికముగా గావలసియున్నారు. కాని వీరికి గొప్పచిక్కు వచ్చినది. అంతటను పాఠశాలలులేవు. దానికి తోడు 25 సంవత్సరముల వరకూ ప్రైవేటుగా పరీక్షకు వెళ్ళగూడదను నియమ మొకటి. దీనివలన ప్రివియనరీ ఫైనలు పరీక్షలు 2 నూర్షాస్థానకు సరికి 27 సంవత్సరములు వచ్చును. అప్పటికి 4గురో 5గురో పిల్లలు పుట్టి సంసారమున బడుటచే యేదో యొకవృత్తిలోని కదివరకే దిగవలసి వచ్చుచున్నది. ఎలైననూ పరీక్ష ప్యాసగుటకు మన యాయురాయముల ప్రకారము చెరిసగము జీవనమునకుపైగా గడచున్నది కావున నెట్టి దుఃఖకరముగ నిబంధనను తక్షణము తొలగించుట యూనివర్సిటీ వారికిని అచ్చటి సంస్కృతాంధ్ర విద్యాకాళాధ్యక్షులకును విహితకృత్యము.

ఈనిబంధనవలన మిక్కిలికష్టము, ప్రైవేటువారికి గలుగుననియు తన్మూలమున సంస్కృతాంధ్రవిద్యలు తుణింపుననియు తన్మూలమున యూనివర్సిటీ అభివృద్ధికిగూడ భంగమే యనియు నిదినరలో యనేకులు పత్రికాముఖమున నభిప్రాయము లిచ్చియున్నారు. ఈనిబంధన మంచిదేయనియను పిచ్చివారుండరనియే నాతలంపు. కావున సత్వరముగ యూనివర్సిటీవారి విషయము చర్చలోనికి తీసుకురాబడునని పత్రికాముఖమున వెల్లడించిననేగాని ప్రైవేటువారి యాందోళనము తగ్గదు.

కే. శాస్త్రి.

కాళహస్తిలో ఖడ్గరు ప్రచారము

నారాయణవరమునం దుండెడి సంచార ఖడ్గరు-పస్త్రాల యము 1930 సం॥రం ఫిబ్రవరిమాసం 28 తారీఖు మొదలు మార్చి నెల 1 తేదీవరకు మహాశివరాత్రి మహోత్సవమునకు వచ్చు యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై కాళహస్తికి మార్చబడును. అన్ని రకముల ఖడ్గరు తాలూకాబోర్డు అధీకునందు ప్రదర్శింపబడును. ఖడ్గరు క్షిప్రచారకులములముగా ఇంటింటికి పల్లెపల్లెకు బంపి అసోధరలకే అమ్ముబడును.

సి. వి. రంగంకృష్ణి,

గౌరవకార్యనియంత.

పశ్చిమగోదావరిమండల కాంగ్రెసు సంఘము

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ మీటింగును జనరల్ బాడీ మీటింగును 1930 సం॥ మార్చి నెల 2 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 1 గంటకు ఏలూరు శేషసర్ స్కూలులో జరుపబడును గనుక తప్పక దయచేయ బ్రాధితులు.

కార్యక్రమము.

- (1) ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు 15 వ ఫిబ్రవరి తేదీని చేసిన తీర్మానములను ఆమోదించుట.
- (2) కాంగ్రెసు మెంబర్స్ చుర్రుట
- (3) వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానానుసారము కాంగ్రెసు సభ్యులు చెల్లించవలసిన రుసుమును గురించి.
- (4) గత సంవత్సరం తాలూకు జమాఖర్చు లెక్కలు ఆమోదించుట.
- (5) గతసంవత్సరం అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టును గురించి ఆమోదించుట.
- (6) కార్యదర్శిగారివల్ల పెట్టబడే ఇతర విషయములు.

బందా వియ్యన్న,

కార్యదర్శి.

15-వ గోకలే సాంవత్సరి కోత్సవము

గోకలే జీవించియున్న యెడల

మదరాసు, ఫిబ్రవరి 20:—చెన్నపురియందలి భారతదేశక సమితివారి యాజమాన్యములంద కీ॥ శ్రీ॥ గోపాలకృష్ణ గోకలే మహాశయుని స్మారకదివోత్సవము నిన్న సాయంత్రము సమితి యావరణముందు జయప్రదముగ జరుపబడెను. మదరాసునందలి మితవాదప్రముఖులు కొందరును, గంటి లక్ష్మన్న, గా॥ రా॥ బి॥ సి. ఎస్, నరసింహరాజుగారు మొదలగు పలువురు ఇతర ప్రముఖులును గూడ ఆందు పాల్గొనిరి. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

రామస్వామయ్యగారు సభకార్యక్రమము ముగియించుచు ప్రస్తుతము భారతదేశము నెదుర్కొని యున్నంత తీవ్రపరిస్థితు లిదివర కెన్నడును సంభవించియుండలేదనియు గోకలే వంటి మహాపురుషుల యొక్కయు వారి సలహాలయొక్కయు ఆవశ్యకత ఇప్పటికంటె నిదివర కెప్పుడును అంతతీవ్రముగ లేదనియు నుడివిరి. భారతదేశ మిపుడు కత్తెరచూర్ణముల సమీపించి నది. రాజకీయాభిప్రాయములు రాజకీయపద్ధతులు కార్యక్రమములు తారుమారుచున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో గోకలే మహాశయుని వాక్యములను వారి ఆదర్శములను సంస్మరించి అందుచే సంభవించు ద్విగుణోత్సాహముతోడను పట్టుదలతోడను మన భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనవలెనను” అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

మిన్ బ్రాక్స్లేగారు

బ్రాక్స్లే కన్యగారు గోకలే మహాశయుని శక్తిసామర్థ్యములను ఆదర్శముగా తీర్చుకొను ప్రయోగించుచు వారివాక్కులయందు నిర్మలముగ సత్యప్రస్థితి ప్రతిబింబించుచుండునని నుడివిరి. మనోవాక్పాఠానుకర్షణయందు దేశప్రవృత్తిగల ప్రతివారును ప్రజాగౌరవాభిమానముల బడసితిరెదరు. గోకలేవంటి మహాపురుషుని నుత్పత్తిచేసినజాతి ప్రపంచమున ప్రతివారిచేతను గౌరవించబడితిరును - అని నుడిచిరి.

ఎన్. వి. రాఘవన్ గారు

సామాన్యముగ సుపన్యాసముల వినుట యనిన తనకిష్టముగ నుండెడిదిగాదనియు గోకలేయపన్యాసములనిన మాత్రము ప్రతివారిని ఆకర్షించెడివనియు ఎన్.వి. రాఘవన్ గారు నుడిచిరి. గోకలే రోజుల పరిస్థితులకును ప్రస్తుతపరిస్థితులకును గల తారతమ్యమును గురించి వీరు మాటలాడుచు అప్పటికంటె నిపుడు, క్రీస్తుసామర్థ్యములు, త్యాగము, నీతిప్రవ్రసము, మొదలగునవి తగ్గిపోయినవని నుడిచిరి. గోకలే యను చరులగు మితవాదుల నిత్యము గలిగిన మార్పులనుగురించి నుడువుచు, ఇదివరకు ప్రజలచే సగౌరవముగ మన్నింపబడెడు మితవాదు లిపుడు, అత్యల్పసంఖ్యాకులై ప్రజలచే లెక్కింపబడక, కడుహీనముగా పరిహసింప బడుచుండెదని నుడిచిరి (ఒకరు-లేదు లేదు) ఈవిషయమును కాదని ప్రయోజనములేదు. గోకలేమహాశయునిచే స్థాపింపబడిన “భారతసేవాసమితి” నిగురించి ప్రసంగించుచు, ప్రజాసౌఖ్యమునకు సమితి ఎంతయో పాటుపడుచున్నదనియు, కాని వారొనర్చుచున్న సేవ, దేశీయావశ్యకతల కేమాత్రమును చాలదనియు, ప్రజలందఱు నీ సమితికి విశేషముగ చేయుతోడ్పడి, ప్రోత్సహింప వలెననియు నుడిచిరి.

“రాజకీయ సన్యాసి”

టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు ప్రసంగించుచు, గోకలే మహాశయుడు, అజన్మాంము రాజకీయ సన్యాసియై తనజీవితమునుసంతను దేశముకొరకు భారవోసెనని నుడిచిరి. గోకలేకాలమునుండియు నీదేశమున, తను జీవితమునంతను దేశమునకు భారవోసి, రాజకీయసన్యాసము వహించిన, మహాపురుషులు పెక్కుండు బయలుదేరిరియు, ప్రస్తుతమున్నవారిలో గాంధీమహాత్ముడిందుకు నిదర్శనమనియు నుడిచిరి. గోకలేమహాశయుడు భారత సేవాసమితిని ఏర్పరచినట్లే రాజకీయసన్యాసులు పలువురు, వేర్వేరు సేవాసమితుల నేర్పరచి, జాతీయ వికాసమునకు పాటుపడుచున్నారనియు, సబర్బత్తి ఆశ్రమము, కాంతిని కేతనము, చిత్రరంజనదాసుగారి ప్రజాసేవకసమితి మొదలగునవి ఇందుకు నిదర్శనమనియు నుడిచిరి. స్వార్థరహితములగు నిట్టిసేవాసమితులే, భారతదేశమునకు నిజమగు విముక్తిని సాధింపగలవు. భారతదేశ విముక్తి, వేదికలపై ప్రసంగించు రాజకీయ ప్రముఖుల చేతిలో లేదు. వారికి గల నిర్మాణకార్యక్రమమును బట్టియే, యేరాజకీయ పక్షముయొక్కగాని ప్రయోజనమును నిర్ణయింపవలసి యుండును. గోకలే మహాశయుని నిర్మాణ కార్యక్రమమునందు (1) సాంఘిక వికృత (2) రాజకీయ జీవితమున, త్యాగకీర్తిని అధికమొనర్చుట (3) ప్రజాసమాహమున రాజకీయ విజ్ఞానమును నావ్యాపింపజేయుట మొదలగునవి ముఖ్యమైనవి. ప్రస్తుత ఆకార్యక్రమ మేర్పరపబడి 24 వత్సరములైనను పరిస్థితులను గమనించినపు

డుగూడ, ఇంకను ఈ విషయములయందే అభివృద్ధి అవసరమని తోచుచున్నది. ప్రస్తుతము హిందూమతమునకు వికృతతను ఎన్నియో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని వికృతకొరకు, ఊరక పరితపించి లాభములేదు. ప్రజలు తమ హక్కులను బాధ్యతలను దరిసికొనినపు డీయొక్కత దానియంతటనదియే వచ్చును. దానికొరకు ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నింప నవసరములేదు. ఇక రాజకీయజీవితమున త్యాగకీర్తి విషయమున, ఇప్పటి సీతి వెనుకటికంటె చాల వరకు అభివృద్ధిచేందెనని చెప్పవచ్చును. ప్రజలలో విజ్ఞానవాదాన్ని విషయమున నవ మిదివరకుకంటె చాలవరకు అభివృద్ధిచేందినను ఇంకను చాల పనిచేయువలసి యున్నది అని రామస్వామయ్యగారు నుడిచిరి.

“మితవాద, అతివాద భేదములకు కాలము పోయినది”

యామాబ్ హస్సన్ గారు ప్రస్తుత రాజకీయవశ్యకతలగురించి ప్రసంగించుచు గోకలేమహాశయుని సురక్షానంతరము భారతదేశ మెన్నియో విషయపరిస్థితులగుటచే నన్నియును అతడు జీవించియున్న యెడల ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితులయందు దేశమునకు పరియును హితోపదేశమునొనర్చి మార్గదర్శకుడై యుండెడివాడని నుడిచిరి. అతివాదులనియు, మితవాదులనియు, మనలోమనల విభజించుకొనుచు వివాదపడుచుండుట తోచనీయము. అతివాదమితవాదులకు గలభేదము ఇటీవల చాల సన్నగిల్లుట చాలశుభమానకము. ప్రభుత్వమువారు మితవాదులగు వారిని పొగడి బుజ్జగించి, వారిని తమ స్వార్థముకొరకు పయోగించుకొనున్నారు. అందుచే మితవాదులు ప్రభుత్వ సహచరులుగ పరిగణింపబడి ప్రజలచే ద్వేషింపబడుచున్నారు. కాని, అతివాద మితవాదములమాని, ప్రతిభారతీయుడును, తన జాతీయాభివృద్ధిచే లక్ష్యముగ నిడుకొని ఏకమై క్రమతతో పోరాడవలసిన సమయమువచ్చినది. ప్రభుత్వమువారిపుడు రాండుటేబిలు సమావేశము నేర్పరచెదమనుచున్నారు. కాంగ్రెసువారి సమావేశమున పాల్గొనెదరను నభిప్రాయమున్నంతకాలమును అధినివేశ హోదాను భారతదేశమున కొనగద మని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. కాని కాంగ్రెసువారు పాల్గొన నిరాకరించినదివలెననివాదానమును గాలిమూటగ నొనర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు ప్రతి భారతీయుడును ఎట్టి రాజకీయ విభేదములకును తావొసగక ఈ ప్రయత్నమును దృఢముగ నెదుర్చువలెను. సంపూర్ణ అధినివేశ హోదాను తక్కువైన యెడల భారతీయులలో నెన్నడును అంగీకరింపరనియును, భారతీయులందుకు చిరకాలము వేదీయుండజాలరనియును ప్రపంచమునకు స్పష్టపరచవలెను. ఇదివరకు బ్రిటిషురాజకీయజ్ఞు లీదేశమునకు ఒప్పుకు వాగ్దానముల గావించి వెంటనే దానిని భగ్గుపరచుటకు ఆవలంబించిన తంత్రములచే ప్రస్తుత రాజప్రతినిధిగూడ ఆవలంబించుచున్నాడను భావము ప్రజలలో వ్యాపించుచున్నది.

అల్పసంఖ్యాకులమని చెప్పుకొను కొందరు గావించుచున్న ఆందోళనమును యామాబ్ హస్సన్ గారు నిరసించుచు వారు భారత స్వాతంత్ర్యమునకు శత్రువులని నుడిచిరి. భారతజాతి, హిందువులగు మహమ్మదీయులగు విభేదింపబడి యుండుట దురదృష్టము, కాని జాతీయ విషయములయందు మతప్రసక్తి కవకాశము లేదు. ఈ కేళముగల రాజకీయపక్షముల నన్నిటిని మూసలో వేసి కరగించి ఒక్క జాతీయపక్షముల నేర్పడవలెను. ఈ పక్షము భారత స్వాతంత్ర్య శత్రువుల నెదుర్కొనవలెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నీ దేశమున మరియొక పక్షమునకు తావులేదు అని యామాబ్ హస్సన్ గారు నుడిచిరి.

టి. వి. నెంకటరామ శాస్త్రిగారు

భారత సేవకసమితికి ప్రజలు, తోడ్పడి ప్రోత్సాహ మొసగవలెనని విజ్ఞప్తి యొనర్చుచు గోకలే జీవించి యున్నను ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు మారయుండెడిది గాననియు గాంధీ మహాత్ముడు గోకలే సంత గౌరవించినను తాను సత్యమని నమ్మినదానిని వదలెడువాడు గాదనియు నుడిచిరి.

మితవాదుల తత్వము

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు, ఆదినమున ప్రసంగించినవా రందరును, మితవాదుల నితనిగురించి నిరుత్సాహకరముగ, తుమాహూహ్యముగ ప్రసంగించినందుల విచారమును చెలిపిరి. మితవాదులు తమమగురించి విచారపడ నజసరములేదు. మితవాదులు, వాదనాపటుత్వవిజయమునందు విశ్వాసము గలవారు. పటుత్వమును వాదనలన ప్రతిపక్షులకు నచ్చునటుల చెప్పి వారి కష్టముల తా మర మొనర్చుకొని రాజీగా వ్యవహారముల పరిష్కరించు కొను పద్ధతియందు మితవాదులు విశ్వసించురు. భారతదేశమున కొందరిపు సేవార్థమున వీడి, సామదాయకొద్దయములనుననే కార్యసాధనమగునని భావించుచున్నారు. మన మిపు డీ రెండుమార్గములు చీలిపోవు అదేశమునందున్నాము. వాదనాపద్ధతిని వదలి కొందరు అన్యమార్గమును ద్రోక్తున్నారు. కాని మనకామార్గమున విశ్వాసములేదు. రాజకీయపక్షము లన్నిటిని మూసలోవేసి కరగించి ఒక జాతీయపక్షము నేర్పరపవలెనని యామాబ్ హస్సన్ గారు

నుడిచిరి. మాన ఎప్పుడును ఉండనేయున్నది. విషయస్థితి యందున ఎపుడును మితవాదులు జాతీయక్రేయస్థుల విషయనాడలేదు. మైనుసంఘ బహిష్కార వివిషయములయందువుచేసెను. కనుక వారావిషయమున భయపడ నక్కరలేదు.

“నేను ఈ మధ్య కొన్ని జిల్లాలలో సభలయందు మధ్యస్థ సిండునట్లు, రాండుటేబిలు సమావేశమున కొంత వాదించినను గూడ అధినివేశ స్వపరిపాలనము నొనర్చునెడల మిత్రమిత్రములకు నిశ్చయించితిరి? అని పలువురు ప్రశ్నించిరి. మా వాదనలు విఫలమైనయెడల సామదాయకొద్దయమును ప్రారంభించి ప్రభుత్వము నెదిర్చెదమని నేను చెప్పలేను. సంభవించునల చేసెదమని చెప్పటకంటె మోసకృత్త్యము మరేమియులేదు. మా వాదనలు విఫలమైనయెడల నా విషయమును ప్రపంచముయొక్క అభిప్రాయమునకు వదలివేసెదము. ఎంతటి బలముమైన ప్రభుత్వమైనను ప్రపంచముయొక్క అభిప్రాయమున త్రోసివేయజాలవని మానమృతము” అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను.

అధ్యక్షునకును ఉపన్యాసకులకును భారత సేవకసమితి కార్యదర్శియగు వేంకటగుబ్బయ్యగారు కృతజ్ఞతావందనము లర్పించినవిమ్ముట సభ ముగిసెను.

శ్రీశైల యాత్రీకులకు వైద్యసహాయము

ఆత్మకూరు అసిస్టెంటు సర్జనుగారు కోరిన సంజాయిషీ నియ్యగలరు

ఆత్మకూరు, ఫిబ్రవరి 20:—మేజేజీమెంటుబోర్డు అధ్యక్షులగు రామయ్యగారిట్లు ఆత్మకూరునుండి తంజినపేరి:—ఆత్మకూరులో తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయము గలదు. శ్రీశైల యాత్రీకులకు కావలసిన సంజాయిషీ యావత్తును ఒక సంవత్సరముచేయుటకై ఒకసలహా సంజాయిషీ కార్యాలయము తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయములో నెలకొల్పబడినది. యాత్రీకులేవిధిమైన సంజాషీ కావలసియున్నను తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయములోని సబుఅసిస్టెంటు సర్జను గారికి మనవిచేసికొనవచ్చును.

పూజాసమితియందును శ్రీశైలపునర్ధరం సంఘమునందును సభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు. రాకపోకలకు కావలసిన బండ్లువగైరా సప్లయలు కూడ సబుఅసిస్టెంటు సర్జనుగారు చేయగలరు.

పెద్దచెరువునరకును మోటారుకారులు నడచుచున్నవి. యాత్రీకు లీమోటారుల సౌకర్యమును వినియోగపరచుకొన గోరెనను. కావలసినవారు ఆత్మకూరు సబు అసిస్టెంటు సర్జనుగారికి తంజినా వ్ర నంపవచ్చును. (తంతవార్త)

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమై

సమై ఆరంభమై 17 ఏళ్ళము లైచది

రైలుమార్గము వెంటనున్న మిల్లులు కొన్ని మూసివేయబడనున్నవి

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—సమై షీజించుచున్నదని రైల్వే ఏజెంట్లు ప్రకటన చేయుచున్నాడు. కాని పనిసాంప్రద సంఘముల కాఖా కార్యాలయముల నుండి వేర్వేరు ప్రేమముల నుండి వచ్చెడి రంజితాద్దల నలన సమై మరంత భీష్మించి తీవ్రమగుచున్నదని తెలియుచున్నది.

సమై యథావిధిగా నుండుటవల్ల జి. ఐ. పి. రైలుమార్గము వెంట నక్కడక్కడ నున్న మిల్లులు కొన్ని వ్యాపారము సన్నగిల్లుటవల్ల మూసివేయబడుచున్నవి.

రైల్వేవారి బసలలోనుండి సమైగా మలగుచున్న పోలీసుజులుములో రైల్వే అధికారులు పోలీసులను నిర్దురు. పోలీసులలో కలెక్టరుగారు, మేజిస్ట్రేటుగారు, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు పెద్ద పోలీసుపటాలముతో గాంధ్రను భార్యాబిడ్డలతో సహా రైల్వేబసలలోనుండి వెళ్ళి గొట్టిరి

గోపాల్ శ్రీలగూడ దొర్లనమ్మ వేంకటేశ్వరయ్యగారు సమైవారులు కొంత సత్యాగ్రహముచేచు నుద్ద్యోతులైరి. (ప్రతే)

కనువిద్వారి వనతిగ్రహము

ప్రథమవార్షికోత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

పెజవాడ, ఫిబ్రవరి 19:—నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు ఈ పట్టణమున నున్న “గండికొల్ల భవనము” నందు కమ్మ విద్యార్థి వనతిగృహముయొక్క ప్రధమ వార్షిక తోత్సవము వి. యస్. హైదర్‌నాథ్, బి. సి. యస్. గారి అధ్యక్షతన జయప్రదముగ జరుపబడినది.

అంతకుముందు కొంత సంభాషణలు జరిపిరి. ముగిసిపోతే
పాల్ మాస్టరు ప్రాయత అత్తలి గురుమూర్తి
పాల్ మాస్టరు యువకులయొక్క ఆశయములను గూర్చి ముచ్చ
టించుచు నిట్లు చెప్పిరి. "ప్రతి మనుజుడు ఈ ప్రపంచమును
అర్థించినందులకు ఏదియోయొక్క కార్యమును చేయవలెను.
ప్రతి విద్యార్థియు తాను పెద్దవాడైన పిమ్మట ఏకార్యమును
ప్రకృతించవలయును, అను నిషయమును గూర్చి పిన్నవాటి
నుండియు దెలిపించుకొను చుండవలయును. ఏకార్యమును
చేయ సంకల్పించుకొనునో, అందులకు అర్హుడగుటకు గాను
విన్నతము నుంకి యత్నించుచుండవలయును.
ఏకార్యమును సాధించుటకైనను కఠినపటుత్వము ముఖ్యముగ
జావలసియున్నది. దృఢమైనకఠిన ముండినగాని నిశ్చలమగు
సన్మోనిశ్చయము లభింపనేరదు. బలిష్ఠుడగువానికి శ్రీకాకు, కోప
ము, ఉండవు. జ్ఞానోపాజ్ఞనకై యువకులు బాగుగ శ్రద్ధ వహిం
చులెను. ప్రతివారివద్దనుండెనుమంచినిగ్రహింపవలెను. చెడు
సన దాపునకు రావీయగూడదు. ఎల్లరను మర్యాదతో చూడ
వలెను. ఎల్లప్పుడు స్వార్థత్యాగమును ఆచరణయందు పెట్టి
నిర్దుష్టగుండవలెను. శీలమును పెంపొందించుకొనవలెను. పరా
జయమునకు భయపడక పరిచేయబూనినచో చిట్టచివరకు జయ
లక్ష్మి నరింపగలదు. ఎల్లప్పుడు ఉన్నతాశయములను మనకు నిం
డించుకొనవలయును. న్యాయమార్గము నవలంబించి ఉన్నతిస్థా
నకు నలంకరింపవలెను. న్యాయమునకు భంగము వాటిల్లినప్పుడు
ఉస్థానమును విడువవలయును. కేవలము, ద్రావ్యము ఉద్యోగముల
ఎలాగైనా ఉత్తమమైన శీలములైననే గొప్పతనమును సంపా
దించగలరు. సర్వకాలననీయందు నిమగ్నై యుండవలెను.
భారతమాతృసేవకు గురింగవలయును. పిమ్మట కార్మదర్శిగారు
నివేదికను నిడివిరి.

దొండపాడునివాసులకు పట్టాభిషేకము సత్సవారాయన
చాదరిగారు అప్పగించుచు పనులను చేసే సభ్యులు ఆశ్చర్యపడు
నట్లు చేసిరి.

తెలంగాణ పరిధిలోని పలుకులను కాపాడే అనుబంధం మంచి పని చేసింది. 20 ఏళ్లుగా పలుకులను కాపాడే అనుబంధం కాపాడుతున్నట్లు తెలుసుకున్నాం. వేదికాని నోటితో పట్టుకొని జాతునిటు చాలక గానం చేసింది.

పదునెనిమిది కాటాధాన్యపు బస్తాలను ఐక్య సలమనందు,
నుకొని ను వాయాసముగ ని తినేనరి

పాపి ఇట్టి అధ్యుత్తముగ పనులను చేసినందులకు ఎల్లరు ఆశ్చర్య

అట్లుకొలదిగాను సభను ముగించుచు వసతిగృహముయొక్క పోలినంతవఱకు ద్విరళలో పూర్తికావలయుననిరి. వసతిగృహమునందు కేరలము కమ్ముగలజాలిన కౌతయిరకలకూడ ప్రవేశమొనరును. బాసగనుండుననిరి. ఆర్యగృహమునకు పవనలకు చూచుచు బూరి సభనారాయణవాదినీ రినిహృద్విప్రశంసావాక్యములను పలికిరి. వసతిగృహమునందు ఎందరిని ప్రవేశింపజేయుట వీలుగలదో, అందరికీ చేర్చుకొనవలెనుగాని ఎక్కువమంది చేరినచో గందరగోళముపొప్పి నడుపు సాగదనిరి.

స్వత్వంలను, సభ్యత్వంలను నూత్నికై - రామశేషయ్యచౌదరి
గాన సంసములను చెప్పును కమ్మనపల్లెలో కమిటీసమక్షమున భా
ష్టాన సంగీతారాధనచౌదరిగారికి బంగారుపతకమును ఇచ్చెద
మని ప్రాంగణమున నిలిచిరి.

పం. 7-30 గంటలకు అతిథులకు భోజనపు వినుగు సెలవుదేను.

బాపట్ల న॥ జడ్చి కోరులకో

O. S. 39/14.

ప్రాస్థానవాది:—రాష్ట్రపతి కోటయ్య,

ప్రతివాఁడు:- - పచ్చిపురుసు భిక్షయ్య వగైరా.

[illegible]

వి. ఎల్. సుబ్బారావు,
(ట్రాన్స్ ఫర్ వాదితరపున అడ్వోకేటు.

‘వెలువడినది’

ఆంధ్ర భారతకవితావిమర్శనము: (ఆంధ్రగ్రంథమాల ౧౨-వ గ్రంథము) క్రొను
ర౨౦ పుటలు. వెల రు. ౨-౦-౦.

గ్రంథకర్త: కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, యం. ఏ.,

ప్రకాశకులు: ఆంధ్రగ్రంథమాల; 2, తంబశెట్టివీధి, చెన్నపురి.

ఈ గ్రంథమునందలి విమర్శింపబడిన ఈ క్రిందివిషయములే దీని ప్రశస్తిని వేసొళ్ల
చాటుచున్నవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయము ; ఆంధ్రనుహాభారతము :

విమర్శనపద్ధతులు అంధ్రవాఙ్మయయుగములు ప్రాచీన దేశకాలపరిస్థితులు, చాళుక్యుల కాలమున నాంధ్రభాషాస్థితి, అహదనకరశాసనములోని తెలుగుభాగము, చాళుక్య భీమరాజు శాసనము, ద్విహినీశాసనము, యుద్ధమల్లుని శాసనము, శిష్టభాష, జానుదెనుగు, భారతరచన-
 ఛందస్సామ్రగ్ని, ప్రాచీన భాషాస్వరూపము-జన్యభాషలు.

మతస్థితి-వాఙ్మయము :

భారతరచన-అవతారికలు, నన్నయచైతన్యదృష్టికి నిదర్శనములు, నన్నయ తరువాతి
కాలస్థితి, ఆరణ్యపర్వశేషపూర్ణప్రశంస, ఆరణ్యపర్వశేషమునందలి తిక్కన యనుకరణములు,
తిక్కన భారతరచన, తిక్కన అద్వైతభావము, తిక్కన యవతారికలు, తిక్కన కవితా
వేశము.

తెక్కనార్యుని కళాప్రతిభలు :

విరాటపర్వకథ, అందలి వస్త్రైక్యము, పాండవప్రవేశము, శమిష్ఠముపై నాయుధ నిక్షేపణము, బ్రహ్మన్నల సారధిగాఁ గుదురుకొనుట, విరటునికొలుపు-భీముఁడు, కీచకవధ ఘటము, కీచకవధానంతర విశేషములు.

భారతాంధ్రీకరణము—తిక్కన :

విరాటపర్వము—ప్రబంధలక్షణములు, మూలకథపై తిక్కనవేసిన యాచిత్యముద్ర, తిక్కనాశ్రయి వర్ణనలు, ప్రకృతివర్ణనలు, తిక్కన మనోవృత్తివివరణశక్తి, నాటకకళా చాతుర్యము, తిక్కన శృంగారవర్ణనలు, పాత్రపోషణీతులు, రసపోషణీతులు, నాటకరీతులు, తిక్కనాశ్రయి భాషాశైలులు, పూర్వోత్తరసందర్భములకుఁ జక్కనిసాంధిక కల్పించుట, ఉపమాలంకార ప్రయోగము, సందర్భానుకూలముగ భావమును స్ఫురింపజేయు పదరచన, ఆగ్రభాషా జాతీయప్రయోగ నైపుణ్యము, అర్థముమాజీరి ధాతువులు, పదజాలము, కారకవిశేషములు, ఉపసంహారము.

పాపనాశం మిల్లుపనివారల సమే

శ్రీయుత బి. శివరావు గారి రిట్లు వాయించు స్వారు:—

పాపనాశం సమైదాదులు తమ స్వంతయూనియను శేర్వోదయ
కోసమైనవియు, తమకు చెల్లింపబడుచున్న కూలీలు, తమ పని
యొక్క వరతులు, మొదలగు వివిధముల గూర్చి, యితర
మిల్లలయొక్క సిద్ధిగతులలో సరిపోల్చుచు నొక స్టేట్సు మెం
టును తయారు చేయవలెననియు, తిరునల్వేలిజిల్లా కలెక్టరు ఆగు
గెల్లెట్టిగారు మామిందుబజూడ నాకాశ్చర్యము గలుగెచున్నది.
అజ్ఞానులగు మిల్లుపనివారల తమ యూనియను శేర్వోదయ
నుటకును, తమ కష్టముఖముల గూర్చి ఉధికారులకు విన్నపము
గావించుచు లగును, అన్యుల సహాయమును
కోరగూడదని గెల్లెట్టిగారు సలహా
గావించుచున్నటుగా గాన్పించుచున్నది. ప్రేమ యూనియనుల
యొక్క కార్యనిర్వాహక వర్గములో సగముసంఖ్యవరకు
అన్యులు చేరియుండుటకు ప్రేమ యూనియను చట్ట మొప్పుకొ
నుచున్నదిని గెల్లెట్టిగారికి తెలియునా? మరియు, తామునూచి
చిన యాయనాధ్యయను కార్యమును పాపనాశం పనివారలు
నెరవేర్చుగలిగినప్పటికినిగూడ, ప్రేమ యూనియనులో సభ్యు
లుగా చేరిన సమైదాదులు తిరిగి తమ మిల్లుపనిలో జేర్చుకొనబడ
వీలుండదని, సదరు మిల్లుమేనేజరు సమైదాదులకు స్పష్టముగా
జెప్పియున్నాడని గెల్లెట్టిగారికి తెలియునా? మరియు, ప్రేమ
యూనియను చట్టముక్రింద శేర్వోదయ విచారణోర్ధయొక్క విధు
లగూర్చి గూడ గెల్లెట్టిగారు జ్ఞానసూచ్యులుగా గాన్పించు
చున్నారు. చట్టము యొక్క రిపబ్లికన్ ప్రకార
ము స్థానిక ప్రభుత్వము వారు తమ
స్వంతవాద్యతవైని యొక విచారణోర్ధయగాని లేక యొకరాజీ
కుదుర్చు బోర్డుగాని నియమించుట కధికారమును పొందియు
న్నారని నేను గతసోమవారమున హామీమెంబరు గారికిని
వాకార్యదర్శినిగూడ దెలియుంటిని. 4వనెక్కు ప్రకారము

ఆట్టికోర్టు (లేక బోర్డు) ఒక స్వక్రియో మాత్రమేగాని లేకయొక
కమిటీతోగాని గూడియుండవచ్చును. ఆలేట్టిగారు సమ్మెదారల
కు నిధించినపనులే ఆట్టికోర్టు నిర్వహింపవలసిన పనులయి యు
న్గు.

ప్రస్తుతము పాపనాశములో ముక్తమే అర్హురీ బుట్టియు
 న్నది కాని, పాపనాశం విల్లులుజనమానుని క్రిందనే మధురలో
 ను తూత్తుకుడిలోను అంతకంఠై పెద్దవిల్లులు పనిచేయుచు
 న్నవి. ఈపలములలో విల్లుప ని వార లు స్థితిగ తు లు
 చాల % ముగానున్నవి.

మధురలో మిల్లుపనివార లిడివరకే సమ్మెకు గొర్రపడియినారు. ఈవిషయమన మిల్లుయజమాని కొంతవరకు సద్భావము జూపవచ్చుననియు, తేనిచో ప్రభుత్వమువారయినను అల్లరి పెరగకుండ జూడవచ్చుననియు, నే నాశపడి, పనివారలు అల్లరిలోనికి దిగకుండ చేపియిండవలెనని సలహా గావించియున్నాను కాని మానవుని సహనమునకు పరిమితి యున్నది. యూనియను, నేర్యురుకుకొనువాళ్లు పనివారలకు లేదని యజమానుడు చెప్పగల రోజులు యిప్పుడు గతించినవి. ప్రభుత్వమువారు మిల్లుయజమానునికి భయపడి యీవిషయమన జోక్యము కలుగజేసికొన కున్నచో, పనివారలు అన్యాయమునకు లోబడి యూగకుండురని ప్రభుత్వమువారు తలంపరాదు. పాపనాశం పనివారలను, అంతకంటె నెక్కువగా స్త్రీపనివారలను, జూపుచున్న దైర్యమునకును, పట్టుదలకును, నేను వారి నభినందించుచున్నాను. ప్రస్తుత అల్లరియొక్క ఫలితముగా కార్మికోద్యమము దక్షిణభారతదేశమునందు వృద్ధిముగా నాటుకొనునని నేను నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాను.

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 20:—హైల్సాము ప్రభుగారు ఇం
గ్లాండులో లార్డు చాన్సలరు పనిజేసిన వారు బొంబాయి వచ్చి
యున్నారు. వీరు సేడు హెకోరుజూచిరి.

పార్కే డేవిస్ అండ్ కో, వారి ప్రత్యేక ఔషధములు

అద్రినెలిన్ ఇక్ హెలెంట్
ఉష్ణజ్వరము, ఉబ్బసము, గొంతుపుండు మొదలైనవి.
దీనిని గ్లాస్టిక్ నిబ్బులై సర్తో వాడవలెను.
ఒక ఔషు సీసా రూ. 8-8-0
డ్రై బెస్టివ్ టూనిక్
అండ్
గాస్ట్రిక్ సెడేటివ్ ఎలిక్సిర్
కలిసాయు.
పెప్సిక్, బిస్మత్, ప్రిన్సిపల్స్
4 ఔషుల సీసా రూ. 2-6-0 ;
16 ఔషులు సీసా రూ. 7-12-0.
క్లోరెటోన్
సముద్రజ్వరములు, నిద్ర పట్టనివ్యాధి మొదలైన వ్యాధులకు.
100 బిళ్లలు గల సీసా రూ. 6-8-0

యునిమాల్ టూత్ పేస్ట్
బూత్ అ. 1-12-0

సరియైన విరోచనాషధము
—టూర్టూలాక్స్—
పొంగునటి లవణము.
వైశ్యము, తలనొప్పి మొదలైన వ్యాధులకు.
సీసా రూ. 2-0-0
ఫెనాసిటిన్, కాఫియన్
మాత్రలు.
తలనొప్పి, నరముల నొప్పుల కుపయోగించును.
100 బిళ్లలుగల సీసా రూ. 2-0-0
ఎలిక్సిర్ బ్రోమైడ్
అండ్
నోరల్ సర్వీస్ సెడేటివ్.
అపస్మారము, మూర్చ మొదలైన
వ్యాధుల కుపయోగించును.
4 ఔషుల సీసా రూ. 8-6-0
16 ఔషుల సీసా రూ. 11-10-0

స్పెన్సర్ అండ్ కో, లిమిటెడ్., మద్రాసు.
SPENCER & Co., Ltd., MADRAS.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 21-వ తేది శుక్రవారము

మాఖ్యజ్వరాలు	మొత్తము రెడ్ 24 గంటలలో	అత్యధికము రెడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము రెడ్ 24 గంటలలో	అత్యధికము రెడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము రెడ్ 24 గంటలలో	అత్యధికము రెడ్ 24 గంటలలో
గోహల్ పూర్	84	64	...	3.8	+	8.1
విశాఖపట్టణము	83	66	...	1.7	+	0.6
కాకినాడ	83	67	...	0.1	—	0.8
మచిలీపట్టణము	87	69	...	0.8	—	0.2
కర్నూలు	94	68	...	0.1	—	0.2
బళ్లారి	90	67	...	0	—	0.2
అనంతపురం	...	...	...	0.1	—	0.8
కడప	91	73	...	0.4	—	0.1
కల్లూరు	86	72	0.1	0.7	—	1.1
మద్రాసు	84	74	0.8	8.7	+	2.0
కడలూరు	85	74	+	17.4	+	15.0
కల్లూరు	82	69	0.2	1.9	+	0.2
సీలము	92	68	...	0.8	—	0.2
కోయంబత్తూరు	88	70	...	0.8	—	0.5
తిరుచనాపల్లి	91	74	...	2.1	+	0.8
నాగపట్టణము	84	74	0.1	17.5	+	15.2
గుంటూరు	90	73	...	8.0	×	2.1
తూంబక్	86	77	...	4.4	+	1.6
పాలంకోట	...	...	...	5.4	×	8.1
తిరువేంద్రవరము	85	74	...	0.8	—	0.8
భీమిక్	88	73	...	1.1	—	0.2
కాలికట్టు	81	69	...	0.2	—	0.4
మంగళూరు	89	71	...	0.1	—	0
తంగుటూరు	87	59	...	0.8	+	0.5
మెర్కార	81	59	...	0.1	—	0.1
కొడెకనాల్	87	48	...	8.4	—	0.1
కూమార్	68	80	...	4.1	—	...

సర్కారులు:—గోపాలపురము, విశాఖపట్టణములలో
రాత్రినేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.
దక్కన్:—కడపలో మబ్బు దట్టముగ నున్నది. కడప
జిల్లాలో పగటినేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నూటకము:—మద్రాసులో 0.8" వర్షించెను. ఇతర
చోట్ల చురుకులుపడెను. మబ్బు విస్తారముగా నున్నది. పగటి
నేడిమి తక్కువ. రాత్రినేడిమి ఎక్కువ.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్,
సహాయ వాతావరణావ్రక్షాడు.

భోర్లు నెంటుజారి గెజటు

18-2-30

నాగేశ్వరం
ఎం వెంకటరామయ్య (జిల్లామహాసము) గారు సభాధి
నేటు జిల్లా గా మచిలీపట్నం జిల్లాలో ప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిరి.
రింగ్యూ కాళి
ఎం లక్ష్మీనరసయ్యపంతులుగారు గంజాం ప్రెజిడెన్సీ
కలక్టరుగా నియమింపబడిరి.
అభ్యుద్ధికారు
ఆర్. దేశికాచారిగారు సహకార సంఘముల డిప్యూటీ
ప్రొవైడర్ గా తేజవాడకు, జి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు నవాకర
సంఘముల డిప్యూటీ ప్రొవైడర్ గా కడపకు, నియమింపబడిరి.
నాగేశ్వరం
కృష్ణాజిల్లా దేవాలయములలోకి క్షత్రియవారు సభ్యులుగా
ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.
1. రా. బ. వెంకటేశ్వరమూర్తిరావు పంతులుగారు
(రిటైర్డ్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు.)
మచిలీపట్నం
2. ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు గారు- భూస్వా
మి, నూజివీడు
3. చంద్రనరసింహ లక్ష్మీనరసింహంశాస్త్రిగారు (జగ్గయ్య
శేట తాలూకాలోని సభ్యులు)
4. రాజా నూర శే ని వెంకటనారాయణరావుగారు
(తూర్పుమైసూరు జమీందారు.)
5. శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య అప్పారావుగారు-
(మిర్జాపూరు జమీందారు)
6. శ్రీమన్ నారాయణ అప్పారావుగారు- (గొల్లపల్లి
జమీందారు)
7. కంఠేటి నుబ్బరాజుగారు (భూస్వామి), కైకలూరు
8. అడుసుకల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు
9. కాజ లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు.
10. మండల రామస్వామిగారు.
11. కోమలి వీరయ్యపంతులుగారు (పేకిలు, తేజవాడ)
12. రా|| సా|| గడ్డపల్లెటి వెంకటరత్నం పంతులుగారు
(భూమి తనఖా బ్యూరో అధ్యక్షులు, గడ్డపల్లెడు, గుడివాడ
తాలూకా.
జె. మల్లపరాజుపంతులుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లా
జోర్డు యింజనీయరుగా నియమింపబడిరి.
మోతే నరసింహరావుగారు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని
మొంబరుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.
ఇన్నెయారి కోటయ్య చౌదరిగారు గుంటూరు జిల్లా
జోర్డు మొంబరుగా నరసాపురం తాలూకాలోని నెన్న
కోటడిరి.
హిందూ మతాదాయముల చట్టముక్రింద 1926 లో
నేర్పాటు చేయబడిన కృష్ణాజిల్లా దేవాలయములలోని ప్రభుత్వము
వారిందుమాలమున రద్దుగావించి, దాని సానమున మరియొక
క్రొత్త కమిటీని 12 గురు సభ్యులతో నేర్పాటుచేయుచు
న్నారు.

విద్యాశాఖ

చిత్తూరు జిల్లా విద్యాసంఘమునకు మిసెస్ ఇ. వెలిరా
గారు మొంబరుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.
జూనియరుశాఖ
చిత్తూరు వెంకటేశ్వరయ్య పాఠశాలయ్యరు (మైకో
బ్లూ ఆడ్యోకేట) గారు మైకోబ్లూ జూనియరులైన అశిషునలు
అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.
అటవీశాఖ
ఎం. అమీరుపాదుషా సాహెబ్ గారు పశ్చిమకర్నూ
లుజిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.
ప్రెద్దశాఖ
ఆర్. ఇ ఎన్ ముత్యయ్యగారు మద్రాసు గవర్నమెం
టు ఆప్టల్మిక్ ఆఫీసరుగా అసిస్టెంటు సర్జనుగాను, కె. శేషు
గోపాలరావునాయుడుగారు రాయశేట గవర్నమెంటు ఆఫీ
సరుగా అడిమనలు అసిస్టెంటు సర్జనుగాను,
కె. కె. తిరుపాదగారు విశాఖపట్నం జిల్లా అసిస్టెంటు
మెడికలు ఆఫీసరుగాను,
జె. దేశిఖామణిగారు రాయపురం మెడికలుస్కూలు
లో రిజిస్ట్రార్ న్యూటికీని, నియమింపబడిరి.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ ఫిబ్రవరి 19:—విన్న సాయంకాలము కాకి
నాడ దివ్యజ్ఞాన సమాజమందిరమున అంజిత్వాతీయ సమితి అధ్య
క్షుడును సభ్యులును పండిత సీతానాథ తత్త్వభూషణగారికిని
ప్రాశెస్సురు ధీరేంద్రనాథ చౌదరి వేదాంతవాగ్గే గారికిని గౌర
వాగ్మి కొందిరు పట్టణమిక్రలతో ఆల్పహరవిందు గావించిరి.
అతిథుల యిద్దరి సుగంజనుమచేయుచు సంతోషమును తెలియ
జేయుచు సమితి అధ్యక్షుడు ఉపన్యసించెను.
పండిత సీతానాథ తత్త్వభూషణగారు ప్రభుత్వతర
మిచ్చుచు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. అన్ని జాతులు కలిసి విద్య
భావముతో మెలిగియుండుట ఘనమైనవిషయ మని చెప్పుచు
సంఘములోనుండి నానాజాతుల వివిధ మతము లభివృద్ధి
ములను రెండవవారు అంగీకరింపక పోయినప్పటికిని హిందూ
హించి ఆదరించినప్పటికీ ఆ సంఘముయొక్క అభివృద్ధి నిమి
తము పెంపొందుట కల్గుననియు ఎక్కడ అట్టిసహనము లేని
వదుచున్నదో, అక్కడ మతకలహములు కలుగుచున్నవి. అందుచేత
మానవప్రేమను పురికొల్పి విద్యనియ్యవలసియు, స
ననియు ఉపదేశించిరి.
హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటములకు గౌరవము లు
సంగతి రెండవవారు తగురీతిని గ్రహించి సహింపకపోవుట
నియు ఈ అవివేకము పోవుటకు జ్ఞానసంపద కలుగవలసినదియు
ప్రతి జాతియు నితరజాతుల విజ్ఞానమును గ్రహించుచు అట్టి
వృద్ధి పొందవచ్చుననియు స్పష్ట చేసినప్పటికీ అంజిత్వాతీయ
సమితి యగుననియు ప్రాశెస్సురు ధీరేంద్రనాథగారు తెలియ
జేసిరి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(21-2-30)

సీమజవుళి దినుసులు

ఇటీవలి గజముల పీస్ ధరలు ర.అ.పై
కొరికంములు:—మంగిసమాన్లు 22 X 22 (బి) రు 7-9-0
సాధారణకరణ రు 7-0-0 "సింహము" 22 X 22
(బి) రు 7-8-0 సాధారణకరణ రు 6-8-0 "ఇంజను"
22 X 22 (బి) రు 7-7-0 "సింహము పాము" 22 X
22 (ఎ) రు 7-7-0 సాధారణకరణ రు 6-9-0
చలువ:—మంగిస 22 X 22 (బి) రు 8-7-0 సామాన్యకర
ణ రు 7-14-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 8-4-0
సామాన్యకరణ రు 7-6-0 "సింహము, పాము"
22 X 22 (బి) రు 8-5-0 సామాన్యకరణ రు 7-7-0
"అమెజాను" 22 X 22 (బి) రు 8-6-0 సామాన్యకర
ణ రు 7-8-0 "ఏనుగు" 22 X 22 (బి) రు 8-5-0
సామాన్యకరణ రు 7-7-0.

చురుకులు:—1708 (నెట్) రు 11-4-0
జి. జి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ 9000" రు. 12-0-0.
నూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టలు) ట్రాక్ రు 5-2-0
నెంబరు (కొంగ) చలువ ("ఎనిటిక్స్-టో") రు 5-15-0
చురుకు (నాగకన్యక) రు 5-18-6 చలువ (నెట్) రు 6-2-0 చురుకు
(గ్రెడ్డజెండా) రు 6-0-0 పచ్చగుట్టము (ఎట్ట) రు 7-5-0
టి. జి. సిక్స్టీస్ అనాస్ రు 8-5-0.

50 జూబ్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
రెడ్ బాల్ రు 10-5-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టు) అడకత్తెర
సి. (ఎట్ట) "ఫ్లోయింగ్" మార్కు
సి చురుకురణ రు 8-0-6 ఎద్దుగడియారము రు 7-9-0

పొట్టుజట్టు రు 8-0-0
పెన్సిల్స్ రు 7-10-0
బాబుడి రు 7-15-0
పెన్సిల్ గాడు రు 9-8-0
ఇండియా బ్రెటానియామార్కు తెల్ల రు 9-9-0
2/64's Rs. 8-5-0. 2/84's రు. 12-4-0
ఇత్తడిరేకులు—(డిట్-మెక్) రు 248-0-0
డిట్ (క్రాసాండ్) రు 284-0-0
బాగిరేసు రు 880-0-0
డిట్ రు

సి టెంబరు 50 సెల:—

గ్లాస్-హౌస్ ("చెయ్యి") రు 11-2-0
బర్మీ "స్టాక్" రు బర్మీ "టవర్" రు 9-8-0

మార్కెట్-రమూటయొక్క ధర:—

వావా "రెడి" రు 28-8-0, ఫిబ్రవరి 28-0-0. మార్చి
రు 28-0-0 ఏప్రిల్ రు 28-0-0
జేరు నెలక నూనె:—సీపాలలో రు 98.
అముదము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 98.

నదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు(8 టు-9) "అఫ్ కంట్రిన్" రు 0-14-0 టు 0-14-6
" (రేలిక) " రు 1-0-6 టు 1-1-0
" (7-9) బెంగళూర్ రు 0-14-6 టు 0-15-9
" (రేలిక) రు 1-1-0 టు 1-1-8
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాడ్ రు 0-14-6 టు 0-15-9
" (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-14-9 టు 0-15-0
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-14-9 టు 0-15-8
గోరతోలు రు 0-9-0 టు 0-9-10
గోరమాడతోలు రు 1-0-9 టు 1-1-6
జుట్టమాడతోలు రు 1-11-0 టు 1-12-0

నెలక కాయలు

"మిడక" రకము 581 ఫ్రెంచ్ రు 48-8-0 టు (బి) 48-12-0
బాదా వ 1-కి రు 48-8-0 టు (బి) 48-12-0
బొప్పిదొంగి ది రెవరి 1-కి అడిపి రు 39-8-0 టు 40-0-0

కే డ రి స్

గంధక ర్త:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగంధమున కనవా
దము, లోక ప్రసిద్ధమున ఒక పీఠాంతరము. అందరునుచుచు
తెగినది. ముఖ్యతెలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ
గారి అమూల్యముగ పీఠిక గలదు. ధర 0—4—0
ఆంధ్రప్రత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(21-2-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా 164)	రు. అ. పై.
బెజవాడ "డిల్లీ"	12 8 9
తెనాలి (కొత్తవి)	13 8 9
ఉప్పడుబియ్యము	
నగర (కొత్తవి)	12 12 9
" (పాతవి)	12 10 9
మిమన్	10 12 9

నూకలు

రంగూన్ ఆఫీసు రకము:—	
ఎ 1 (బి 1-కి పా 202)	14 8 0
ఎ 2	13 0 0
ఎ 8	11 2 0
బి 1	13 4 9
బి 2	12 0 9
బి 8	11 0 9
బి 4	9 2 9
సి 1	12 8 9
సి 2	10 4 9
సి 8	8 10 0
బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.	
(బి 1-కి పా 202) 8 0 9 మొ 18 8 9 చలుకు	
నైగాన్ నెం. 1 (బి 1-కి పా 240)	15 0 0
" నెం. 2 (" 218)	13 0 0

పుట్టుబియ్యము	
తెలుపు (42 పళ్లు గలవి)	11 4 0
నలుపు	18 8 0
గోధుమలు	
కండ్వా (200 పానులు)	17 8 9
రాగులు	
బొంబాయి (68 పళ్లు గలవి)	7 12 9
దవనగిరి (65 ")	8 0 9

కాయధాన్యములు	
నెలకపప్పు:—	
రంగూన్ (బి 1-కి పా 192)	16 12 0
కరాచి (" 205)	
బెంగాలు నెలకలు:—	
పంజాబు (" 205)	17 10 9
బిహార్ " "	16 0 9
పెసలు:—	
రంగూన్ (" 195)	14 0 9
కంభంబెట్టు (" 208)	14 12 9
మరినా (" 195)	13 0 9
బహారి గింజలు (అర్రా " 205)	17 0 9
" (" 164)	14 4 9
" (కలకత్తా 205)	17 0 9
ఉలలు:—	
తిరుపత్తూరు (52 పళ్లు గలవి)	7 12 9
కడగం (48 ")	6 4 9
కంది పప్పు:—	
కాన్పూరు (బి 1-కి పా 205)	20 0 9
కలకత్తా " "	20 10 0
మినుములు:—	
రాయపూరు (" 218)	15 8 9
గుల్బర్గా " "	17 8 9
బమరా " "	18 4 9
విక్రాబాద్ " "	15 12 9

కేసరి పప్పు:—	
(మిమన్) నెం. 1 (" 205)	16 0 9
" 2 " "	15 8 0
" 8 " "	15 0 0
చిక్కుడు గింజలు (" 192)	11 8 0
అలచందలు (బావా):—	
(నెట్ నెజా) (" 195)	15 12 0
రంగూన్ (" 190)	14 8 9
గమనింపు:—ఈ వార్షిక రంగూను నంచి నూకలు 5600 మాటలన్ను, ధాన్యము 2500 మాటలన్ను స్తీరురు నుంచి వచ్చియున్నవి. బజారు మరుతుప్రసముగా యున్నది. బయటి ఆర్రు కొద్దికొద్దిగా వచ్చుచున్నది.	

శివాజీవ్యాయముమండలి

రాజోపు మా సము భారతదేశము దంతలను జూపబడు
శివాజీ మూడవ శతాబ్దోత్సవము సరిగా మూడేండ్ల క్రితముజరుప
బడిన యిదే శివాజీ మూడవ శతాబ్దోత్సవ సమయమున ప్రారం
భింపబడిన శివాజీ వ్యాయముమండలి వార్షికోత్సవము కూడ
జరుపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతం వార్షికోత్స
వము మూడురోజులు అనగా మార్చి 15 వ తేదీ, మొదలు
17 వ తేదీవరకు జరుగును. మార్చి 15 వ తేదీని వ్యాయము
విషయిక క్రీడలు జరుగును. ఈ వ్యాయముక్రీడలపోటీలు
15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ప్రారంభ మగును.

సమావేశము

మరుసటిరోజు అనగా మార్చి 16 వ తేదీని దేశీయ
వ్యాయముపద్ధతుల విషయమై సమావేశము జరుగును. ఈ
సమావేశము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు
ప్రారంభ మగును. శ్రీ యు. త. టి. యస్.
రామస్వామి అయ్యర్ గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నుడు
టకు దయతో అంగీకరించిరి. బి. మణివాళిచౌదరి బి. ఏ.
బి. యల్. గారు సమావేశ కార్యదర్శిగా నుండెదరు. భారత
వ్యాయమువిద్యాభిమాను లేల్లక సమావేశమునకు ప్రతినిధిగా
రావచ్చును. ప్రతినిధిగనుము రూ. 1

వార్షికోత్సవము

ప్రస్తుతం 35-వ వార్షికోత్సవము మార్చి 16-వ తేదీని
జరుగును. గా|| డా|| పి. సుబ్బారాయన్ గారు అధ్యక్షుత్వ వహిం
చెదరు. ఈసందర్భమున శరీరవ్యాయముప్రదర్శనము జరుగును.
పోటీలందు గెలిచినవారికి బహుమతు లొసగబడును.

శ్రీ శివాజీమహారాజ్ జన్మదినము శ్రీధత్రపతి శివాజీ
మహారాజ్ గారి జన్మదినోత్సవము మార్చి 17-వ తేదీని జరుప
బడును.

బెజవాడ

కృష్ణాజిల్లా పోస్టుమేనుల కాన్ఫరెన్సు
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఫిబ్ర 18:—కృష్ణాజిల్లాలోనిపోస్టు మేనులసభ యీనెల
16 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు బెజవాడపట్టణమునం
దున్న మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుపంతులుగారి టౌనుహాలులో
శ్రీయుత బొడ్డపాటి పూర్ణయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద
జరిగినది. సభకు 60 మంది పోస్టు మేనులు జిల్లాలోని వేర్వేరు
ప్రదేశములనుండి విచ్చేసిరి. ఆయాప్రదేశములలోని కష్టనిష్ఠుర
ములను ఎరికి వారు చెప్పుకొరి.

అధ్యక్షులవారు యూనియనువలన కలుగు లాభములను
విపులముగా నుడివిరి. ఈక్రింద నుదాహరింపబడిన తీర్మానములు
సభనా రేకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

తీర్మానములు

1. మద్రాసు రాజధానిపోస్టుమెన్సు యూనియన్
యొక్క బ్రాంచి బెజవాడలో స్థాపింపబడవలెను. ఈబ్రాంచి
యూనియనులో కృష్ణాజిల్లాలోని పోస్టు జవానులు విలేజ్ పో
స్టు జవానులు, మెయిలు జవానులు, ఉత్తరాలపెట్టెజవాను
లు, మెంబర్లుగా చేరవలెను
2. ఈబ్రాంచి యూనియనుకు బొడ్డపాటి పూర్ణయ్య
పంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నున్నకొనబడిరి. యం. వెంకట
రత్నంగారు కార్యదర్శిగ నున్నకొనబడిరి.
3. పోస్టల్ యూనియన్ పోస్టుజవానుల అభివృద్ధికై
సాయపడుటలేదు. కాబట్టి దానియందు పోస్టుజవానులు మెంబ
ర్లుగ చేరరాదు.
- 4 ఈ బ్రాంచియూనియన్ మెంబర్లందరు మద్రాసు
రాజధాని పోస్టుజవానుల మ్యూచ్యుయల్ బెనిఫిట్ ఫండులో
చేరవలెను.
5. ఈ బ్రాంచి యూనియన్ మెంబరు లందరు నెలకు
రు 0-4-0 చందా నీయవలెను.
6. అన్నివిధములకు పోస్టు ఆఫీసులలోని పోస్టుజవానుల
కందరికి యూనిఫారములను గవర్నమెంటువారు సప్లయ చేయ
వలెను.
7. పోస్టుజవానులలో తెలివి గలవారికి ప్రోత్సాహకర
ముగ నుండునటుల గుమస్తాగిరిల నిష్పింపవలయును.
8. బెజవాడలో ఎండవేడివి అపరిమితముగ నుండును
గనుక రెండు యూనిఫారములు, చెప్పులతోడు, ఒక గొడుగును
పోస్టు జవానులకు గవర్నమెంటువారు సప్లయ చేయవలెను.
9. పోస్టు జవానులకు ఏటేట రెండున్నర రూపాయలు
ప్రమోషన్ ఇయ్యవలెను.
10. పోస్టుమేన్ మహమ్మదు యాకూబుసాహెబుగారు
తయారు చేసిన చదివిన కష్టనిష్ఠురముల జాబితా గల రిపోర్టును
మద్రాసు రాజధాని పోస్టుమెన్సు యూనియన్కు పంపుటకు
తీర్మానింపబడినది.

‘మిలాప్’ పత్రికాసంపాదకులపై న్యాయస్థాన తీరస్కారాభియోగము

నిందితులకు 200 రూపాయల జరిమానా

మేజిస్ట్రేటును హేళనచేయు బామ్మలను ప్రకటించినందుట

లాహోరు, ఫిబ్ర 19:—లాహోరుకు ప్రకటనలో విచారణాధికారియగు మేజిస్ట్రేటునుగూర్చి బామ్మలను కొన్నింటిని ప్రచురించినందులకై లాహోరు ‘మిలాప్’ పత్రికకు సంపాదకులును, ముద్రాపకులును, ప్రచురణాధికారులును ఖుశాల్ ఛంద్ ఖుర్శిద్ గారికి 200 రూపాయల జరిమానా శిక్షను లాహోరు హైకోర్టువారు విధించిరి. ఈయభియోగమును న్యాయమూర్తులు ఫోర్డు, జఫరాల్, హిల్మతుగార్లు (ఫ్రో బెంచీ) విచారించిరి.

ప్రభుత్వ న్యాయవాది ఫిర్యాదు

ఫిర్యాది ప్రభుత్వన్యాయవాది న్యాయస్థానమున తగిన కట్టుబాట్లనేర్పరచుటకు లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న సైమత్ మేజిస్ట్రేటునకు చేతకాక, యాతడు పోలీసుల సహాయముపై నాధారపడి యుండెనని మిలాప్ పత్రికలోని బామ్మలు నూచించుచున్నవని ఫిర్యాదీవాదన.

సైమత్ మేజిస్ట్రేటు విచారణజేయుచున్న స్థలము అసలు న్యాయస్థానమును పేరులకే తగదని నిందితుల వాదన. న్యాయమూర్తులట్లుతలచుటలేదు. న్యాయపరిపాలన కాబోమ్మల ప్రకటన ప్రతిబంధకమని వారు నుడివిరి. మేజిస్ట్రేటును ధిక్కరించి, న్యాయస్థానమున నాతనికి వ్యతిరేక్తముగా నల్లరి జేయుట కీ ప్రకటన నిందితులను పురికొల్పును.

“నిజమో” అబద్ధమో—ఆ ప్రశ్నతో

మాకేమియు బనిలేదు!

సైమటు మేజిస్ట్రేటుకొద్దుల యధార్థముగా జరిగియుండిన సంభవములే యాబామ్మలు నూచించుచుండెనని నిందితులు ఆధారసహితముగా వాదించియుండిరి. కాని, యివి మయమున పాటించుట యనుచితమని న్యాయమూర్తుల యభిప్రాయము. ఏలనన, మేజిస్ట్రేటువారి సమక్షమున కేగుచెంచి, స్వయముగా విషయముల నెఱకపరచజాలడు. కావున నిందితులకు న్యాయమూర్తులపైన నూచించిన శిక్షను విధించిరి. జరిమానా వెంటనే చెల్లించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆయాసపడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెను శూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన శీత్రతగముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది శాశ్వతము ననుభవింపగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులంగల్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమంతటను శూలనొప్పిలకు, తిరిగి వాయువులకు, అతిసారమునకు, ప్రాంతికుపుసంబంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచుకొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెను శూలనొప్పి నివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమంతటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినించిన శిశువ్యాధిమందు. అది కోతెడికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్ఛిన్నము. 10 ఇందులో ముఖపదార్థములు చేరుటలేదు.

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూర్వీకమైన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రభుత్వనివారిణి

అరక్షణీయ

గ్రంథకర్త : శ్రీయుత సహజేవ సూర్య ప్రకాశ రావుగారు

రాజమహేంద్రవరమునందు సరస్వతీ గ్రంథమండలివారిచే అనుబంధమాలిక 15 వ గ్రంథముగా ప్రకటింపబడిన హిందూ సమాజ సంస్కారపరమగు నీనవలను కృత్యతతో నందుకొంటిమి. ఇంగ రాష్ట్రమునందలి పేరెన్నికగన్న గ్రంథకర్తలలో నొకడగు శ్రీ శరచ్చంద్రబాబుచే శ్రీకాంతయును శిర్షిక క్రింద ప్రకటింపబడిన నవల ననుసరించి యీ అరక్షణీయ వ్రాయబడెను. శ్రీకాంత యనునవలను జగద్విఖ్యాత పరాసుకవియగు రోమేష్ రో లెండుగారు చాల ప్రశంసించియుండిరి. కుటుంబములలో సోదరులకు పరస్పర కలహములు, సంపన్నుడగు సోదరుడు సామాన్యుడగు సహజస్మిని బహిష్కరించుట, లోకమున రూపమునకే గాని గుణమునకును గణ్యత లభింపకుండుట, మిత్రసంబంధములగు మూఢ విశ్వాసములవలన ఆత్మీయులుగూడ నిర్ధనులను యిడుముల పాలుచేయుట, నాగరకులనబడువారి యందుకంటె ఆనాగరకులయందే కనికరము ప్రేమ సారశ్రమ మున్నగు సుగుణములు హెచ్చుగానుండుట, ఉచితజ్ఞతయను ఉన్నతి విద్యయును గలవారుగూడ సంఘమునకు వెరచి మనస్సాక్షికి ప్రతికూలముగా మెలగుట మున్నగు విషయము లిందు సందర్భానుసారముగా చక్కగా వెల్లడింపబడెను. దీనిలో జ్ఞానద-ఆత్మలబ్ధులును యువతీయువకులే నాయికా నాయకులు. జ్ఞానదసుగుణ ఖనియేగాని యెక్కువ సౌందర్యవతి కాదు. ఆత్మలుడు విద్యాధికుడగు యువకుడు. ఉచితజ్ఞతయను బేదార్యమును కలవాడు. జ్ఞానవతిండి ప్రేమనాధుడు. తల్లి దుర్గావతీ, ప్రేయ నాధుడు కొద్దిజీతగాడు. అతిని తమ్ముడు అనాధ నాధుడు కొంత పెద్దజీతగాడు. వీరిద్దరికంటెను జ్యేష్ఠుడగు లోకనాధుడు మరణించినందున ధనవంతురాలగు నతని భార్య స్వర్ణమంజరి అనాధనాధుని యింటనే నివసించుచుండెను. ఆమె సంపన్నురాలగుటచే ఆతిథియింట పెత్తనమంతయు నాత డామెకే వశపరచెను. జ్ఞానది రూపవతి కాకుండుటవలనను ఎరకట్టు మొసగుట కు ధనము లే నందునను యామె కు వివాహము కాలేదు. ఆస్థితిలో ప్రేయ నాధునకు మరణమానస్సు మయ్యెను. తాను జ్ఞానదీదను పెండ్లి యాడెదనని ఆతులుడు మరణకాలమును ప్రేయ నాధునికి వార్తానమిరించెను. ఇది స్వర్ణమంజరికిప్రముతేదు. అనాధనాధుని పుత్రికసత్తులునకియ్యివలెనని ఆమె కోరుచుండుటచే నతులుని వశపరచుకొనుట కామె ధర్మకర్తలను వినియోగించెను. ప్రేయనాధుడు జీవించియున్నపుడు గూడ అన్నిదమ్ముల కన్యోన్యము కొరతగానే యుండెను. అతడు బాయినిపిమ్మట జ్ఞానదను దుర్గామణిని పోషింపవలసిన భారముగూడ ననాధనాధునిపై బడెను. అందువలన నా తిల్లి బిడ్డలు స్వర్ణమంజరి యీశతేవులకు గురిగావలసివచ్చెనది. చివరకు ఆమె ప్రాశ్నాహములన అనాధనాధుడు దుర్గామణిని తనపుట్టినింటికి పొమ్మనెను. విధిలేక ఆమె తనపుత్రికతో పారిపాలు అనుగ్రామమున తనసోదరుని యింటికిగెను. అనాధనాధుని భార్య దయామయియే యైనను స్వర్ణమంజరికి ప్రతికూలముగా మాటలాడుటకు తగినదైర్యముమెకు లేకపోయెను. ఆమెసోదరుడు కంభునాధుడు పూర్వార్చార పరాయణుడును స్వాధ్యపరుడునగుటచే తనమేనకోడలికింకను వివాహము కానందువలన తనకపఖ్యాతి కలుగుననుభీతిచే నామె నొకవృద్ధునికిచ్చి పెండ్లిచేయ నిశ్చయించుటయేగాక అందుల కంగీకరింపక తప్పదని సోదరిని నిర్బంధింపనాగెను. అతిని భార్య భామిని విద్యావతియు సౌందర్యవతియును కాకపోయినను సుగుణవతి యగుటచే దైర్య నాహసములతో భర్త నెదుర్కొని దుర్గామణిని జ్ఞానదను అటనుండి మరల స్వగ్రామమునకు పంపివేసెనది. వారు మరల స్వర్ణమణి అధికారమునలోనైరి. స్వర్ణమణి దుర్బోధనలవలన ఆతులుడు అనాధనాధుని పుత్రికను పెండ్లియాడుట కంగీకరించెను. వానితో దుర్గామణి ఆశలంఠరించినవి. ఆమెతోగ వీడితియై వృత్తినిొందినది. ఆమెకు దయాసంస్కార మొనరించుటకు అనాధనాధుడు ఆతులునిసహాయముకోరెను. అపుడు గంగాతీరమున జ్ఞానవతికి అగ్ని సంస్కారమొనరించి గంగానదిచేంత మార్చుండియున్నపుడు ఆతులునకు సహజమును నాదార్యము ఎరలజరిగినది. అతిదామెనోదార్చ తన యింటికి తోడ్కొనిపోయి ఆమెకు వివాహముచేసికొనెను. గాని యీ కుభముచూచి ఆనందింపగల భాగ్యము దుర్గామణిమాత్రము లేకపోయినది. గ్రంథము ముగియుదుర గ్రాంధికత్వైలో రసపత్తరముగా రచింపబడెను. ఇందు 12 ప్రకరణములును 118 పేజీలును కలవు. వెల రు 1-0-0.

స్త్రీలుకొన్నిలు సభ్యులుగ డి॥ బి॥ టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు, ఎ. రామస్వామి ముద్రాధికగార్లు చేర్చి ఇండియాగజెటులో ప్రకటింపబడినవి.

“ఆనంద” వచన గ్రంథరత్నమాల

రామాయణము

9 సంపుటములు.

భాగవతము

8 సంపుటములు.

భారతము

12 సంపుటములు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆంధు కంపెనీ, ఆనందముద్రణాలయము, మద్రాసు

ముఖ్య గమనింపు.

అనేకులు మా భారతి సంచికలను కూడ దినపత్రికతోబాటు హిగిన్ బాతముస్ట్రాలులందు విక్రయించుటకు యేర్పాటు చేయవలసినట్లు కోరినందున, ఆస్రకారమే ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు ఈ నెలనుండి యేర్పాటు చేయబడినదని ఇందుమూలముగ తెలియబరచుచున్నాము.

Table with 2 columns: Location and Agent. Locations include Secunderabad, Hyderabad, Bangalore, etc. Agents include Gunthakal, Kalyadi, etc.

మేనేజరు : భారతి, మద్రాసు.

“వశీకరలేహ్యము”

న 5

గంటకు సీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోరాడగల శక్తి నిచ్చును. సంసారభాఖ్యమును చక్కగ అనుభవించుటకు, రక్తము కుట్రపరచును. గోడ్రాండ్రు సంహారముకలిగించును. స్త్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిమాలయపర్వత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుణము లేదన్న వారికి డబ్బు వాసము అంపెదము. దీనిగుఱము పర్ణిమలకు దొరతన మొప్పుదు. వాడితీగుడు. డబ్బా 80 రు రు 8, 50 రు. 5-8. జర్మనుక్యాపుర్లు యొల్లగ సేరియాకు 80, రు 2/8 1980-వ సం॥ డైరీక్యాలండరు 8 అణాలు. డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాకోల్ సిటీ.

దంత చూర్ణము

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోములునల చిగుళ్లుగట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనండిపో బాంబాయి-మద్రాసు

“వ్యవహారవాధ్యత నెరుంగని అల్పసంఖ్యాకులు శాసనాధికారమును బోధించుచున్నారు”

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునడి అరచేతి వైకుంఠముచే
ప్రజలిక మోసపోయి

“శాసనోల్లంఘనమువల్ల దేశము అరాజకమగును
జాజ్ఞి సార్వభౌముని ప్రభుత్వము సాగించుటకు
శాసనాధికారము పూర్తిగా చలాయించబడును”

సంయుక్తపరగణాల గవర్నరుగారు శాసనసభలో
సంవత్సరసింధి

లక్నో, ఫిబ్రవరి 19:— సంయుక్తపరగణాల శాసనసభ
ఆరంభమైనది. స్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులు రాజీనామీ యుండిన
దున సభ్యత్వస్థానములు చాలవరకు ఖాళీగానున్నవి. ఉన్న సభ్యు
లు తమ నియమితస్థానములను అన్యోన్యముగా సంప్రతించుకొ
ని నిర్ణయించుకొని, సభలో నుఖాసీనులై కూర్చుండవచ్చునని
సభాధ్యక్షులు చెప్పిరి. క్రొత్తపార్టీలు ఏర్పాటుచేయుటకై
ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని తమకు తెలిసినదనికూడ సభా
ధ్యక్షుడు చెప్పెను.

సుధ్యాన్నము 12-30 గంటలకు గవర్నరుగారు సభకు
వచ్చి యిట్లుపర్యవేక్షించిరి.

ఈ రాష్ట్రముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి మీ
వద్దముచ్చటించుటయేగాక, యీ దేశమున కంతకును సంబంధిం
చిన కొన్ని ముఖ్యవిషయములను సేను ప్రస్తావించవలసియున్న
ది. గత నవంబరు నెలలో వైస్రాయిగారు చేసిన ప్రకటనను
గూర్చి మీరందరూ యోచన చేసియుండుదురు. లా హోరు
కాంగ్రెసు తీర్మాన ఫలితముగా యీ శాసనసభలో శ్రద్ధాసక్తు
లతో వ్యవహరించిన సభ్యులు అనేకులు సేడు తమ సభ్యత్వస్థా
నములను ఖాళీ చేసియున్నారు. భారతదేశము
యొక్క గ్రామీణ విద్యుత్తు మృగ్ధానమును
గూర్చియు రాజకీయ స్వాతంత్ర్య పరమానధిని గూర్చియు బ్రి
టిష్ సామ్రాజ్యాధికారుల సంకల్పభంగి ఎట్లున్నదో వై
స్రాయిగారు సదయోహృదయులై నిర్వచింపగలిగినందులకు నా
ప్రయత్న సాఫల్యతకు మనమందరము సంతోషించవలసియున్న
ది. భారతదేశముయొక్క రాజకీయ స్వాతంత్ర్యభివృద్ధి విష
యమై ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను భారతజాతీయ
ప్రతినిధులు సందర్శించున గతములో
సమావేశమై సంప్రతింపు సభ చేయుటకు వైస్రాయిగారుకామ
సిన ఏర్పాట్లను జయప్రదముగా సమకూర్చినందుకు మనము
క్లాఘించవలసియున్నది. ఇట్టి తరుణమును తృణీకరించుట గాని
వ్యర్థముచేయుటగాని, తగదు.

ఇటీవల లాహోరు కాంగ్రెసులో తమ ప్రాబల్యప్రభా
వమును చలాయించియుండిన అతివాదుల ధోరణి ఎట్లున్నదో
ఒక్కమారు ఆలోచించండి.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారతీయుల హక్కు అని
జనసామాన్యము దృఢీకరించుటకు కలుగలేదని మనము సులభ
ముగా గ్రహింపవచ్చును.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము త్వరలో లభించగలదనియు దేశ
మోక్షము చేరునలో నున్నదనియు, చేయబడుప్రకటనలు అర
చేతిలో వైకుంఠమును జూపుటవంటిదే. ఇట్టి యరచేతి వైకుం
ఠములనుగూర్చి యీ దేశములోని ప్రజలు యిదివరలో సలు
మారు వినియున్నారు. అట్టిమాటల కెట్టివిలువకట్టవలయునో
ప్రజలకు తెలిసినది. వ్యవహారజ్ఞానముగలవారు సాధ్యాసాధ్యము
లను ఆలోచించి యుండల
సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనయం దెంతసరకుగలదో తెలిసి
కొనగలరు.

మనమిప్పుడు మిథ్యాప్రపంచములో తిరుగుటలేదు. ఏ
పనుల కెట్టి ఫలితములు గలుగునో మనము తప్పక తెక్కచేసి
చెప్పగలిగితి విషయములనే మనము యాలోచింపవలసి
యున్నాము.

శాసనోల్లంఘనము రానున్నదియని చెప్పినప్పుడు చొర
చొరలో జరిగిన విషయములను తగినంతరము యీ శాసన
ాధికారోపదేశ ఫలితముగా దేశమందు కలిగిన దొంగదొంగ
అరాజకము ఒకమారు జ్ఞాపకము చేసికొనవలసియున్నది.

పన్నులను చెల్లింపరాదను ఉద్వేగమునుగూర్చి మనము
వినుచున్నాము. రైతులు రెవిన్యూఅస్తులను గవర్నమెంటు అధి
కారులకు చెల్లించుటకు బదులుగా నమ్మకమైన కాంగ్రెసునా
యకులకే సదరు శిస్తులను చెల్లించుచుండవలయునని ఒకస

సలహానిచ్చిరి ఈ సలహా ఎంత పసందుగానున్నదో విని ఆనం
దించుటకు తగిన రసజ్ఞత మన కుండవలెను.

ఈ దేశములో జాజ్ఞి సార్వభౌముని ప్రభుత్వము సాగు
టకును, శాసనాధికారము అచరచలముగా నుండుటకును మా
అధికారమును పూర్తిగా చలాయించవలసిన బాధ్యత మా యం
దున్నదని మేము గ్రహించియున్నాము. ప్రస్తుతము సిగ్గ
ముగా శ్రద్ధాయున్న ప్రజాహిత విధానమును భ్రష్టముచేయు
చు ఎవరో కొలదిమంది జేరి యొక పార్టీగా ఏర్పడి తమపార్టీ
ద్వారా నూతన ప్రభుత్వాధికారమును సాపించవలెనని ప్రయ
త్నించేయడం అట్టి ప్రయత్నములను మిన్నకమాచి మేము
దీక్షకుండజాలము.

ప్రజానాయకుల సహాయమునకై ప్రభుత్వమువారు
విజ్ఞాపన చేయుటకుగాను ఇంకోక్క విషయముకలదు.

మన విద్యాలయములలోని విద్యార్థులు కాలక్రమేణ కొ
న్ని నూతనసిద్ధాంతములను అవలంబించుచున్నారు. ఈ సిద్ధాం
తము లింకను సిగ్గరూపములను చాల్చలేదు. సాంఘికసమత్వము
సమాన సంపత్నాజ్యము ఘనముగ సిద్ధాంతములే యినియ
ని చెప్పవచ్చును. ఈ సిద్ధాంతములను అండగాగొని, విద్యార్థు
లందరూ ఒక బృందముగాజేరి “విప్లవము జరుగవలెను!” అని
కేకలుచేయుచు వీధులనెంటి తిరుగుచుండగా విద్యార్థుల తలి
దండ్రులు నిశ్చలముగా నిర్లప్తముగాచూచి యూరకుండగలరా!

కాబట్టి యీ రీతిగా విద్యార్థుల కరిష్టదాయకమైన
యీ ప్రవర్తన నరికట్టుటకు తలిదండ్రులును, విద్యాధికారు
లును శ్రద్ధవహింపవలెనని మేము మనవిచేయుచున్నాము.

ఇవన్నియు దేశమునావరించియున్న యువప్రవములని
మీకు తెలియజేయుచున్నాము. ఇవి యధావిధిగా సాగుచుండే
యెడల దీనిని అణచివేయుటకై ప్రభుత్వమువారుకూడ తమకై
వంచనలేకుండా పూనుకొనవలెను.

ఇండియన్ పీనలుకోడ్డు (కెటాస్ట్రఫీ) లోని శిక్షలును
పోలీసుకోర్టులను కన్న ప్రదోగలకొరకును బండిపోటుదొంగల
కొరకును వినియోగపడ నియ్యండి.

కాబట్టి ప్రభుత్వాధికారాధికారమును, భరణసంస్థానా
విధ్వంసమును ప్రజలకు బోధించే దేశజాబుదారీలేని అల్ప సం
ఖ్యాక జనులు కొందరు గలరు. ఇట్టివారి వ్యవహారమును సాగ
నియకుండ చేయగల బుద్ధిమంతులు యీ సభలోకలరని ప్రపం
చమునకు చాటుటకై భారతీయులలో వివేకముగల ప్రజాపక్ష
ము యిందువిషయమును శ్రద్ధ వహించెడుగాక. (ప్రీ.ప్రె.)

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వరున్

మ్యాన్ ఫ్యాక్చరింగ్ జ్యూలర్స్

దయనుండుమచ్చెంటు, కమిషను యేజంతు,

అందు కెట్టర్.

మేనేజరు } 8 కాళి శైలిపేడి

ఎమ్. సత్యనారాయణాచారి } మదరాసు.

జేము

పామెడు

అల వెండ్రుకలను పోషించును.

సాంపకు గువాసన గలిగి అతినిర్మల

ముగా యుండును. బాదామి తైలము

చేర్చబడుటచేత మెదడునకు అత్యంత

తోపకారి. అన్ని పావులలో దొరు

కును. నెల 1 క రు 0-5-0.

జేము వెర్ ప్యూమరీ కంపెనీ,
233 గోవిందప్పనాయనిపేడి, మద్రాసు.

సిద్ధాపథము

మలబద్ధకము, అతిమరపు, నిస్సత్తువ మున్నగునాటికి

మా జీవక ప్రస్థానము

ఆతంకనిగ్రహ మోత్రలను నేవించుదు

32 మృతలు గల డబ్బా రూ. 1

భూమిచిరముల 150 పుటలు గల జాబితా

ఉచితముగ పంపబడును.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్ములీ

28, బ్రాడ్వే మదరాసు.

కళావంతుల మాన్యములు

ఏదేశములోగాని, ఏకాలమందుగాని, జారత్వము లేకుండ
నుండలేదు. కాని పడుపు వృత్తియని ఒకకలము నేర్పాటు
చేసినది మన హైందవులే. సంగీతసృష్ట్యములను బాగుగా నేర్పి.
దేవాలయములలో నాఖరిచేయుటకు వారికి మాన్యము లిప్పించిన
యెడల వారికి కులటత్వములో కూడ కొన్ని నియమములు కలి
గించుటచే ఇతరవర్ణములలోని స్త్రీలను జారత్వమునుండి తప్పించ
వచ్చునని మన పూర్వుల యాశయమై యుండవచ్చును. కాని,
మొదట వేశ్యాంగనల పొందు కలవాడైనవార, తక్కిన వర్ణ
ములలోని కుల స్త్రీలను, వితంతువులను చెలుసుటకు వెనుకరాకీ
ఇదిగాక, వేశ్యాంగనలు, ధనసంపాదనకొరకు యెన్నియో జత్తు
లను పన్ని జారపురుషులను జోగులనుచేయుటవలన యీవిలుకాం
ద్రును, వెనుకటిగుణము మానక సంఘములో విస్ఫులవిడిగ. సంవ
రించుచు, తెలివిలేటలను కనుపరచజొచ్చిరి. కళావంతులలో
నుఖిరోగములు పెరిగి వారికి బిడ్డలుకరువయి నానాగోత్రస్థ్య
లగు అనేక సంకరజాతులనుండి ఆడపిల్లలను తెచ్చుకొనుచుండిరి.
ఈ పిల్లలకు వంశపారంపర్యపు గానాభిలాష లేకపోవుటచే
మొద్దుపారి యెంతనేర్పినను గానాభిలములు పట్టువడక
పడుపు వృత్తిమాత్రమే పనికేవచ్చిరి. గత నలువదిసంవత్సరము
లలో యొక్కడనో కొద్దిమంది తప్ప తక్కినవారందరూ, యితర
వర్ణములలోని మగవారిని తమ విధ్యచేత నాకర్షింపలేకపోగా
కులస్త్రీలకు గల యితర గుణాపుంజములు, వీరియందు అంత
రింపజొచ్చినది. కాలవశముచేత, తక్కినవర్ణములలో జారణిలు
అధికమగుచుండుటచే, పడుపువృత్తివలన కూడ వీరు పొట్ట
పోసికొన జాలకున్నారు.

ఇట్లుండగా మన డాల్ ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు, వృద్ధిచార
ము, ఒక ప్రత్యేక కులమునకు వృత్తిగా నుండకూడదనియు,
కళావంతుల దేవాలయ సర్వీసుమాన్యములు కేరీలుగా మార్చు
గానే, వీరి ఆడపిల్లలకు అతిసుఖపుగా వివాహములగుటకు వీలం
డుననియు, ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టి, నట్లుముగా మార్పించగలిగ
ను. దీనివలన దేవాలయములు, వానిలోకి వచ్చు భక్తులు బాగా
పడుదురనుట కెట్టి సందేహములేదుగాని, మన ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి
గారి ఆశయమున సెరవేరునని నాకు తోచదు. ఈ వర్ణములలోని
స్త్రీలకు విద్య బాగుగా నేర్పినగాని, వివాహములు కానేరవు.
ప్రస్తుతముందీ కులములోని మగవాండ్రు సుగుణ
పుంజములు అందరికిని తెలిసినవిషయమే. వీరి సేర్వీసు మాన్య
ములు, కేరీలుగా మార్చినయెడల, యింకొన్నియు తప్పక
శీఘ్రకాలములోనే అన్యకాంతములై పోవును. మా బ్రాహ్మ
ణులు, అపారద్రావణముచేతను, వివాహాది ఖర్చులచేతను,
అగ్రహారముల నమ్ముకొని యిప్పుడు విచ్చ మెట్లుయెత్తుచున్నా
రో, అవిధముగనే యీ మాన్యములు తెగనమ్ముటయు, తిరిగి
వృద్ధిచారవృత్తిలో ప్రవేశించుటయు జరుగును. వీరిలో కొందరు
వివాహములు చేసికొనగలిగినను, వీరిభర్తల ముద్దుల నలననో
తన్నులవలనో అన్యకాంతములచేసి తీరదరు. విద్యాగంధము
లేని ఆడవానిచేతులో ఆస్తి నిలుచునా? కాబట్టి ప్రవేశపెట్ట
గానే, వీరు తమ మగవారితోపయనము భజనలు కానించుచు
యీ సేర్వీసు మాన్యములను స్థిరముగా కుటుంబములో నుండు
నట్లు చేశవలసిన దని సలహా యిచ్చినప్పటికి వీరిలో కొంతమం
ది మగవాండ్రును, శాసనసభ్యులును, సాంఘికకాస్త్రజ్ఞానము
గాని దూరదృష్టిగాని లేక చట్టమును పాటించుచుండుకొనిరి.
ఇప్పుడైనను, తొందరపడి మాన్యమును కేరీలుగా మార్పించు
కొనక యేరుగవాండ్రుచేతనైనను నాఖరిచేయుచుకొనుటకు ధర్మ
కర్తల సంగీకరించునట్లు చేయును, లేదా అట్టి మార్పును, దేవా
దాయచట్టములో చేర్పించుదు. వీరు తక్కిన వర్ణములలోని వా
రివలెనే వివాహములు చేసికొని పవిత్రజీవనము చేయవలెననియే
మాయందరికొక. ఇకమండు సహవాములు జనుగుచ్చును, వీరు
లలితకళలవలననే జీవింపవలసి యున్నది. వీరిలో మగవాండ్రు,
తికరణుద్ధిగ తమ స్త్రీల గౌరవమును కాపాడవలెనన్న వా
రేల దేవాలయములలో భజనలచేయుచు, సేర్వీసు మాన్యముల
వచ్చు అయివజాను పెట్టి తమపిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పకూ
డదు? వీరి స్త్రీలు తమ స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొన నక్క
రలేదు. వీరు పతివ్రతలుగానుండి వైవేన జరిగింపవలసినను,
అంతకంటె యాత్మిక్తుమైన నేవ మరియొక్కడ నుండును? కా
బట్టి దున్నపోతు యీనినదని ఒక రసగానే, దూడను కట్టివే
యుమని మరికొంద రన్నట్లు అనాలోచితముగ యీ సేర్వీసు
మాన్యములను కేరీలకింద మాట్టుకొనవలదని నా ప్రార్థన.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

అయుర్వేదాపథ రత్నా కరము రు. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1

(4) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

శ్రీ ఆంజనేయ గోరక్షణ మందిరము

“ఆంజనేయ ఆశ్రమము” పెరంబూరు బారక్క, మద్రాసు

పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు-జాత్యభివృద్ధి

ఈ కర్మకర్మశాస్త్ర సృష్టింపబడిన నోరులేని జీవజంతువులలో పశువులు, ఎద్దులు, ఎనుములు, దూడలు తమ ఆయుస్సు స్వంతవరకు తమయజమానులకు 12, 15 మాసముల కొక్కసారి ఒక్క-దూడను, ఆనుదినము పాలు, పెరుగు, చెన్నలను ఇచ్చుచున్నవి. పశువులు నోరెరుగని జంతువులు. వానివిషయమై శ్రద్ధతీసికొని వానిని పుచ్చిగాను, ఆరోగ్యకరముగాను నుండు నటులు చూచుట మానవధర్మము. అదియే. ఇహపరపాధనము గనుక ఈ జంతువులను ప్రేమతో మన శరీరమువలె ప్రతిదినము తప్పక జాగ్రత్తతో చూడవలయును. మన హిందూదేశములో గోవులను “కామధేను” వని పూజించిన ఈ పుణ్యభరతఖండము నందు పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, ప్రస్తుతపుస్తక కడు శోచనీయము. ఈ నోరులేనిజంతువు లనుభవించు కష్టదుఃఖములను చూచుట యెటువంటి కఠినమనన్ను గలవారైనను ఒడలు శరీరము ఒదరును. వాస్తవముగా హిందూదేశము లోను సరిగా భరింపలేనంతయెక్కువ సంఖ్యలుగల పశువులను, ఎద్దులను, గేదెలను కలిగియున్నది. ఇది చాల విచారకరమైన విషయము.

ఈనవిశ్రభారభక్తామియందు ఒక్కనాటికి మాంసభక్షణమునకై లెక్కలేని జంతువులను చంపుట సహజమైనది. హిందూదేశములో ఈ భూరకృత్యము దినదినము నడచుటవల్ల మంచివన్న మాట కరియ భయపడుచున్నది. ఔచ్యము అధికము గుచున్నది. వ్యవసాయమునకు పశువులే ఆధారము. ఏదేశమందు పశువృద్ధియుండునో ఆదేశము పాడిపంటలతో నిండి పరిల్లును. భరతఖండమున మానవులుగాపుట్టి, ధర్మశాస్త్రము తెలిసి, సంవత్సరమున నొక్కసారియైనను దేవుడున్నాడని ఉపవాసము, జపము, గుడులు, గోవులములకు నేనచేయువాడు జీవజంతువులను హింసచేయు బాధ్యతపడచూడడు. మానవజన్మ మెత్తినందునకు గోవు కనబడగానే నమస్కరించి ప్రవక్షిణమునుజేసిన పుణ్య స్త్రీపురుషులకు సప్రదీప్యమలతో గూడిన భూమికి ప్రవక్షిణము చేసినంత పుణ్యముగలుగును. గోవులను గోకుట ధన్యముగపని. అది గోదానమిచ్చినఫలమును గలిగించును. గోవులను భయోగోదానముండి బాగుగ రక్షించుట, నూరుగోవుల దానమిచ్చిన ఫలమును గూర్చును, గోవులను రక్షించుచుండవలెను, బాలించుచుండవలెను, పూజించుచుండవలెను. సర్వోత్కములకును దల్లియగు గోవు నెవ్వరు కొట్టిహింసచేయుచునో వారు తప్పక రారవాదినరకములో బడుచురని వేదములు చెప్పుచున్నవి.

కనుక ఈజంతువులను జాగ్రత్తతో చూడక అశ్రద్ధగాను, పాలిచ్చేవరకు పశువనియును, కష్టపడి బండ్లులాగువరకు ఎద్దునియు, తలచి వచ్చినంతవరకు లాభము సంపాదించి నుఖజీవనము చేయుటలు పెక్కు-పెక్కు గలరు. ముఖ్యముగా మదరాసులో పాలుఆమ్మే యాదవులు, దూడలకు కడుపార పాలని వ్యక్త దుడ్డుకు ఆతపడి పాపకార్యముని యొంక దూడలను చంపుటయు, బంటియెద్దుబండి, రెండుయెద్దుబండ్లు నూతిక తోలే వారు, ఎద్దులను ఇష్టప్రకారము కొరడాలతో లేక కట్టలతో కొట్టి బాధపెట్టడమును, కొందరు ఆవుపాలుపిండుకొని చాణావేయక మేతకు తరిమివేయువారను కనుకారణాడవచ్చును. ఏపుణ్యపురుషులైనను ఈభూరకృత్యమును నిలిపేప్రయత్నము చేయదురని వేదము.

వీనివ్యాధులను కనిపెట్టుటకు సులభమైనవూర్గ మొక్కటియున్నది. ఏజంతువైనను కండ్లు మందముగాను, కొమ్ముల క్రిందిభాగము, ముక్కు-ఉన్నముతోను, ఎంజీనట్లును, లేక నారవలె నీరు ముక్కులవ్వారా కారుచునంటే వ్యాధితగిలియున్నదని గ్రహించి తోడనే వీపునను చేతివ్రేళ్లతో మెల్ల మెల్లగా ఆదుముచు వీపు వంగుటయు, అణచుటకు లోతు చోటు యిచ్చినట్లయితే జలదోమము, జలుబు, వైర్యముతగిలి ఉన్నదనియు, లేక ఆహారమందు ప్రీతిలేక తనయిష్టముగా తోచనట్లు ఇటువంటి తిడుగుట, పరుగెత్తుట ఉండినయెడల నొప్పి వచ్చి యున్నదని తెలిసికొనవలయును. ప్రతిదినము పరిశోధనము చేయునప్పుడు ముక్కు-రంధ్రములద్వారా ముత్యములవలె నీరు భారభారలుగా వచ్చుచుంటే నుఖముగానున్నవని తెలిసికొనవలయును.

వ్యాధులు

ఈ జంతువులు భుజించు ఆహారమందును, గడ్డి, కనువులలోను, త్రాగెడి జలమందును, అపరిశుద్ధవస్తువులు కలసియుండును. తినినపదార్థములు సరిగా జీర్ణముకానిచో నాడీకుటము కండరములు పాడయిపోవుట మనము కనిపెట్టుజాలము. అందువలన నివి పలుమాడు భూగోరమైన కడుపునొప్పితో బాధపడుదు, తమయజమానులకు నోటితో చెప్పను శక్తిలేక, చెబ్బలకు భయపడి కరకాగతియని దేవుని ప్రార్థనచేసి చివరకు అతిశ్రమములో అపరిశుద్ధమైన వ్యాధులకులొనై పరమనిరవరాధిగా పరితపించి కోటిసంఖ్యలు గల పశువులు, ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు ఆకాలమరణముల నొందుట సహజమైనది. వీనికి సాధారణముగా సంభవించు వ్యాధులు:—

- (1) అంగవైకల్యమునుగోగము, (2) దగ్గు, (3) పడినెము, (4) పీనసరోగము, (5) మాత్రకృష్ణురోగము, (6) ఊపిరిపట్టుట, (7) మలబంధము, (8) అతిసారము, గ్రహిణి, (9) మలముతోడిచీము, నెత్తురుకలసిపారుట, (10) మహోదరము, (11) కనురెప్పలవాపు, కండ్లనొప్పి, (12) జ్వరము, (13) గడ్డజ్వరము, (14) తాపజనకమైన జ్వరము, (15) విషజ్వరము, (16) ముసరబాడ్డము, (17) జలభయరోగము, (18) కడుపు ఉబ్బునను, కడుపునొప్పి, (19) రక్తమయమైన మాత్రము, (20) అజీర్ణము, (21) నెమరువేయకుండుట, (22) మెదడు, గండెలు, రొమ్ము, క్యాపకోసము, మాత్రపిండము, మొదలగువానిలో ఉండేకము, (23) పచ్చకామలరోగము, (24) ప్లీహసంబంధమైనరోగము, (25) పండ్లుకట్టుకొనే జర్మి, (26) నాభిసంబంధములలో నొప్పి, (27) గడ్డి మొదలైనవరోగములు పుట్టుచుండును. సామాన్యస్థితిలో ఈ వ్యాధులను కనిపెట్టజాలము. అవి చెప్పజాలవు.

ఈ కారణములవలన పరోపకారముగా ఈ జంతువులు నుఖముతోను, ఉత్సాహముతోను, దీర్ఘాయువుతోను ఎటువంటి వ్యాధులు రానీయక నుండుటకు మేలైన అనేక వనసంజీవి మాలికలతో పూర్వకతపస్సులు, అంగ నిపుణులైన డాక్టరులు, ఆయుర్వేదపండితుల మొరలతోకనిపెట్టి నోరులేని జీవజంతువులను కాపాడుటకొకత్ర తాస్త్రాక్రముగా సిద్ధపరచి యొండే ఆపత్సహాయ మనబడు

కామధేను గోరక్షణ మార్గము

సిద్ధముగానున్నది. ఈసంజీవిమార్గము ప్రతిదినము సాయంకాలము ఆహారములో ఒక మేజాగరికే ప్రమాణము దాజాలో కలిపి పెట్టినయెడల అల్పమృత్యుమైన ఆరోగ్యము నిచ్చి, లోమంబుజ్వరము, దొమ్మ, వాలిము మొదలగు వైచెప్పబడిన రోగవ్యాధులను దగ్గర రానీయక చెడ్డవక్రమును శుద్ధముచేసి, తీర్ణశక్తికలిగించి, కాళ్లయొ, శరీరములయొ బలహీనతను బోగొట్టి, రక్తపుష్టి, మితములేని బలము, కడుపులో నాసముచేయనున్న విషపురుగులను వాళముచేసి, అధికబలముతో పశువులు ఎద్దులు, గేదెలు, దూడలు ఆకాలమరణము చెందక వ్యాధులు లేక క్షిప్రముగా పెరిగి అరోగ్యముగా నుండును.

పాలనిచ్చు పశువులకు, గేదెలకు, గోసంరక్షణమార్గము పెట్టినయెడల, అవి మామూలుపాలకన్న నెక్కువపాల నిచ్చును. అపాలు మంచిరుచిగా నుండును. ఈ గోసంరక్షణము నుపయోగించిన పశువులపాలను నిరసాయముగా పసిపిల్లలకు, రోగులకు కూడ వాడవచ్చును. రోగులకు మంచిజీర్ణశక్తినిచ్చి, రక్తమును శుభ్రపరుచును. పసిపిల్లలకు, మంచియారోగ్యమునిచ్చును. కాఫీ, టీ వాడుకగలవారు సాధారణముగా ప్రతిదినము కాఫీ, టీ త్రాగుటవలన నాడీకుటము చేకొని, అనేక కీడులకు పాలచగురు. నాడీదొర్బలముచే దైర్ఘ్యమును, ఓషిగయు తగ్గిపోవును. కాఫీయందు నికోటిన్ అను ఒక విధమును విషముకలదు. మరియు కాఫీ, టీ త్రాగుటవలన నరసులయొక్క పటుత్వము పూర్తిగా తగ్గునటువంటి సరిహాము గడు. కాఫీ చాల హానికరము. ఇట్టిపాలను టీ, కాఫీలలో నుపయోగించిన బాంధ్యము, అజీర్ణము, మలబంధము, పొగొట్టి శుద్ధరక్తము, నరసులకు పటుత్వము నిచ్చి ఉత్సాహము కలిగించుచు, శరీరము పెద్దదిగను లావుగాను ఉండు వారలనును, మాత్రవ్యాధి గలవారలనును ఈపాలు సంజీవినల టిది. ఈజంతువుల పెరుగు, మజ్జిగ భోంచేయువారలకు ఏవ్యాధులకును నుటినాకుండుటయే కాక పూర్ణాయుర్దానంతులగుచు నుట నిశ్చయము. వలయువారు తమగోవులకు గోరక్షణము తెప్పించి పరిక్షయవచ్చును.

గోరక్షణమందిరమున

ప్రతిదినము పశువులకు చికిత్స; పచ్చిక, అవిసెయ్యకు, గోరక్షణమార్గము ధర్మమునకు ఇయ్యబడును. ఈధర్మకార్యమునకు ఘన, ధనకవ్యాపారులు తమశక్తికలిపి సహాయము చేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నారము. చివరములు, చందాలు పంపువారు, ఎం. పా. నాయుడు, గౌరవకార్యకర్త, “శ్రీ ఆంజనేయ గోరక్షణమందిరము” పెరంబూరు బారక్క, మదరాసు” అని వ్రాయవలయును.

ఏజంట్లు కావలెను 41

తలనొప్పి, యికావుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ఊరుములో పోగొట్టుగల భార్యలిడింది “జామా తైలమునను” సమచుగు మందు వేకేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు. శోబాచెందు. ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫురిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 63 నెం. నైసప్రనాయునివీధి, మద్రాసు.

మా న ఫోల్లా సి నీ మాత్రలు

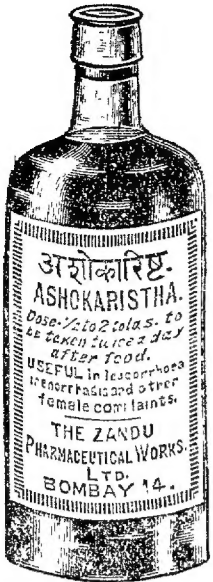
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) గల నులభము! (పొట్టుఖర్చులంపై తక్షణము) గుణ భుక్తియు! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైర్యకాశల క్రియాశీలు దివ్యాన్ముత్యము. అజీర్ణము, అరుచి, అపవీరితలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిహామము, ఎక్సి-ట్రో, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రోమో, అక్షులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను శోనొట్టి దోహదము గుంచి అరోగ్యమునకు దెచ్చుచు. ఈమాత్రలు కేవలగాత్రవృక్షములను పెంపొంది మాన్యును. ఇందు ఆదేక పీచునులు చేరినవి. బంధువులుగల దోషుల నుగుటలేకున చివరసాంధ్యకాల యాది నెప్పనచ్చును. బుక్కనారి వాటిగావిన విషము తెలియుగలదు. వినియోగము:— (63) ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, హస్త నిడుమోలు, ఎలగుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మద్రాసు పం దెములు 1929-30 సమ్మర్ మీటింగు రేపు శనివారము 22-2-1930.

అభ్రకభస్మము అమృతమువంటిది ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మాత్రమును, వేడిని, దుష్టము, క్షయము, బోగొట్టును, భూతమునందలిదు చక్కెరను మాయముచేయును. శరీరమునకు మంచి వార్ధ్యమునిచ్చి, రక్తశుద్ధినిజేయును. అనుసానవిశేషములచే నన్నివ్యాధుల నుదమిస్తూ ఆశేషమంది నాడి మెచ్చి యున్నాడు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయును. 100 మొదలు 300 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములుగలవు. 300 పుటములు రు 1-కి రు. 5 అక్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

జాం డూ గారి ఆశోకారిష్టము

(జై ప జ్యో ర త్నా వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టానిక్-వంటిది ఔషధము. మరన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము వకు వెనుక అడ్డుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold every where
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర అండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

సహా ఏజెంట్లు:—నెల్లూరు-డి ఆరియన్ ఫార్మసీ.

రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అండు కంపెనీ.

తెనాలి-డి కృష్ణ ఫార్మసీస్టర్సు.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ అండు కంపెనీ.

కాకినాడ-లక్ష్మీవారాయణ అండు కంపెనీ.

మహా భారత విమర్శన

98-2

గ్రంథకర్త:—పెండ్యల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

పాండవులు భారతీయులుగాక త్రివిష్టపదేశీయు లనియు, కారనరాజ్యాధ్యక్షులు కాదనియు, ద్రౌపది పంచభర్తృక కాదనియు, ద్రౌపది వస్త్రాపరణగాధ యసత్వ మనియు శ్రీకృష్ణుడు లోకోత్తరస్వక్తి యనియు ఇంక ననేక విషయములు చేర్చి “మహాభారతచరిత్రము” అను పేరుతో నీ విమర్శగ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇందు భారతకాల భరతఖండ పటము ప్రత్యేకముగ అచ్చొత్తించి చేర్చబడినది. అంజును చదువదగినది. 260 పేజీల ఉద్గ్రంథము. వెల రూ 1-4-0లు మాత్రమే.

రెడ్డిబ్రదర్సు, రాయవరము తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

యేజెంట్లు కావలెను.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు మా దిన, వారపత్రికలకు, భారతికి చందాదారులను చేర్చుటకు, ఆయాస్థలములందు వీటిని చందాదారులకు పంచివెట్టుటకు పలుకుబడి, మంచి యోగ్యత గల ఏజెంట్లు తక్షణమే కావలెను.

చీరాల	బాపట్ల	తాడేపల్లిగూడెము	నర్సారావుపేట
పితాపురము	తిరుని	ఖరగ్ పూర్	నంద్యాల
చిత్తూరు	ప్రొద్దుటూరు	కడప	నందలూరు
కర్నూలు	గుత్తి	బెళ్లారి	రైచూరు.
అనంతపూరు	మరి	యితర ముఖ్యస్థలములందును	శ్రీకాకుళం.

నగదు ధరావతు చెల్లించగలవాడమాత్రమే దరఖాస్తులను దిగువ విలాసమునకు పంపవలెను

మేనేజరు: ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం. తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు రియోచుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లూరు మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలిసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు దినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ డ్రాయించేది.

AMRUTANJAN
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJANI DEPOT
BOMBAY

జాతక మార్తాండము

8వ భాగము అయ్యి పోయినది. యందు ఏలగ్నమును ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిని మంత్రయు మేవలగ్నములగాయితు మీసలగ్నము ఆఖరువరకు యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో వహా వ్రాయబడినవి. వెల రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి, గోపాలపురం,
105-2 కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

శుక్లబంధు

అంత దుర్బలమైన పిర్మమును మా కట్టవరకు పెట్టినాడు. చుట్టోనే అడ్డుతమైన ప్రభావమును చూపును. “శుక్లనమ్మమహా కట్టుబట్టలో” పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు విరతికొమ్మలనువల కలిగించుటకు దీనిని వింపున వ్రావడము చేసు. 25 పేజీలు. 2-0-0

చందనాదివటి నెట్టు 4-0-0

సెగవ్యాధులకు దివ్యౌషధం. ఇచ్చాచిచ్చముచాలును. ఆమాటుం

రత్న పురుషలేహ్యము శేరు డబ్బీ 3-0-0

వీర్యవృద్ధికి పేరుపడిన ఔషధము.

17-2 రీపురముందరి వైద్యశాల,
ఈ ఔషధమును వ్రాసినది ప్రఖ్యాత డాక్టర్, గోదావరిజిల్లా.

కాశాశ్మత

కా మా మృ లి ము 94-

ఈ ఔషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుప్పు కొనినంత నిస్సారమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసా ఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మూత్రములో గలసిగాని, ముండువెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పొయెడి శుక్లమును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసకులు, సరములబలము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగానూడ సుపయోగించిన విక్రీతి శక్తిమంతులు కాగలరు. మాయ త్రరములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అద్రను:—
అమృతాశ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిజిల్లా.

సరస్వతీపవర్చైస్ రాజమండ్రి

అన్ని విధములగు అచ్చు పనులు, బైండుపనులు చేయబడును.

కారాగృహనిబంధ నలో మార్పు

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన

వివరములు

నిన్నటి సంగ్రహ వార్తయొక్క విపులీకరణము

నూతన ఢిల్లీ, ఫిబ్రరి 19:—కారాగృహ నిబంధనల గూర్చిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యత్యంత ముఖ్యములగు నిర్ణయము లొక ప్రకటనాపత్రములో వెలువడియున్నవి. ఆ ప్రకటన యొక్క సారము పరిపరిచి యున్నది:—

ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన చరిత్ర

కారాగృహ నిబంధనలను కొన్ని విషయములలో సవరించుట గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొంతకాలముగా యాలోచన సలుపుచున్నారు. ఈ ప్రశ్నను గూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వములవారి సలహాగై కొనబడిన అధికారతరులతో విశేషముగా నీవిషయమును చర్చించి యా ప్రభుత్వములన్నియు తమ యభిప్రాయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియున్నవి. పిమ్మట రాష్ట్ర ప్రతినిధుల సమావేశముకంటే జరుపబడిన భారత శాసనసభాసభ్యులలో కొందరితోనూ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమును చర్చించియున్నారు. ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన విషయములు కడ కిట్లు మైనవి యనిపించెను. భేదాభిప్రాయములు మిక్కిలిమీగూ ప్రబలెను. కొందరి యభిప్రాయములో ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా యేకీభవించజాలకపోయిననూ, వానివిలువను వారు గుర్తించకపోలేదు ముఖ్యవిషయములపై వారిక నిర్ణయమునకు రగిలిరి వాని నిట పొందు పరచడమయినది. ప్రధాన సూత్రముల విషయములో ఇండియా దేశమున దంతటను నొకేవిధానము యాచరణలో నందుటను లక్ష్యముగా గొనియే వారి నిర్ణయములకు రగిలిరి.

మూడు తరగతులు

స్వాయత్తాను నందలి విచారణ మగిసిన పిమ్మట శిక్షను పొందినవారు మూడు తరగతుల క్రిందను విభజింపబడుదురు. అవి ఏ, బి, సి.

మొదటి తరగతి

ఏ నిర్బంధితుడైన మొదటి తరగతికి జైలు యుగము, యొక్కందవరతులు నావేరవలయును:—

(1) ఆతడు యొక్క జైలు యందలయును. మరియు, అపరాధముల నొక్కొక్క కలనాను పరిపరిచుగా నుండి గూడదు.

(2) తన యంతస్తునుబట్టి, విద్యనుబట్టియు, జీవిత విధానమునుబట్టియు నాతడు యాసాధారణమైన జీవితసౌఖ్యముల కలవాటుపడి యుండవలయును.

(3) అతడి క్రింది యపరాధములకు శిక్షింపబడియుండరాదు:—(అ) క్రూరత, యవినీతి, పేరాశ-వినీతి సంబంధించిన యపరాధములు (ఆ) తీవ్రమైనట్టియు, పూర్వప్రయత్న జనితమైనట్టియు దౌర్జన్యమును ప్రకటించు యపరాధములు (ఇ) ఆస్తికి సంబంధించిన గొప్ప నేరములు (ఈ) యపరాధము నొనర్చు యుద్దేశ్యముతోగాని, యపరాధమునొనర్చుటకు పిలుకలిపించు నుద్దేశ్యముతోగాని ప్రేరేపితమవులను తుపాకినిబోలు యాయుధములను కలిగియుండుటకు సంబంధించిన యపరాధములు (ఉ) వైవాళుకు కథములైన నేరముల నొనర్చునని ప్రాత్యహించుట యపరాధము.

రెండవ తరగతి

తమ యంతస్తును బట్టి, విద్యను బట్టి, జీవిత విధానమును బట్టి స్థానిక జీవితమున కలవాటుపడియుండువార తరగతికి జేందురు. ఈతరగతి నేరములను గావించుటక యలవాటుగా గలవారు కూడా జేందుట కెట్టి యత్యంతరమునులేదు. వీరిని రెండవతరగతిలో జేర్చువిషయములో నీ విధులనన్నిటిని నిర్వర్తించుచుండు యధికారికి సంపూర్ణాధికారము జేందును. నిర్బంధితుల యొగ్యతను, వారిపూర్వచరిత్రను నీయధికారులు పాటింపవలసి యుండును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వీరినిర్ణయమును బలపరుపవచ్చును, లేక సవరింపవచ్చును

మూడవ తరగతి

పై రెండుతరగతులకు జేందనివారు, మూడవ ('సి') తరగతికి జేందెదరు.

నిర్ణయాధికారులు

ప్రాకార్య న్యాయమూర్తులును, నెవన్సుజడ్జిలును, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులును, రాజధాని మేజిస్ట్రేటులును, డిప్యూటీ కలెక్టరులునూ, మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటులును నిర్ణయాధికారులు.

(ఆఖరు యువోగ్యులను తీరుపును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ద్వారానే తమయధికారమును వినియోగింపవలసియుండును.) తమచే విచారించబడిన నిందితుల విషయములోనూ, యితరుల యెడలను కూడా పైయధికారులకు తరగతి నిర్ణయాధికారము గలదు. ఏ. బి. (ఒకటి, రెండు) తరగతులకంద నిర్బంధితులను విభజింపవలసి వచ్చినపుడు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి ముందుగా నిర్ణాయమును బలపరుచును. ఈనిర్ణాయము వారామోదింపవచ్చును: లేక, వానిలో మార్పు నైనను గావించవచ్చును.

మొదటి రెండుతరగతుల వారియొక్కయు

హక్కులు.

ఇండియా ప్రభుత్వము నిర్ణయములగూర్చి యనివరణ ప్రకటించబడియున్న తొక్కయులనుబట్టి చూడగా, వానివిషయమే యావోకాలు మిక్కిలిమీగూ ప్రబలియుండుట విచిత్రము గును. "ఏ" (మొదటి) క్లాసునకుజేందిన నిర్బంధితుల కందరికి యాతరగతికి నిర్ణయింపబడిన హక్కులుచేందనని యెల్లరును గుర్తించవలయును. కేవలము 2-కానొక జాతికిచేందినంత మాత్రముననే నేరికిని యధికముగా నూతనహక్కులు లభింపజాలవు. ప్రస్తుతము "స్పెషల్ క్లాసు" (ప్రత్యేకతరగతి) నిర్బంధితులకు లభించుచున్న వసతులన్నియు యానూతన 'ఏ' క్లాసు నిర్బంధితులకును జేందగలవు. అవి యెవ్వియన, ప్రత్యేకముగాగదులు, అపసరమైనంతమట్టుకుమేజాలు, కుప్పిలుమొదలగునవి. ఇతరులతో కలిసిపెరిగి తిరుగుట కుచితమైనంతమట్టుకు యవకాశము, వ్యాయామావకాశము, పారిశుధ్యపు పేర్పాటులు స్నాన సౌకర్యము మొదలగునవి.

ఇతర నిర్ణయములు

ఇతర విషయములలో నీ క్రిందినిర్ణయములు గావించబడినవి.

(1) ఆహారము:— మూడవతరగతి నిర్బంధితుల కొసగబడు సాధారణరకపు కారాగృహయాహారము కన్నా, మొదటి రెండుతరగతులవారి కొసగబడు ఆహారము శ్రేష్ఠమై యుండును. ఒకఖయిడికి యంత ఖరీదుగల యాహారము లభింపగలదని నియమ మొందుండును. ఈమొత్తమునకు పైగా ఖరీదులేని యెట్టి యాహారమైనను వారికొసగబడవచ్చును. మొదటిరెండుతరగతులవారి కొసగబడు శ్రేష్ఠాహారమున కగువ్యయమును ప్రభుత్వమువారే భరింపవలయును. ప్రస్తుతము "స్పెషల్" క్లాసునకు జేందిన నిర్బంధితులు తమఖర్చుపైన యాహారమును తెప్పించుకొనగలిగియున్నారు. ఈహక్కు మొదటితరగతి నిర్బంధితుల కికమరచను జేందగలదు.

వస్త్రములు:— ప్రస్తుతము 'స్పెషల్' తరగతి నిర్బంధితులకు వారిస్వంతవస్త్రములను భరించుటకెట్టి స్వాతంత్ర్యమొసంగబడియున్నదో యట్టిస్వాతంత్ర్యమే మొదటితరగతి నిర్బంధితుల కికమరచుచుండును. ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుపైననే వారు వస్త్రములను పొందగోరువో, రెండవతరగతి వారి కొసగబడు బట్టలే వారికిని యొసంగబడును. మూడవతరగతి నిర్బంధితుల కొసగబడుబట్టలే దిరుగుటకన్నా, రెండవతరగతివారి కొసగబడు దుస్తులు సుంచితై, కొన్నివిధముల వారుస్తులను బోలకయుండును

(2) నివాసపుపేర్పాటు:— మొదటి రెండుతరగతుల వారికిని ప్రత్యేకముగా నొకకారాగృహమును ప్రతిరాష్ట్రములోనూ గలిగియుండుట మంచిది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారి కిందుకు కావలసినధనము వెంటనే చేతిలోలేకపోయినను, యట్టి కారాగృహము నెన్నడో యొకనాడు నిర్మించుటయే వారు లక్ష్యముగా గొనియుండవలయును. ఈలోగా నాప్రభుత్వములవారు తమతమ రాష్ట్రములలో నన్ను కారాగృహవసతులను పరిశీలి, ప్రత్యేక నివాసపుపేర్పాట్లను గావించుటయేగాక, తమకెట్టి తగినట్లుగా యీ ప్రకటనలో నూచింపబడిన యుద్దేశ్యముల నెరవేర్చుటకు యత్నింపవలయును. మొదటిరెండుతరగతులకు జేందిన నిర్బంధితులకుని ప్రత్యేకయువోగ్యగర్భ మత్వ వసరము. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారు సాధ్యమైనంతతరగతి నీవిషయమునకు సంబంధించిన యేర్పాట్లను గావించవలయునని భారత ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

(3) కారాగృహములో నిర్బంధితుల కొసగబడు పనులు:— ఇదివరకే నూచింపబడిన ముఖ్యముత్రము ప్రకారము, మొదటిరెండు తరగతులకు జేందిన నిర్బంధితులకు కారాగృహపుపనుల నిమిత్తము వారి శరీరదౌర్బల్యమున, పూర్వజీవిత విధానమున, పూర్వచరిత్రను ఆలోచించుట యత్యంత ముఖ్యమని తిరుగా నడుపుచున్నాము.

(4) మానసిక పరీక్షలు వసతులు:— విద్యాధికులయినట్టి నిర్బంధితులకు న్యాయమైనంతమట్టుకు వారి మానసిక పరీక్షను నలయు వసతుల నొసంగవలయునను మూత్రమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యొక్క నెనక.

తమ తమ రాష్ట్రములందలి కారాగృహ గ్రంథాలయములను పరిశీలి, అవి బాగుగాలేనను వానిని అభివృద్ధిపరచ

గలందులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు శోరబడెదరు. అసలు గ్రంథాలయములే లేనిచోట వానిని స్థాపించుటకును వారు శోరబడెదరు. కారాగృహాధికారి యనుమతిమీద, చదువు నేర్చియున్న నిర్బంధితులు పైనుండి పుస్తకములను, మాసపత్రిక లాదిగాగల పత్రికలను తెప్పించుకొనవచ్చును.

ప్రస్తుతము స్పెషల్ క్లాసు నిర్బంధితు లేవరతుల మీద పైతే వార్తాపత్రికలను పొందుచున్నారో నావరతులమీదనే మొదటితరగతి నిర్బంధితులకును యికమందు వార్తాపత్రికలు లభింపగలవు (ఆనగా, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి యనుమతిమీద, కొన్ని పరిస్థితుల క్రిందమాత్రమే) చదువు నేర్చిన యితర నిర్బంధితులకు కారాగృహమునందే ప్రకటించబడు వార్తాపత్రికలు (ఒట్టిపనులందనట్లయిన) లభింపగలవు. స్థానిక ప్రభుత్వముల వారిట్టి వార్తాపత్రికలను ప్రకటించ జాలకపోయిన, మొదటిరెండు తరగతులవారికి స్థానిక ప్రభుత్వముల వారి యనుమతిమీద వారి కిష్టపడు వార్తాపత్రికల ప్రతులను కొన్నింటి నొసంగవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి యున్నారు.

(7) ఉత్తరప్రక్క తరములు బాధుమిత్ర సందర్శనము:— మొదటి రెండుతరగతులకు జేందిన నిర్బంధితులు పక్షమున కొక తూరి జాబుకు వ్రాయవచ్చును. గ్రహింపవచ్చును. నెలకొక తూరి వారు బంధుమిత్రులను (కారాగృహముననే) సందర్శింపగలదురు. ప్రస్తుతము వారు బంధు మిత్రులను జెయిలు శాసనము ప్రకార మెన్నియో రోజులకు గాని చూడగలిగి యుండుట లేదు.

మర

పైన నూచించిన సందర్శన సంగర్భమున జరిగెడి సభా మణుగూర్చిగాని, నిర్బంధితుల వద్దనుండిచ్చెడి జాబులనుగూర్చిగాని యెట్టి ప్రకటనయొనను గావించబడిన వైహక్కులు నిర్బంధితులకు ముందు చెందకపోవచ్చును; లేక యసంపూర్తిగనే లభింపవచ్చును.

విచారణ కాలమున నిందితుల కొసంగవలసిన

వసతులు

తమ యంతస్తును బట్టియు, విద్యనుబట్టియు, జీవిత విధానమును బట్టియు ఉన్నత జీవితమున కలవాటుపడియున్న నిందితులకు (వారి విచారణ జరుగుచున్నపుడు) ప్రత్యేక వసతుల నేర్పరచుట యుచితమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు. కావున, నిందితులపై గొనిరాబడు యభియోగములో విచారణజరుగుచున్నపుడు, వారి పూర్వజీవిత సౌకర్యములనుబట్టి వారినిరెండు తరగతులుగా విభజించుటజరుగును. విచారణాధికారియే యుక్తానొక నిందితుడే తరగతికి జేందవలసినది నిర్ణయించును. కాని, యీతనినిర్ణయము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యంగీకారమును బడయవలయును.

శిక్షింపబడిన నిర్బంధితులలో మొదటిరెండుతరగతులవారికి యొసంగబడు యాహారముపై రెండుతరగతులలో మొదటి తరగతివారి కొసగబడును. రెండవతరగతివారికి "సి" క్లాసు (మూడవతరగతి) నిర్బంధితుల యాహార మొసంగబడును. నిందితులకు నిర్బంధితులు పైయాహారమున కదనముగా ప్రస్తుతనిబంధనలనుసరించి జెయిలు అధికారులద్వారా పైయాహారమును తెప్పించుకొనవచ్చును. శిక్షింపబడిన (అండర్ ట్రయల్) నిర్బంధితులు తమస్వంతమగుదానిలను దాల్చవచ్చును.

చీదలగు నిర్బంధితులు.

శిక్షింపబడిన నిర్బంధితులకు చాలినంతవస్త్రములు లేకున్నను వానినితెప్పించుకొనుటకు వారికికెట్టితేకున్నను, కారాగృహాధికారి వారికి కారాగృహ దుస్తులను కాక యితర దుస్తుల నొసంగవలయునని కొందరు నూచించియున్నారు. ఈ నూచనను స్థానిక ప్రభుత్వములవారు పరిగ్రహింపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

విశాలభావమును కనబరుపవలయును

ప్రస్తుతము ఆచరణలోనున్న కారాగృహ నిబంధనలకు విశాలభావముతో న్యాయము గావించుచు, ఈ ప్రకటనలో నూచింపబడిన మార్పులను గావించి కారాగృహములో ప్రస్తుతముకన్న సుంచిగులను మొదలగువాని నేర్పరచువో, ఈ దర్యాప్తును ఫలితముగా నవసరమని లేతని నిగితులయందలి యభివృద్ధి సాధ్యము కాగలదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. కావున, కారాగృహములలో నింకను నివాసయోగ్యముగు సలమును పొచ్చించుటకు యత్నించుటయేగాక స్థానిక ప్రభుత్వములవారిప్పటికే తమకారాగృహములలో నుండే సాధనసంపత్తి పూర్తిగా వినియోగించుకొనెదరని ప్రభుత్వమువారి యాశయము. ఇదివరకెన్నడును కారాగృహములో నిర్బంధింపబడియుండని నిర్బంధితులను గొప్పనేరముల నొనరించినటువంటియు, నేరములొనరించుట కలవాటుపడి యుండినటువంటియు నిర్బంధితులనుండి విడిచిపెట్టవలయుననియెడి యభిప్రాయమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చాలామంది తెలిసి యున్నారు. ఇప్పటికే ఇటుల గావించబడుచున్నది గాన, దీని విషయమై క్రొత్తయు తరువులను జారీచేయ నవసరము లేదని వారి యభిప్రాయము.

మిలిటరీ కళాశాల విద్యార్థులు

(1)

(2)

(3)

(4)

దేశరాష్ట్రానులో నన్న మిలిటరీ కళాశాలయందు విద్య నభ్యసించుటకు మదరాసునుండి నల్లరు గొప్ప కుటుంబములవారు ఎంచబడిరి. వీరు 18-వ తేదీని బయలుదేరిరి. వీరప ంగ్గాండులో సైనికశిక్షణము పొందెదరు.

1. రామస్వామిగారు—గారేజి కంపెనీ యజమాని సి. రాజంగారి కుమారుడు. 2. పంచరత్నంగారు—విశ్వవాదయ్యగారి కుమారుడు (తిరుచినాపల్లి). 3. ప్రకాశరావుగారు— ౪౦. వెంకట్రామానుజులు (కేటయోధుడు) గారి కుమారుడు. 4. కె. కె. పాలతుగారు—ప్రాసెడరు కాండెతుగారి కుమారులు. సర్ కేంకరన్నయ్యగారి కుమారుడు.

ఈ ప్రకటనలో నూదించబడిన సూత్రముల ప్రకారము తమ జెయిలుకాసముల సవరించి, యాకాసమునందలి 60 పెక్కును ప్రకారము అవసరమయిన సూత్రనిబంధనల గల్గింప వలయు నని రాష్ట్రప్రభుత్వములవారికి నూదించు చున్నాము. అట్టిసూత్రములు గావించబడుటకు మునుపే యీ ప్రకటనలో నూదించబడిన మార్పులను సాధ్యమైనంత మట్టుకు వెంటనే యాచరణలో పెట్టగలందులకు రాష్ట్రప్రభుత్వములవారిని కోరు చున్నాము. (అ. వె.)

నా వలి ఖానుగారు

ఇంగ్లాండులో అఫ్ గవ ప్రతినిధిగ నున్న నాదిగవారి సోదరుడు.

వితంతువు కావలెను

ఈ మధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లోయందు రెండు మూడు వితంతు వ్యాపారులు వేదవోదితమార్గమున జరుపబడినట్లు ప్రచురింపబడి యె. వాటిని చదివినప్పుడు మనకు లెంతయు సంతసించిరి. ఇంత వరకును అట్టి వివాహములు బ్రాహ్మసంప్రదాయములలో మాత్ర మే జరుగుచుండుటచే వర్ణభేదముల జాతి అనేకము వాటిని అవలంబించుటకు వెనుక జనములు తలదాచుచున్నది. ఇప్పుటి కై నను బ్రహ్మత్ర బంకునల్లి మల్లయ్య శాస్త్రిగారివంటివారు ధైర్యముతో ముందంజవేయుట దేశభక్తియనునాక వినుట కు సందియములేదు.

నా వివాహము 45 సంవత్సరములు, గవర్న మెంటు జీత ము రూ. 45. ఇతరదాయము సంవత్సరం 1-కి రూ. 300 2 మాసములక్రితం భార్యవియోగం తలపించినది. రూ. 1000 కు నాజీవితము భీమాచేయించియున్నాను. మంచి ఆరోగ్యదశ లో నున్నాను. ఆరువేలనియోగిశాఖ, శ్రీవత్సనగోత్రము. 25-30 సంవత్సరముల మధ్యవయస్సు గల వితంతువివాహమునకు కావలె ను. వేదవోదితమార్గమున జరుపుటకు ఎవరైనను పూనుకొనిన నే వివాహమాడ ఇచ్చగలను. వధువు బాలవితంతువై యున్న మంచిది.

తావల్లి సూర్యనారాయణమూర్తి.

భీమవరం కాంగ్రెసు సంఘము

ది 28-2-30 ఆదివారంపగలు 1-30 గంటలకు భీమవరం లో, ఆంధ్రయిన్నానెన్స్ యేజెన్సీ ఆఫ్ కలర్, తాలూకా కాం గ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును.

విషయములు:—1. తాలూకాసంఘము నేర్పాటుచేయుట.

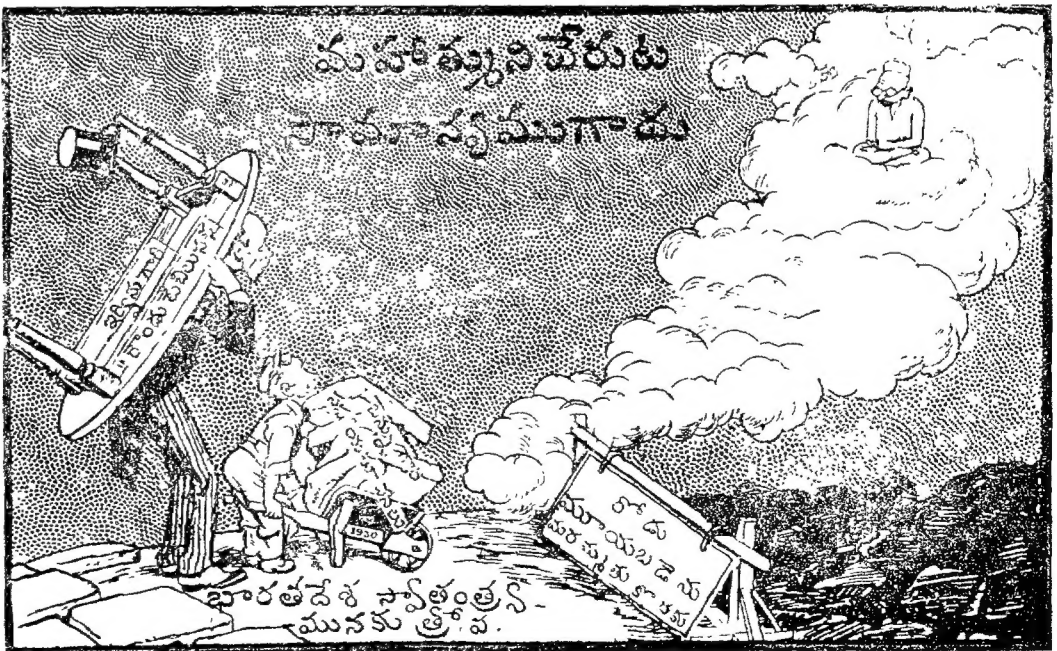
2. తాలూకాసభ నేర్పాటుచేయుట.

3. కాంగ్రెస్ సాదేశము ననుసరించి పెట్టుటకు తగునేర్పా టు చేయుట.

అట్టి సూర్యనారాయణమూర్తి.

మదరాసులో కిసీమాసెంట్రలు ప్రారంభోత్సవమును గౌ. సర్. ఎం. క్రిష్ణన్నయ్యగారు జరిపిరి. (వె. భా. వి.)

(లండను ఈ వెనింగు స్టాండర్డు పత్రికనుండి)

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
సందుక్యాళికాబైందు ఛెదర్ వైటు కాగితములు }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.